EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 25.6.2024
COM(2024) 273 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A ÚČETNÍMU DVORU

ROČNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA EVROPSKÉHO ROZVOJOVÉHO FONDU ZA ROZPOČTOVÝ ROK 2023

OBSAH

OSVĚDČENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY 2
SPRÁVA A ÚČTOVÁNÍ ZDROJŮ ERF 3
FINANČNÍ PROSTŘEDKY SPRAVOVANÉ EVROPSKOU KOMISÍ 7
FINANČNÍ VÝKAZY ERF 9
FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÝCH FONDŮ EU KONSOLIDOVANÉ V ZÁVĚRCE ERF 54
FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÉHO FONDU EU BÊKOU ZA ROK 2023 55
FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÉHO FONDU EU PRO AFRIKU ZA ROK 2023 63
KONSOLIDOVANÉ FINANČNÍ VÝKAZY ERF A SVĚŘENSKÝCH FONDŮ EU 71
ZPRÁVA ERF O FINANČNÍM PLNĚNÍ 76

OSVĚDČENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Roční účetní závěrka Evropského rozvojového fondu za rok 2023 byla sestavena v souladu s hlavou X finančního nařízení pro 11. Evropský rozvojový fond a s účetními zásadami, pravidly a metodami uvedenými v poznámkách k finančním výkazům.

Potvrzuji svou odpovědnost za to, že je roční účetní závěrka Evropského rozvojového fondu sestavena a zveřejněna v souladu s článkem 18 finančního nařízení pro 11. Evropský rozvojový fond.

Všechny údaje potřebné k sestavení účetní závěrky, jež poskytuje přehled o aktivech a pasivech Evropského rozvojového fondu a o plnění rozpočtu, mi předložily schvalující osoby a EIB, jež zároveň zaručily spolehlivost předložených údajů.

Tímto potvrzuji, že na základě těchto údajů a provedených kontrol, jež jsem považovala ke schválení účetní závěrky za potřebné, jsem nabyla přiměřené jistoty, že účetní závěrka poskytuje ve všech významných aspektech věrný a poctivý obraz finanční situace Evropského rozvojového fondu.

Rosa ALDEA BUSQUETS

Účetní

19. června 2024

SPRÁVA A ÚČTOVÁNÍ ZDROJŮ ERF

1. OBECNÉ SOUVISLOSTI

Evropská unie (EU) spolupracuje s mnoha rozvojovými zeměmi. Hlavním cílem je podpora hospodářského, sociálního a environmentálního rozvoje a především omezení a odstranění chudoby v dlouhodobém horizontu prostřednictvím rozvojové a technické pomoci poskytované příslušným zemím. Za tímto účelem EU spolu s partnerskými zeměmi vypracovává strategie pro spolupráci a k jejich provedení uvolňuje finanční prostředky. Tyto prostředky, které EU přiděluje na rozvojovou spolupráci, pocházejí ze tří zdrojů:

- rozpočtu EU,
- Evropského rozvojového fondu a
- Evropské investiční banky.

ERF není financován z rozpočtu EU. Byl zřízen na základě vnitřní dohody mezi zástupci členských států zasedajícími v Radě a je spravován zvláštním výborem. Za finanční realizaci operací prováděných se zdroji ERF odpovídá Evropská komise (Komise). Evropská investiční banka (EIB) spravuje investiční facilitu.

ERF tvoří více jednotlivých ERF. Každý ERF se uzavírá na dobu kolem pěti let a řídí se vlastním finančním nařízením, jež ukládá povinnost sestavit konkrétní finanční výkazy. Kromě toho jsou tyto finanční výkazy v souhrnné podobě, která poskytuje celkový přehled o finančním stavu zdrojů, za něž Komise odpovídá.

Až do roku 2021, kdy 11. Evropský rozvojový fond dospěl do závěrečné fáze, neboť dne 31. prosince 2020 vstoupilo v platnost ustanovení o skončení platnosti, byl Evropský rozvojový fond (dále jen „ERF“) hlavním nástrojem k poskytování pomoci určené na rozvojovou spolupráci ve státech Afriky, Karibiku a Tichomoří (AKT) a v zámořských zemích a územích (ZZÚ). Od roku 2021 je však spolupráce EU se zeměmi AKT a ZZÚ financována z rozpočtu EU.

Investiční facilita, kterou spravuje EIB, byla zřízena v rámci dohody o partnerství AKT-EU a používá se na podporu rozvoje soukromého sektoru ve státech AKT. Financovány z ní jsou v zásadě (nikoli však výlučně) soukromé investice. Facilita je navržena jako obnovitelný fond, aby splátky úvěrů mohly být opětovně investovány do dalších operací; sama se tedy obnovuje a je finančně nezávislá. Vzhledem k tomu, že investiční facilita není spravována Komisí, není konsolidována v první části roční účetní závěrky, jež uvádí finanční výkazy ERF a související zprávu o finančním plnění. Finanční výkazy investiční facility, které sestavila EIB, jsou uvedeny ve zvláštní části roční účetní závěrky (část II), čímž je podán úplný obraz o rozvojové pomoci z ERF.

2. JAK JE ERF FINANCOVÁN?

Rada schválila dne 2. prosince 2013 nařízení č. 1311/2013, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020. V této souvislosti bylo rozhodnuto, že zeměpisná spolupráce se státy AKT nebude začleněna do rozpočtu EU, ale že bude nadále financována prostřednictvím existujícího mezivládního ERF.

ERF má na rozdíl od rozpočtu EU víceletý charakter. Každý ERF stanoví celkové prostředky k provádění rozvojové spolupráce obvykle na dobu pěti let. Vzhledem k tomu, že zdroje jsou přidělovány na více let, mohou být přidělené prostředky využity během celé doby fungování ERF. Absence ročního základu rozpočtu je zřejmá z rozpočtového výkaznictví, v němž je plnění rozpočtu ERF posuzováno vzhledem k celkovým prostředkům.

Zdroje ERF jsou příspěvky „ad hoc“ od členských států EU. Přibližně jednou za pět let se na mezivládní úrovni setkávali zástupci členských států a rozhodovali o celkové částce přidělené do fondu a zkontrolovali jeho čerpání.

ERF spravuje Komise v souladu s unijní politikou rozvojové spolupráce. Jelikož členské státy mají souběžně s touto unijní politikou i svou vlastní politiku rozvojové pomoci, musí se v této oblasti v zájmu komplementarity s EU koordinovat.

Kromě výše uvedených příspěvků mohou členské státy také uzavřít ujednání o spolufinancování- nebo poskytnout ERF dobrovolný finanční příspěvek.

3. ČINNOSTI ERF PO DNI 31. PROSINCE 2020

I když byl 8. ERF oficiálně uzavřen v roce 2021, kdy byly uzavřeny všechny smlouvy a finanční rozhodnutí, tato uzávěrka nebyla v účetní závěrce za rok 2021 plně zohledněna, neboť v té době nebylo vyřízeno několik inkasních příkazů, včetně soudních sporů. Ke dni 31. prosinci 2022 měl ERF čistá aktiva ve výši 180 milionů EUR. Kapitál a rezervy byly použity na pokrytí kumulovaných ztrát 8. ERF, přičemž zbývající zůstatky byly převedeny do 9. ERF v souladu s ustanoveními části 3 finančního nařízení[1] pro 9. ERF.

Komise v současné době pracuje na uzavření 9. ERF. Stále ještě existuje deset nedokončených smluv, které by v zásadě měly skončit v roce 2024. Tyto smlouvy financované z 9. ERF jsou i nadále aktivní a budou uzavřeny ve stanoveném časovém rámci, což přispěje k dokončení činností a projektů spojených s 9. ERF. 9. ERF může být plně uzavřen až po skončení všech smluv a po dokončení jejich hodnocení a auditů.

Uzavírání 10. ERF postupuje dobře, neboť 96,1 % jeho smluv již bylo uzavřeno. Provozní a finanční uzávěrka zbývajících smluv však bude nějakou dobu trvat. Pro finanční uzávěrku je nutné zahájit a dokončit všechna nezbytná hodnocení, audity a zpětné získávání prostředků.

Jedenáctý ERF dospěl do závěrečné fáze dne 31. prosince 2020, kdy vstoupilo v platnost ustanovení o skončení platnosti. Toto ustanovení stanoví konečné datum pro závazky, což znamená, že od roku 2021 nelze v rámci 11. ERF podepsat žádné další dohody o financování. Realizace probíhajících projektů financovaných z 11. Evropského rozvojového fondu nicméně bude pokračovat až do jejich konečného dokončení.

V souvislosti se současným víceletým finančním rámcem na období 2021–2027 je spolupráce EU se zeměmi AKT začleněna do Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa. Stejně tak se na spolupráci se zámořskými zeměmi a územími nyní vztahuje rozhodnutí o přidružení zámoří. A tak zatímco do roku 2021 byly programy ERF financovány z dobrovolných příspěvků členských států EU, od roku 2021 budou rozvojové programy financovány z rozpočtu EU. Z toho rovněž plyne, že financování programů rozvoje podléhá schválení Evropským parlamentem a že transakce musí být v souladu s finančním nařízením EU stejně jako jiné financované programy v EU.

4. ROČNÍ VÝKAZY

4.1. ROČNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

V souladu s čl. 18 odst. 3 finančního nařízení pro ERF se finanční výkazy ERF sestavují podle zásad akruálního účetnictví, které vycházejí z mezinárodních účetních standardů pro veřejný sektor (IPSAS). Tato účetní pravidla přijatá účetním Komise používají všechny orgány a subjekty EU, aby byla zajištěna jednotná pravidla vedení účetnictví, oceňování a zveřejňování účetních závěrek a aby se tak harmonizovalo sestavování finančních výkazů. Tato účetní pravidla EU rovněž používá ERF s přihlédnutím ke specifičnosti jeho činností.

Přípravou roční účetní závěrky ERF je pověřen účetní Komise, který je účetním ERF a zajišťuje, aby roční účetní závěrka ERF podávala věrný a poctivý obraz finanční situace ERF.

Roční účetní závěrka má tyto části:

Část I: Prostředky spravované Komisí

i) Finanční výkazy ERF a přílohy

ii) Finanční výkazy svěřenských fondů EU konsolidované v závěrce ERF

iii) Konsolidované finanční výkazy ERF a svěřenských fondů EU

[1] Úř. věst. L 83, 1.4.2003, s. 27.

iv) Zpráva o finančním plnění ERF

Část II: Výroční zpráva o plnění – Prostředky spravované EIB

v) Finanční výkazy investiční facility

Část „Finanční výkazy svěřenských fondů EU konsolidované v závěrce ERF" obsahuje finanční výkazy obou svěřenských fondů, jež byly v rámci ERF vytvořeny, tj. svěřenského fondu EU Bêkou (viz oddíl „Finanční výkazy svěřenského fondu EU Bêkou") a svěřenského fondu EU pro Afriku (viz oddíl „Finanční výkazy svěřenského fondu EU pro Afriku"). Za sestavení individuálních finančních výkazů těchto svěřenských fondů odpovídá účetní Komise. Tyto výkazy jsou předmětem externího auditu, jejž provádí soukromá auditorská společnost. Částky týkající se svěřenských fondů uvedené v těchto ročních účetních závěrkách jsou prozatímní.

Roční účetní závěrku ERF musí Komise přijmout nejpozději do 31. července roku následujícího po rozvahovém dni a poté ji předložit Evropskému parlamentu a Radě k udělení absolutoria.

5. AUDIT A ABSOLUTORIUM

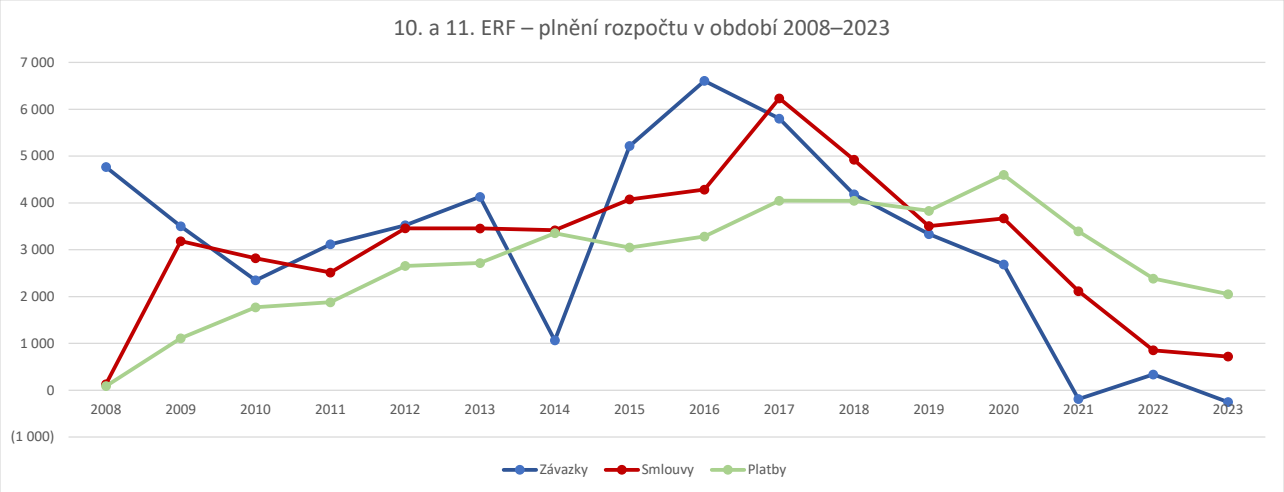
5.1. AUDIT

Roční účetní závěrku ERF kontroluje externí auditor, Evropský účetní dvůr (EÚD), který pro Evropský parlament a Radu vypracovává výroční zprávu.

5.2. ABSOLUTORIUM

Závěrečnou kontrolou finančního plnění zdrojů ERF v daném rozpočtovém roce je absolutorium. Po auditu a finalizaci roční účetní závěrky je úkolem Rady, aby vydala doporučení, a Evropského parlamentu, aby rozhodl, zda udělí Komisi absolutorium za finanční plnění zdrojů ERF v daném rozpočtovém roce. Toto rozhodnutí vychází z posouzení účetní závěrky a výroční zprávy EÚD (včetně prohlášení o věrohodnosti) a odpovědí Komise na otázky a žádosti o doplňující informace ze strany orgánu příslušného k udělení absolutoria.

HLAVNÍ UDÁLOSTI FINANČNÍHO PLNĚNÍ 2023

* Čistá částka, pouze 10. a 11. ERF

Plnění rozpočtu

V roce 2023 byly v rámci 10. ERF a 11. ERF provedeny individuální závazky ve výši 720 milionů EUR a čisté platby ve výši 2 053 milionů EUR. Celková částka hrubých plateb pro ERF činila 2 103,48 mil. EUR, což představuje 105,17 % cílové částky 2 000 milionů EUR, která byla sdělena členským státům.

V roce 2022 Rada jednomyslně rozhodla o opětovném použití prostředků uvolněných z 10. a 11. ERF ve výši 600 milionů EUR za účelem financování opatření k řešení krize v oblasti potravinového zabezpečení a hospodářského šoku v zemích AKT v důsledku válečné agrese Ruska proti Ukrajině. Těchto 600 milionů EUR již Komise vyčlenila na závazky a v roce 2022 vyplatila 221 milionů EUR a v roce 2023 pak 87 milionů EUR.

Dopad činností ve finančních výkazech

Ve finančních výkazech je dopad výše uvedených činností nejpatrnější v těchto oblastech:

- Předběžné financování (viz poznámka **2.2**): snížení o 356 milionů EUR, zejména proto, že bylo vyplaceno méně záloh. Toto snížení je způsobeno zejména poklesem počtu nových smluv podepsaných od roku 2021. V roce 2021 činila hodnota nových smlouv 2 118 milionů EUR, přičemž se v roce 2022 výrazně snížila na 853 milionů EUR. V roce 2023 zůstaly nové smlouvy, jejichž hodnota činila 860 milionů EUR, na této úrovni v důsledku rozhodnutí Rady přesměrovat nevyužité finanční prostředky z 10. a 11. ERF na pomoc zemím AKT v reakci válečnou agresi Ruska proti Ukrajině;

- peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty (viz poznámka **2.5**): snížení o 426 milionů EUR především v důsledku snížení příspěvků od dárců, které se snížily z 2 500 milionů EUR v roce 2022 na 1 800 milionů EUR v roce 2023;

- výdaje příštích období (viz poznámka **2.8**): snížení o 147 milionů EUR v důsledku snížení počtu otevřených smluv na konci roku, u kterých nebyly na konci roku potvrzeny žádné žádosti o proplacení nákladů, a

- provozní náklady (viz poznámka **3.4**): celkové snížení provozních nákladů o 608 milionů EUR, zejména v důsledku snížení výdajů souvisejících s programovatelnou pomocí, projekty uvnitř AKT a příspěvky do svěřenských fondů. Výdaje na pomoc při mimořádných událostech se nicméně zvýšily, protože prostředky, jejichž přidělení na závazek v rámci 10. a 11. ERF bylo zrušeno, byly znovu použity na řešení negativních dopadů válečné agrese Ruska proti Ukrajině v zemích AKT.

EVROPSKÝ ROZVOJOVÝ FOND
ROZPOČTOVÝ ROK 2023

FINANČNÍ PROSTŘEDKY SPRAVOVANÉ EVROPSKOU KOMISÍ

OBSAH

FINANČNÍ VÝKAZY ERF 9
ROZVAHA ERF 10
VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI ERF 11
VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ ERF 12
VÝKAZ ZMĚN ČISTÝCH AKTIV ERF 13
ROZVAHA JEDNOTLIVÝCH ERF 14
VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI JEDNOTLIVÝCH ERF 16
VÝKAZ ZMĚN ČISTÝCH AKTIV PODLE JEDNOTLIVÝCH ERF 17
PŘÍLOHA K FINANČNÍM VÝKAZŮM ERF 19
FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÝCH FONDŮ EU KONSOLIDOVANÉ V ZÁVĚRCE ERF 54
FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÉHO FONDU EU BÊKOU ZA ROK 2023 55
ROZVAHA 60
VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI 61
VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ 62
FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÉHO FONDU EU PRO AFRIKU ZA ROK 2023 63
ROZVAHA 68
VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI 69
VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ 70
KONSOLIDOVANÉ FINANČNÍ VÝKAZY ERF A SVĚŘENSKÝCH FONDŮ EU 71
KONSOLIDOVANÁ ROZVAHA 72
KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI 73
KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ 74
KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ ZMĚN ČISTÝCH AKTIV 75
ZPRÁVA ERF O FINANČNÍM PLNĚNÍ 76

FINANČNÍ VÝKAZY ERF

Vzhledem k zaokrouhlování částek na miliony eur se může stát, že součty některých finančních údajů v níže uvedených tabulkách nemusí přesně odpovídat.

ROZVAHA ERF

V milionech EUR

	Pozná	31. 12.	31. 12. 202
DLOUHODOBÁ AKTIVA			
Finanční aktiva	2.1	*87*	*67*
Předběžné financování	2.2	*574*	*488*
Příspěvky do svěřenského fondu	2.3	*216*	*254*
Pohledávky ze směnných transakcí	2.4	*5*	*7*
		883	**816**
KRÁTKODOBÁ AKTIVA			
Finanční aktiva	2.1	*3*	*3*
Předběžné financování	2.2	*954*	*1 396*
Pohledávky ze směnných transakcí a částky k inkasu z nesměnných	2.4	*24*	*27*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	2.5	*601*	*1 027*
		1 583	**2 454**
AKTIVA CELKEM		**2 466**	**3 270**
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY			
Finanční závazky	2.6	*(5)*	*(7)*
		(5)	**(7)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY			
Závazky	2.7	*(391)*	*(426)*
Výdaje příštích období	2.8	*(984)*	*(1 131)*
		(1 375)	**(1 558)**
ZÁVAZKY CELKEM		**(1 380)**	**(1 565)**
ČISTÁ AKTIVA		**1 086**	**1 705**
REZERVNÍ A JINÉ FONDY			
Vyžádaný kapitál – aktivní ERF	2.9	*54 566*	*65 100*
Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF	2.9	*2 252*	*2 252*
Výsledek hospodaření minulých let		*(53 484)*	*(62 834)*
Výsledek hospodaření za běžný rok		*(2 249)*	*(2 813)*
ČISTÁ AKTIVA		**1 086**	**1 705**

VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI ERF

V milionech EUR

	Poznámk	2023	2022
PŘÍJMY			
Příjmy z nesměnných transakcí			
Inkaso nákladů	3.1	*14*	*18*
		14	**18**
Příjmy ze směnných transakcí			
Finanční příjmy	3.2	*9*	*2*
Ostatní příjmy	3.2	*43*	*77*
		52	**80**
Příjmy celkem		**65**	**98**
VÝDAJE			
Prováděné jinými subjekty	3.3	*(3)*	*(1)*
Nástroje pomoci	3.4	*(2 181)*	*(2 789)*
Výdaje na spolufinancování	3.5	*(8)*	*4*
Finanční náklady	3.6	*(7)*	*(6)*
Ostatní výdaje	3.7	*(116)*	*(119)*
Výdaje celkem		**(2 315)**	**(2 911)**
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNÝ ROK		**(2 249)**	**(2 813)**

VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ ERF

	Pozn	2023	V 2022
Výsledek hospodaření za běžný rok		*(2 249)*	*(2 813)*
Provozní činnosti			
Navýšení kapitálu – příspěvky (netto)		*1 630*	*2 458*
(Zvýšení)/snížení příspěvků do svěřenských fondů		*37*	*128*
(Zvýšení)/snížení předběžného financování		*356*	*239*
(Zvýšení)/snížení pohledávek ze směnných transakcí a částek k inkasu z		*4*	*5*
Zvýšení/(snížení) rezerv		*2*	*1*
Zvýšení/(snížení) finančních závazků		*(3)*	*(1)*
Zvýšení/(snížení) závazků		*(35)*	*(75)*
Zvýšení/(snížení) výdajů a výnosů příštích období		*(148)*	*123*
Jiné nepeněžní pohyby		*–*	*–*
Investiční činnosti			
(Zvýšení)/snížení nederivátových finančních aktiv v reálné hodnotě		*(20)*	*(31)*
ČISTÝ PENĚŽNÍ TOK		**(426)**	**34**
Čisté zvýšení/(snížení) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů		*(426)*	*34*
Peníze a peněžní ekvivalenty na začátku roku	2.5	*1 027*	*994*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty ke konci roku	2.5	*601*	*1 027*

VÝKAZ ZMĚN ČISTÝCH AKTIV ERF

V milionech EUR

	Kapitál – aktivní ERF (A)	Nevyžádaný kapitál – aktivní ERF (B)	Vyžádaný kapitál – aktivní ERF (C) = (A)–(B)	Kumulované rezervní fondy (D)	Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF (E)	Fond z přecenění reálnou hodnotou (F)	Čistá aktiva celkem (C)+(D)+(E)+(F)
ZŮSTATEK K 31. 12. 2021	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	**–**	**2 061**
Navýšení kapitálu – příspěvky	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	*–*	*–*		*2 457*
Výsledek hospodaření za běžný rok	*–*	*–*	*–*	*(2 813)*	*–*		*(2 813)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**–**	**1 705**
Navýšení kapitálu – příspěvky	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*	*–*	*–*		*1 630*
Uzavření 8. ERF	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*	*–*		*(0)*
Výsledek hospodaření za běžný rok	*–*	*–*	*–*	*(2 249)*	*–*		*(2 249)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 732)**	**2 252**	**–**	**1 086**

ROZVAHA JEDNOTLIVÝCH ERF

V milionech EUR

	Poznámka	31. 12. 2023					31. 12. 2022				
		8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Celkem	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Celkem
DLOUHODOBÁ AKTIVA											
Finanční aktiva	2.1	–	–	*14*	*73*	*87*	–	–	*(1)*	*67*	*67*
Předběžné financování	2.2	–	–	*447*	*127*	*574*	–	–	*221*	*267*	*488*
Příspěvky do svěřenského fondu	2.3	–	*31*	*9*	*176*	*216*	–	*31*	*9*	*213*	*254*
Pohledávky ze směnných transakcí	2.4	–	–	–	*5*	*5*	–	–	–	*7*	*7*
		–	**31**	**470**	**381**	**883**	**–**	**31**	**229**	**555**	**816**
KRÁTKODOBÁ AKTIVA											
Finanční aktiva	2.1	–	–	–	*3*	*3*	–	–	–	*3*	*3*
Předběžné financování	2.2	–	*5*	*113*	*835*	*954*	–	*14*	*427*	*954*	*1 396*
Pohledávky ze směnných transakcí a částky k inkasu z nesměnných transakcí	2.4	–	–	*10*	*14*	*24*	–	–	*10*	*16*	*27*
Spojovací účty ERF		–	*(200)*	*426*	*(226)*	–	*180*	*(369)*	*803*	*(612)*	–
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	2.5	–	–	–	*601*	*601*	–	–	–	*1 027*	*1 027*
		–	**(195)**	**549**	**1 229**	**1 583**	**180**	**(355)**	**1 240**	**1 389**	**2 454**
AKTIVA CELKEM		**–**	**(163)**	**1 020**	**1 610**	**2 466**	**180**	**(324)**	**1 469**	**1 945**	**3 270**
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY											
Finanční závazky	2.6	–	–	–	*(5)*	*(5)*	–	–	*(0)*	*(7)*	*(7)*
		–	**–**	**–**	**(5)**	**(5)**	**–**	**–**	**(0)**	**(7)**	**(7)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY						–					
Závazky	2.7	–	–	*(63)*	*(328)*	*(391)*	–	*(0)*	*(34)*	*(391)*	*(426)*
Výdaje příštích období	2.8	–	–	*(129)*	*(855)*	*(984)*	–	*(7)*	*(119)*	*(1 006)*	*(1 131)*
		–	**–**	**(192)**	**(1 183)**	**(1 375)**	**–**	**(7)**	**(153)**	**(1 397)**	**(1 558)**
ZÁVAZKY CELKEM		**–**	**–**	**(192)**	**(1 188)**	**(1 380)**	**–**	**(7)**	**(153)**	**(1 404)**	**(1 565)**
ČISTÁ AKTIVA		**–**	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**	**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**

V milionech EUR

	Poznámka	31. 12. 2023					31. 12. 2022				
		8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Celkem	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Celkem
Vyžádaný kapitál – aktivní ERF	2.9	–	*10 442*	*20 834*	*23 290*	*54 566*	*12 164*	*10 450*	*20 960*	*21 527*	*65 100*
Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF	2.9	–	*2 252*	–	–	*2 252*	*627*	*1 625*	–	–	*2 252*
Převody vyžádaného kapitálu mezi aktivními ERF	2.9	–	*(509)*	*(120)*	*628*	–	*(2 513)*	*2 010*	*(38)*	*541*	–
Výsledek hospodaření minulých let		–	*(12 350)*	*(19 607)*	*(21 527)*	*(53 484)*	*(10 098)*	*(14 410)*	*(19 325)*	*(19 001)*	*(62 834)*
Výsledek hospodaření za běžný rok		–	*1*	*(280)*	*(1 970)*	*(2 249)*	–	*(6)*	*(282)*	*(2 526)*	*(2 813)*
ČISTÁ AKTIVA		**–**	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**	**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**

VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI JEDNOTLIVÝCH ERF

V milionech EUR

		2023					2022				
	Pozn	8. ERF	9. ERF	10.	11. ERF	Celkem	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Celkem
PŘÍJMY											
Příjmy z nesměnných transakcí											
Inkaso nákladů	3.1	–	–	*2*	*12*	*14*	–	*(1)*	*(8)*	*28*	*18*
		–	**–**	**2**	**12**	**14**	**–**	**(1)**	**(8)**	**28**	**18**
Příjmy ze směnných transakcí											
Finanční příjmy	3.2	–	–	*(1)*	*10*	*9*	–	–	*2*	*1*	*2*
Ostatní příjmy	3.2	–	*2*	*4*	*37*	*43*	–	*3*	*8*	*66*	*77*
		–	**2**	**4**	**46**	**52**	**–**	**3**	**10**	**67**	**80**
Příjmy celkem		**–**	**2**	**5**	**58**	**65**	**–**	**1**	**2**	**94**	**98**
VÝDAJE											
Prováděné jinými subjekty	3.3	–	–	–	*(3)*	*(3)*	–	–	–	*(1)*	*(1)*
Nástroje pomoci	3.4	–	*1*	*(276)*	*(1 906)*	*(2 181)*	–	*(5)*	*(295)*	*(2 489)*	*(2 789)*
Výdaje na spolufinancování	3.5	–	–	–	*(8)*	*(8)*	–	–	*22*	*(18)*	*4*
Finanční náklady	3.6	–	*1*	*(2)*	*(6)*	*(7)*	*1*	*2*	*(3)*	*(5)*	*(6)*
Ostatní výdaje	3.7	–	*(3)*	*(8)*	*(106)*	*(116)*	–	*(5)*	*(8)*	*(107)*	*(119)*
Výdaje celkem		**–**	**(1)**	**(286)**	**(2 028)**	**(2 315)**	**1**	**(7)**	**(284)**	**(2 620)**	**(2 911)**
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNÝ		**–**	**1**	**(280)**	**(1 970)**	**(2 249)**	**1**	**(6)**	**(282)**	**(2 526)**	**(2 813)**

VÝKAZ ZMĚN ČISTÝCH AKTIV PODLE JEDNOTLIVÝCH ERF

V milionech EUR

8. ERF	Kapitál – aktivní ERF (A)	Nevyžádaný kapitál – aktivní ERF (B)	Vyžádaný kapitál – aktivní ERF (C) = (A)–(B)	Kumulované rezervní fondy (D)	Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF (E)	Převody vyžádaného kapitálu mezi aktivními ERF (F)	Čistá aktiva celkem (C)+(D)+(E)+(F)
ZŮSTATEK K 31. 12. 2021	**12 164**	**–**	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 512)**	**181**
Převody do/z 10. ERF			–			*(1)*	*(1)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2022	**12 164**	**–**	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 513)**	**180**
Uzavření 8. ERF	*(12 164)*		*(12 164)*	*10 098*	*(627)*	*2 513*	*(180)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2023	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**

V milionech EUR

9. ERF	Kapitál – aktivní ERF (A)	Nevyžádaný kapitál – aktivní ERF (B)	Vyžádaný kapitál – aktivní ERF (C) = (A)–(B)	Kumulované rezervní fondy (D)	Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF (E)	Převody vyžádaného kapitálu mezi aktivními ERF (F)	Čistá aktiva celkem (C)+(D)+(E)+(F)
ZŮSTATEK K 31. 12. 2021	**10 507**	**15**	**10 492**	**(14 410)**	**1 625**	**2 018**	**(274)**
Převody do/z 10. ERF		*–*	*–*				*–*
Převody do/z 10. ERF			*–*			*(8)*	*(8)*
Vrácení částek členským státům	*(43)*		*(43)*				*(43)*
Výsledek hospodaření za běžný rok			*–*	*(6)*			*(6)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2022	**10 464**	**15**	**10 450**	**(14 416)**	**1 625**	**2 010**	**(331)**
Navýšení kapitálu – příspěvky		*(15)*	*15*				*15*
Převody do/z 10. a 11. ERF			*–*			*(4)*	*(4)*
Vrácení částek členským státům	*(22)*		*(22)*				*(22)*
Uzavření 8. ERF				*2 066*	*627*	*(2 514)*	*179*
Výsledek hospodaření za běžný rok			*–*	*1*		*–*	*1*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2023	**10 442**	**–**	**10 442**	**(12 348)**	**2 252**	**(509)**	**(163)**

V milionech EUR

10. ERF	Kapitál – aktivní ERF (A)	Nevyžádaný kapitál – aktivní ERF (B)	Vyžádaný kapitál – aktivní ERF (C) = (A)–(B)	Kumulované rezervní fondy (D)	Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF (E)	Čistá aktiva celkem (C)+(D)+(E)+(F)
ZŮSTATEK K 31. 12. 2021	**20 960**	**–**	**20 960**	**(19 324)**	**101**	**1 737**
Převody do/z 8. a 9. ERF			–		*9*	*9*
Převody do/z 11. ERF			–		*(148)*	*(148)*
Výsledek hospodaření za běžný rok			–	*(282)*		*(282)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2022	**20 960**	**–**	**20 960**	**(19 606)**	**(38)**	**1 315**
Převody do/z 8. a 9. ERF			–		*6*	*6*
Převody do/z 11. ERF		–	–		*(87)*	*(87)*
Vrácení částek členským státům	*(126)*	–	*(126)*		–	*(126)*
Výsledek hospodaření za běžný rok		–	–	*(280)*	–	*(280)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2023	**20 834**	**–**	**20 834**	**(19 886)**	**(120)**	**827**

V milionech EUR

11. ERF	Kapitál – aktivní ERF (A)	Nevyžádaný kapitál – aktivní ERF (B)	Vyžádaný kapitál – aktivní ERF (C) = (A)–(B)	Kumulované rezervní fondy (D)	Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF (E)	Převody vyžádaného kapitálu mezi aktivními ERF (F)	Čistá aktiva celkem (C)+(D)+(E)+(F)+(G)
ZŮSTATEK K 31. 12. 2021	**29 367**	**10 340**	**19 027**	**(19 002)**	**–**	**394**	**419**
Navýšení kapitálu – příspěvky		*(2 500)*	*2 500*			*148*	*2 648*
Výsledek hospodaření za běžný rok			–	*(2 526)*		–	*(2 526)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2022	**29 367**	**7 840**	**21 527**	**(21 528)**	**–**	**541**	**541**
Navýšení kapitálu – příspěvky		*(1 800)*	*1 800*			*87*	*1 887*
Vrácení částek členským státům	*(36)*		*(36)*				*(36)*
Výsledek hospodaření za běžný rok			–	*(1 970)*		–	*(1 970)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2023	**29 331**	**6 040**	**23 290**	**(23 498)**	**–**	**628**	**422**

PŘÍLOHA K FINANČNÍM VÝKAZŮM ERF

Vzhledem k zaokrouhlování částek na miliony eur se může stát, že součty některých finančních údajů v tabulkách nemusí přesně odpovídat.

1. VÝZNAMNÉ ÚČETNÍ ZÁSADY

1.1. ÚČETNÍ ZÁSADY

Cílem finančních výkazů je poskytovat informace o finanční situaci, výkonnosti a peněžních tocích účetní jednotky, které jsou užitečné pro široký okruh zúčastněných stran.

Obecná ustanovení (či účetní zásady), která musí být při sestavování finančních výkazů dodržena, jsou obsažena v účetním pravidle EU č. 1 „Finanční výkazy" a jsou totožná s ustanoveními standardu IPSAS 1. Jedná se o tyto zásady: věrné zobrazení, účetnictví na akruální bázi, předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky, bilanční kontinuita, významnost, agregace, kompenzace a srovnatelnost informací. Kvalitativními znaky účetního výkaznictví jsou relevantnost, věrné zobrazení (spolehlivost), srozumitelnost, včasnost, srovnatelnost a ověřitelnost.

1.2. ZÁKLAD PRO SESTAVOVÁNÍ FINANČNÍCH VÝKAZŮ

1.2.1. Vykazované období

Finanční výkazy jsou předkládány každoročně. Účetní období začíná dne 1. ledna a končí dne 31. prosince.

1.2.2. Měna a základ pro přepočet

Roční účetní závěrka uvádí údaje v eurech, přičemž euro je funkční měnou EU. Transakce v cizích měnách se převádějí na eura na základě směnných kurzů platných k datu uskutečnění transakcí. Kurzové zisky a ztráty vyplývající z vypořádání cizoměnových transakcí a z přepočtu cizoměnových peněžních aktiv a závazků kurzem ke konci účetního období jsou zachycovány ve výkazu finanční výkonnosti. Na budovy, stroje a zařízení a nehmotný majetek, které jsou vykazovány ve stálé hodnotě v eurech k datu pořízení, se používají odlišné metody přepočtu.

Zůstatky cizoměnových peněžních aktiv a závazků ke konci roku jsou přepočítávány na eura za pomoci směnných kurzů Evropské centrální banky (ECB) platných dne 31. prosince.

Směnné kurzy eura

Měna	31. 12. 2023	31. 12. 2022	Měna	31. 12. 2023	31. 12. 2022
BGN	**1.9558**	1.9558	**PLN**	**4.3395**	4.6808
CZK	**24.724**	24.1160	**RON**	**4.9756**	4.9495
DKK	**7.4529**	7.4365	**SEK**	**11.096**	11.1218
GBP	**0.86905**	0.88693	**CHF**	**0.926**	0.9847
NOK	**11.2405**	10.5138	**JPY**	**156.33**	140.6600
HUF	**382.8**	400.8700	**USD**	**1.105**	1.0666

1.2.3. Použití odhadů

V souladu s mezinárodními standardy IPSAS a obecně uznávanými účetními zásadami zahrnují finanční výkazy nezbytně také částky založené na předpokladech a odhadech, které provedli vedoucí pracovníci na základě nejspolehlivějších dostupných informací. Mezi významné odhady patří mimo jiné: výše závazků z titulu zaměstnaneckých požitků, výše finančních rizik vyplývajících z pohledávek a částek uvedených v přílohách týkajících se finančních nástrojů, opravné položky na snížení hodnoty finančních aktiv oceněných naběhlou hodnotou a závazků ze smluv o finančních zárukách, výše příjmů a výdajů příštích období, výše rezerv, rozsah znehodnocení dlouhodobého nehmotného majetku a budov, strojů a zařízení, čistá realizovatelná hodnota zásob a objem podmíněných aktiv a závazků. Skutečné hodnoty se mohou od těchto odhadů lišit.

Použití zdůvodněných odhadů je podstatnou součástí přípravy finančních výkazů a neznamená snížení jejich spolehlivosti. Odhady by měly být revidovány, jestliže se změní okolnosti, na nichž byl odhad založen, nebo v důsledku nových informací či zkušeností. Revize odhadu se ze své povahy nevztahuje k minulým obdobím a není opravou chyby. Důsledek změny účetního odhadu je vykazován výsledkově v období, v němž je zjištěn.

1.2.4. Uplatňování nových a revidovaných účetních pravidel Evropské unie

Nová účetní pravidla EU, jež jsou v účinnosti pro roční období počínající dnem 1. ledna 2023 nebo později

Žádná nová účetní pravidla EU, která by nabyla účinnosti pro roční období počínající dnem 1. ledna 2023 nebo později, neexistují.

Nová účetní pravidla EU, jež k 31. prosinci 2023 dosud nebyla v účinnosti

V roce 2023 nebyla přijata žádná nová účetní pravidla EU.

1.3. ROZVAHA

1.3.1. Finanční aktiva

Klasifikace při prvotním vykázání

Klasifikace finančních nástrojů se určuje při prvotním vykázání. Na základě modelu řízení a charakteristiky smluvních peněžních toků aktiv lze finanční aktiva rozdělit do tří kategorií: finanční aktiva v naběhlé hodnotě, finanční aktiva v reálné hodnotě vykazovaná do čistých aktiv / vlastního kapitálu nebo finanční aktiva v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty.

i) Finanční aktiva v naběhlé hodnotě

Finanční aktiva v naběhlé hodnotě jsou nederivátová finanční aktiva, která splňují dvě podmínky: 1) účetní jednotka je drží za účelem inkasa smluvních peněžních toků; 2) ve stanovených dnech dochází ke smluvním peněžním tokům, které představují výhradně splátky jistiny a úroků z nesplacené jistiny.

Tato kategorie zahrnuje:

- peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty,
- úvěry (včetně termínovaných vkladů s původní splatností delší než tři měsíce),
- pohledávky ze směnných transakcí.

Finanční aktiva v naběhlé hodnotě jsou zahrnuta do krátkodobých aktiv, s výjimkou aktiv se splatností delší než 12 měsíců od data vykázání.

ii) Finanční aktiva v reálné hodnotě vykazovaná do čistých aktiv / vlastního kapitálu

Tato nederivátová finanční aktiva mají smluvní peněžní toky, které představují pouze jistinu a úroky z nesplacené jistiny. Kromě toho je způsobem řízení držet finanční aktiva jak za účelem inkasa smluvních peněžních toků, tak za účelem prodeje finančních aktiv.

Aktiva v této kategorii jsou klasifikována jako krátkodobá, jestliže se jejich realizace předpokládá do 12 měsíců ode dne vykázání.

Na konci roku účetní jednotka tato aktiva nedrží.

iii) Finanční aktiva v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty

Účetní jednotka klasifikuje deriváty a kapitálové investice jako reálnou hodnotu vykazovanou do zisku nebo ztráty, protože smluvní peněžní toky nepředstavují pouze jistinu a úroky z jistiny.

Kromě toho účetní jednotka klasifikuje dluhové cenné papíry, které drží, jako reálnou hodnotu vykazovanou do zisku nebo ztráty, protože portfolia dluhových cenných papírů jsou spravována a oceňována na základě reálné hodnoty portfolia.

Aktiva v této kategorii jsou klasifikována jako krátkodobá, jestliže se jejich realizace předpokládá do 12 měsíců ode dne vykázání.

Prvotní vykázání a ocenění

Nákup a prodej finančních aktiv v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty se vykazuje ke dni obchodu – datu, k němuž se účetní jednotka zaváže dané aktivum koupit. Peněžní ekvivalenty a úvěry se vykazují v okamžiku, kdy jsou peněžní prostředky uloženy u finanční instituce nebo poskytnuty dlužníkům.

Finanční aktiva se prvotně oceňují v reálné hodnotě. V případě finančního aktiva, které není vykazováno v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty, jsou do reálné hodnoty při prvotním zachycení zahrnuty transakční náklady. U finančních aktiv v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty jsou transakční náklady vykázány ve výkazu finanční výkonnosti.

Reálná hodnota finančního aktiva při prvotním vykázání je obvykle transakční cena, kromě případů, kdy se nejedná o transakci za obvyklých tržních podmínek, tj. bez protiplnění nebo za nominální protiplnění z důvodu veřejné politiky. V tomto případě je rozdíl mezi reálnou hodnotou finančního nástroje a transakční cenou nesměnnou složkou, která se vykazuje jako náklad ve výkazu finanční výkonnosti. V tomto případě je reálná hodnota finančního aktiva odvozena z aktuálních tržních transakcí pro přímo ekvivalentní nástroj. Pokud pro daný nástroj neexistuje aktivní trh, je reálná hodnota odvozena z metody ocenění, která využívá dostupné údaje z pozorovatelných trhů.

Následné ocenění

Finanční aktiva v naběhlé hodnotě se následně oceňují naběhlou hodnotou s použitím metody efektivní úrokové sazby.

Finanční aktiva v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty se následně oceňují v reálné hodnotě. Zisky a ztráty ze změn reálné hodnoty (včetně těch, které vyplývají z přepočtu měnových kurzů a případných úroků) se vykazují ve výkazu finanční výkonnosti za období, ve kterém vznikly.

Reálná hodnota při následném ocenění

Reálná hodnota investic kotovaných na aktivních trzích vychází z aktuálních nabídkových cen. V případě, že trh určitého finančního aktiva není aktivní (a v případě nekotovaných cenných papírů a OTC derivátů), EU stanoví reálnou hodnotu za pomoci metod ocenění. Mezi tyto metody patří použití transakcí z nedávné doby provedených za obvyklých tržních podmínek, srovnání s jinými, v podstatě stejnými nástroji, analýza diskontovaných peněžních toků, modely oceňování opcí a další metody ocenění, které běžně používají účastníci trhu.

Investice do fondů rizikového kapitálu, které nemají tržní cenu kotovanou na aktivním trhu, jsou oceňovány přiřaditelnou hodnotou čistých aktiv, která je pokládána za ekvivalent jejich reálné hodnoty.

Znehodnocení finančních aktiv

EU vykazuje a oceňuje ztrátu ze znehodnocení očekávaných úvěrových ztrát u finančních aktiv, která jsou oceňována v naběhlé hodnotě a v reálné hodnotě, prostřednictvím čistých aktiv / vlastního kapitálu.

Očekávaná úvěrová ztráta („ECL“) je současná hodnota rozdílu mezi smluvními peněžními toky a peněžními toky, jejichž obdržení EU očekává. ECL zahrnuje přiměřené a doložitelné informace, které jsou k datu vykázání dostupné bez nepatřičných nákladů nebo úsilí.

U aktiv v naběhlé hodnotě se účetní hodnota aktiva sníží o částku ztráty ze znehodnocení, která se vykáže ve výkazu finanční výkonnosti. Pokud se v následujícím období částka ztráty ze znehodnocení sníží, dříve vykázaná ztráta ze znehodnocení se zruší prostřednictvím výkazu finanční výkonnosti.

a) *Pohledávky*

Účetní jednotka vyčíslí ztrátu ze znehodnocení ve výši ECL za celou dobu trvání ztráty s využitím praktických zjednodušení (např. matice opravných položek).

b) *Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty*

Účetní jednotka drží peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty na běžných bankovních účtech a termínovaných vkladech do tří měsíců. Peněžní prostředky jsou uloženy v bankách s velmi vysokým úvěrovým ratingem, a tudíž s velmi nízkou pravděpodobností selhání. Vzhledem ke krátké době trvání a nízké pravděpodobnosti selhání jsou očekávané úvěrové ztráty z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů zanedbatelné. V důsledku toho se u peněžních ekvivalentů nevykazuje žádná opravná položka na znehodnocení.

c) *Půjčky*

ECL se měří pomocí třístupňového modelu, který bere v úvahu pravděpodobností vážené události selhání během doby trvání finančního aktiva a vývoj úvěrového rizika od vzniku finančního aktiva. U úvěrů je datem poskytnutí neodvolatelný úvěrový příslib.

Pokud od vzniku nedošlo k významnému zvýšení úvěrového rizika („fáze 1"), představuje ztráta ze znehodnocení očekávanou úvěrovou ztrátu z možných případů selhání ve 12 měsících následujících po datu vykázání („12měsíční ECL"). Pokud dojde k významnému nárůstu úvěrového rizika od doby vzniku („stupeň 2") nebo pokud existují objektivní důkazy o znehodnocení úvěru („stupeň 3"), ztráta ze znehodnocení se rovná ECL z možných případů selhání za celou dobu trvání finančního aktiva („ECL za dobu trvání")

Odúčtování

Finanční nástroje se odúčtují, jakmile zaniknou práva na příjem peněžních toků z investic nebo účetní jednotka převedla v podstatě všechna rizika a všechny výhody vyplývající z vlastnictví. Prodej finančních aktiv vykazovaných do zisku nebo ztráty se vykazuje v den jejich prodeje.

1.3.2. Částky předběžného financování

Předběžné financování je platba, jejímž účelem je poskytnout příjemci peněžní zálohu, tedy počáteční hotovost. Může být rozdělena na řadu plateb během období vymezeného v konkrétní smlouvě, rozhodnutí, dohodě nebo základním právním aktu. Počáteční hotovost nebo zálohu je v dohodnuté lhůtě nutno buď použít k účelu, na nějž byla poskytnuta, nebo ji vrátit. Pokud příjemcům nevznikly způsobilé výdaje, jsou povinni zálohu předběžného financování vrátit účetní jednotce. Jelikož si účetní jednotka nad předběžným financováním udržuje kontrolu a má nárok na vrácení jeho nezpůsobilé části, vykazuje se daná částka jako aktivum.

Předběžné financování se prvotně vykazuje v rozvaze v okamžiku, kdy jsou peněžní prostředky převedeny příjemci. Oceňuje se hodnotou poskytnutého plnění. V následných účetních obdobích se předběžné financování oceňuje počáteční hodnotou vykázanou v rozvaze sníženou o způsobilé náklady (případně včetně odhadovaných částek) vzniklé během daného období.

1.3.3. Pohledávky a částky k inkasu

Účetní pravidla EU vyžadují oddělené vykazování směnných a nesměnných transakcí. Aby se tyto dvě kategorie odlišily, vyhrazuje se termín „pohledávky" pro směnné transakce a „částky k inkasu" pro nesměnné transakce, tedy pro případy, kdy EU získá plnění od jiného subjektu, aniž by výměnou přímo poskytla přibližně stejné protiplnění (jedná se například o částky vlastních zdrojů k inkasu od členských států).

Pohledávky ze směnných transakcí splňují definici finančních nástrojů. Účetní jednotka je klasifikovala jako finanční aktiva v naběhlé hodnotě a podle toho je také ocenila.

Částky k inkasu z nesměnných transakcí jsou vykazovány v reálné hodnotě k datu pořízení snížené o opravné položky z důvodu znehodnocení. Opravná položka se vytvoří, existují-li objektivní známky toho, že jednotka nebude moci zinkasovat všechny dlužné částky podle původních podmínek pohledávky. Výše opravné položky se rovná rozdílu mezi účetní a realizovatelnou hodnotou aktiva. Výše opravné položky se vykazuje ve výkazu finanční výkonnosti.

1.3.4. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty jsou klasifikovány jako finanční aktiva v naběhlé hodnotě a zahrnují pokladní hotovost, netermínované vklady nebo vklady s krátkou výpovědní lhůtou u bank a ostatní krátkodobé vysoce likvidní investice s původní splatností do tří měsíců.

1.3.5. Závazky

Mezi závazky jsou vedeny jak částky, které se týkají směnných transakcí, např. pořízení zboží a služeb, tak částky, které se týkají transakcí nesměnných, např. žádosti příjemců o proplacení nákladů, granty a další druhy financování ze strany EU nebo obdržené předběžné financování (viz poznámka **1.4.1**).

Jsou-li příjemcům poskytnuty granty či jiné druhy financování, zachytí se žádosti o proplacení nákladů v okamžiku doručení jako závazky ve výši požadované platby. Poté, co jsou náklady ověřeny a schváleny jako způsobilé, se tyto závazky oceňují v jejich schválené a způsobilé výši.

Závazky z pořízení zboží a služeb se zaúčtovávají po obdržení faktury v původní výši. Odpovídající náklady se zaúčtují po dodání zboží či služeb a jejich schválení účetní jednotkou.

1.3.6. Finanční závazky

Finanční závazky jsou klasifikovány jako finanční závazky vykazované v naběhlé hodnotě, finanční závazky v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty nebo jako závazky ze smlouvy o finanční záruce.

Finanční závazky v naběhlé hodnotě se prvotně vykazují v reálné hodnotě včetně vzniklých transakčních nákladů a následně se vykazují v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry. Z výkazu o finanční situaci se odúčtují pouze tehdy, pokud je závazek splněn, je od něj upuštěno, je zrušen nebo vypršel.

Mezi finanční závazky, jež jsou vykazovány v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty, jsou řazeny deriváty, jejichž reálná hodnota je záporná. Pokud smlouva o záruce vyžaduje, aby účetní jednotka prováděla platby v reakci na změny cen finančních nástrojů nebo směnných kurzů, je smlouva o záruce derivátem. Účetně jsou zpracovávány stejně jako finanční aktiva v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty.

Účetní jednotka vykáže závazek ze smlouvy o finanční záruce, když uzavře smlouvu, která vyžaduje provedení určitých plateb, aby odškodnila držitele záruky za ztrátu, kterou utrpí selháním určitého dlužníka s platbou splatnou v řádné nebo upravené lhůtě splatnosti dluhového nástroje. Závazky ze smluv o finančních zárukách jsou prvotně vykazovány v reálné hodnotě.

Následné ocenění závisí na vývoji úvěrového rizika z finanční záruky. Pokud nedojde k významnému nárůstu úvěrového rizika („stupeň 1"), jsou závazky z finančních záruk oceněny dvanáctiměsíčními očekávanými úvěrovými ztrátami nebo původně vykázanou částkou sníženou případně o kumulativní amortizaci, podle toho, co je vyšší. Pokud dojde k významnému nárůstu úvěrového rizika („stupeň 2"), jsou závazky z finančních záruk oceněny hodnotou očekávaných úvěrových ztrát po celou dobu trvání nebo původně vykázanou částkou sníženou případně o kumulativní amortizaci, podle toho, která hodnota je vyšší.

Finanční závazky jsou klasifikovány jako dlouhodobé, s výjimkou finančních závazků se splatností do 12 měsíců od rozvahového dne. Smlouvy o finančních zárukách jsou klasifikovány jako krátkodobé závazky s výjimkou případů, kdy má účetní jednotka bezpodmínečné právo odložit vypořádání závazku nejméně o dvanáct měsíců po datu vykázání.

1.3.7. Časové rozlišení příjmů a nákladů

Transakce a účetní případy se ve finančních výkazech zachycují za období, s nímž souvisejí. Není-li ke konci roku dosud vystavena faktura nebo jednotka již poskytla službu nebo dodala zboží nebo existuje-li smluvní ujednání (např. odkazující na smlouvu), je ve finančních výkazech zachycen příjem příštích období. Pokud byla před koncem roku vystavena faktura, avšak služby dosud nebyly poskytnuty či zboží

dosud nebylo dodáno, zaúčtuje se výnos příštích období, který se v období následujícím přeúčtuje do výnosů období běžného.

Rovněž náklady se účtují do období, k němuž se vztahují. Na konci účetního období se výdaje příštích období vykazují na základě odhadované výše závazku převést příslušnou částku za dané období. Výdaje příštích období jsou počítány v souladu s podrobnými procesními a praktickými pokyny účetní. Cílem je zajistit, aby finanční výkazy podávaly věrný a poctivý obraz hospodářské situace a dalších jevů, jež mají zachycovat. Obdobně platí, že byla-li uskutečněna platba předem za služby či zboží, jež dosud nebylo dodáno, bude tento výdaj časově rozlišen a v následujícím účetním období zachycen jako náklad běžného období.

1.4. VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI

1.4.1. Příjmy

Příjmy představují hrubý příliv ekonomického prospěchu anebo získaný potenciální přínos, na něž má účetní jednotka nárok a jež představují takové zvýšení čistých aktiv, které není vyvoláno zvýšením vkladů vlastníků.

V závislosti na povaze podkladových transakcí jsou ve výkazu finanční výkonnosti rozlišovány dva druhy příjmů:

Příjmy z nesměnných transakcí

Pojmem příjmy z nesměnných transakcí se rozumějí daně a převody, neboť převodce poskytuje prostředky příjemci, aniž by za ně příjemce přímo poskytoval plnění přibližně stejné hodnoty. Převody představují příliv budoucího ekonomického prospěchu nebo potenciálního přínosu z nesměnných transakcí, s výjimkou daní. Převody u účetních jednotek EU většinou zahrnují prostředky přijaté od Komise (např. vyrovnávací dotace tradičním agenturám, provozní dotace v případě pověřovacích dohod).

V souvislosti s převodem vykáže účetní jednotka aktivum v případě, že v důsledku minulé události (převodu) příslušné zdroje ovládá a očekává, že z nich získá budoucí ekonomický prospěch nebo potenciální přínos, a že lze spolehlivě zjistit reálnou hodnotu tohoto aktiva. Příliv zdrojů z nesměnné transakce vykázaný jako aktivum (tj. hotovost) se vykáže i jako příjem, s výjimkou případů, kdy má účetní jednotka v souvislosti s tímto převodem aktuální závazek (podmínku), který musí být splněn předtím, než bude možno příjem vykázat. Dokud není tato podmínka splněna, je příjem časově rozlišen a vykázán jako závazek.

Příjmy ze směnných transakcí

Příjmy z prodeje zboží a služeb se zaúčtovávají v okamžiku, kdy podstatná rizika a výhody plynoucí z vlastnictví zboží přejdou na kupujícího. Příjmy spojené s transakcí, jejíž součástí je poskytnutí služeb, se zaúčtují s ohledem na stupeň dokončení transakce k rozvahovému dni.

a) *Úrokové příjmy a náklady*

Úrokové výnosy a náklady z finančních aktiv a finančních závazků oceňovaných naběhlou hodnotou se vykazují ve výkazu finanční výkonnosti za použití metody efektivní úrokové míry. Jde o způsob výpočtu naběhlé hodnoty finančního aktiva nebo závazku a rozložení výnosového a nákladového úroku do příslušného období.

b) *Příjmy z dividend*

Příjmy z dividend a podobné výplaty zisku se zaúčtovávají v okamžiku, kdy vzniká nárok na jejich úhradu.

c) *Příjmy a náklady z finančních aktiv v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty*

Jedná se o zisky (příjmy) a ztráty (náklady) z reálné hodnoty těchto finančních aktiv, včetně těch, které vyplývají z přepočtu cizích měn. U úročených finančních aktiv zahrnuje i úroky.

d) *Příjmy ze smluv o finanční záruce*

Příjmy ze smluv o finanční záruce (záruční prémie) se vykazují po dobu, po kterou je účetní jednotka připravena kompenzovat držiteli smlouvy o finanční záruce úvěrovou ztrátu, která mu může vzniknout.

1.4.2. Výdaje

Náklady představují snížení ekonomického užitku nebo potenciálního přínosu ve sledovaném období v podobě odlivu či spotřeby aktiv anebo vzniku závazků, jež vedou k poklesu čistých aktiv. Zahrnují jak náklady plynoucí ze směnných transakcí, tak náklady plynoucí z nesměnných- transakcí.

Náklady plynoucí ze směnných transakcí, jež jsou vynaloženy na pořízení zboží a služeb, se zachycují po dodání a jejich akceptaci účetní jednotkou. Účtují se ve výši původní fakturované částky. Dále se k rozvahovému dni vykazují výsledkově náklady na služby přijaté v daném období, za něž dosud nebyla předložena nebo akceptována faktura.

Náklady plynoucí z nesměnných- transakcí se týkají převodů příjemcům a mohou být trojího druhu: nárokové částky, převody na základě dohod a granty, příspěvky a dary závislé na volném uvážení. Převody se jako náklady zaúčtovávají v období, během něhož došlo k událostem zakládajícím převod, pokud je charakter převodu povolen předpisem nebo byla podepsána dohoda, která převod povoluje, pokud příjemce splnil kritéria způsobilosti, byla-li stanovena, a pokud lze přiměřeným způsobem odhadnout danou částku.

Došlá žádost o platbu nebo proplacení nákladů, která splňuje kritéria pro zaúčtování, se zachytí jako náklad ve výši způsobilých nákladů. Vzniklé způsobilé náklady, které jsou ke konci účetního období závazkem vůči příjemcům, avšak které příjemci dosud nevykázali, se odhadnou a zaúčtují jako výdaje příštích období.

1.5. PODMÍNĚNÁ AKTIVA A PODMÍNĚNÉ ZÁVAZKY

1.5.1. Podmíněná aktiva

Podmíněným aktivem se rozumí možné aktivum, jež vyplývá z minulých událostí a jehož existence se potvrdí pouze tak, že v budoucnu dojde, nebo nedojde k nejméně jedné nejisté události, která není plně pod kontrolou účetní jednotky. Podmíněné aktivum je vykázáno, je-li pravděpodobný příliv ekonomického prospěchu nebo potenciálního přínosu.

1.5.2. Podmíněné závazky

Podmíněným závazkem se rozumí buď možný závazek, jehož existence se potvrdí pouze tak, že v budoucnu dojde, či nedojde k nejméně jedné nejisté události, která není plně pod kontrolou účetní jednotky, anebo se jím rozumí současný závazek, kde není pravděpodobné, že k jeho splnění bude nutný odliv zdrojů představujících ekonomický prospěch nebo potenciální přínos.

Podmíněný závazek rovněž vzniká za málo pravděpodobných okolností, kdy současný závazek existuje, ale nelze ho dostatečně spolehlivě stanovit.

Podmíněné závazky se v účetní závěrce nevykazují. Vykazují se, pokud není nepravděpodobná možnost odlivu zdrojů představujících ekonomický užitek nebo potenciální přínos.

1.6. KAPITÁL FONDU

Členské státy ERF poskytují do fondu příspěvky na provádění programů ERF, jak je stanoveno ve vnitřní dohodě každého ERF. Podle platného právního základu jsou žádosti o kapitál, tj. žádosti o financování na daný rok N, rozhodnuty rozhodnutím Rady v roce N-1, přičemž finanční prostředky, které mají být poskytnuty, jsou jasně přiděleny na konkrétní budoucí období.

Příspěvky splňují kritéria vkladu vlastníků (účetní pravidlo EU č. 1), a jsou tedy v účetní závěrce ERF považovány za kapitál fondu. Kapitál fondu představuje celkovou částku příspěvků, které mají být přijaty od členských států ERF. Jelikož je nevyžádaný kapitál fondu otevřeně odečten od celkového kapitálu fondu (viz výkaz změn čistých aktiv), je v rozvaze vykázán pouze vyžádaný kapitál fondu.

Vzhledem k tomu, že dohodnuté příspěvky jsou přiřazeny ke stanoveným obdobím, za něž se podává zpráva, přičemž právní nárok ERF vůči členským státům ERF vzniká pouze v těchto obdobích, jsou všechny částky, které byly přijaty předem, spíše než jako vyžádaný kapitál vykázány jako závazky.

1.7. SPOLUFINANCOVÁNÍ

Obdržené příspěvky na spolufinancování splňují kritéria podmíněných výnosů z nesměnných transakcí a vykazují se jako závazky vůči členským a nečlenským státům a dalším subjektům. ERF musí tyto příspěvky použít na poskytnutí služeb třetím stranám, v opačném případě musí aktiva (obdržené příspěvky) vrátit. Nevypořádané závazky z dohod o spolufinancování se rovnají obdrženým příspěvkům na spolufinancování sníženým o náklady na projekt. Dopad na čistá aktiva je nulový.

Náklady na projekty spolufinancování se účtují v okamžiku svého vzniku. Odpovídající částky příspěvků se zaúčtovávají jako provozní výnosy a dopad na výsledek hospodaření za běžný rok je nulový.

2. PŘÍLOHA K ROZVAZE

AKTIVA

2.1. FINANČNÍ AKTIVA

Finančním aktivem jsou:

a) peněžní prostředky;

b) kapitálový nástroj jiné účetní jednotky;

c) smluvní právo na: přijmutí hotovosti nebo jiného finančního aktiva od jiné účetní jednotky, nebo směnu finančního aktiva nebo finančních závazků s jinou účetní jednotkou za podmínek, které jsou pro účetní jednotku potenciálně výhodné, nebo

d) smlouva, která bude uhrazena nebo kterou lze uhradit vlastními kapitálovými nástroji účetní jednotky.

Finanční aktiva se rozlišují podle těchto kategorií: „finanční aktiva v naběhlé hodnotě", „finanční aktiva v reálné hodnotě vykazovaná do zisku nebo ztráty" a „finanční aktiva v reálné hodnotě vykazovaná do čistých aktiv / vlastního kapitálu". Klasifikace finančních nástrojů se určí v okamžiku jejich prvotního vykázání a poté se posuzuje ke každému rozvahovému dni.

Finanční aktiva ERF se skládají z finančních aktiv v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty a úvěrů a jsou následující:

V milionech EUR

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlouhodobá		
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykazovaná do zisku nebo ztráty	*70*	*61*
Půjčky	*16*	*5*
	87	**67**
Krátkodobá		
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykazovaná do zisku nebo ztráty	*3*	*3*
	3	**3**
Celkem	**89**	**69**

Finanční aktiva oceněná v reálné hodnotě vykazovaná do zisku nebo ztráty ve výši 70 milionů EUR se týkají kapitálových investic v těchto oblastech:

- obnovitelná udržitelná energie prostřednictvím fondu Climate Investor One, iniciativy ElectriFI a fondu GEEREF,
- podpora inkluzivního financování drobných zemědělců a malých a středních podniků na venkově prostřednictvím fondu ABC,
- finanční začlenění v Ugandě prostřednictvím iniciativy aBi Finance a
- vytváření pracovních míst a udržitelný růst v Africe prostřednictvím iniciativy Boost Africa.

Dlouhodobé úvěry ve výši 16 milionů EUR se týkají dvou hlavních oblastí: udržitelného zemědělství prostřednictvím facility AgriFI a přístupu k elektřině a její výroby z udržitelných zdrojů energie prostřednictvím investiční facility ElectriFI.

Částka 3 miliony EUR v rámci krátkodobých finančních aktiv se týká výhradně kapitálové investice v rámci finanční facility ElectriFI, jejímž cílem je financování projektů v rané fázi a malých projektů zaměřených na přístup k elektřině a její výrobu z udržitelných zdrojů energie na rozvíjejících se trzích se zvláštním zaměřením na subsaharskou Afriku.

2.2. PŘEDBĚŽNÉ FINANCOVÁNÍ

Podle řady smluv jsou před zahájením stavebních prací, dodáním zboží nebo poskytnutím služeb hrazeny zálohy. V některých případech se v platebním kalendáři smlouvy počítá s platbami na základě zpráv o tom, jak pokračuje plnění smlouvy. Předběžné financování se obvykle vyplácí v měně země nebo území, kde se daný projekt provádí.

Pro to, zda je předběžné financování vykázáno jako krátkodobé, nebo jako dlouhodobé předběžné- financování, je určující termín jeho čerpání. Čerpání je určeno smlouvou o daném projektu. Jako krátkodobé předběžné- financování se vykazuje veškeré čerpání splatné do dvanácti měsíců od rozvahového dne. Mnoho projektů financovaných z ERF má dlouhodobý charakter, a proto je nutné, aby byly příslušné zálohy k dispozici po dobu delší jednoho roku. Část předběžného financování se proto vykazuje jako dlouhodobá- aktiva.

V milionech EUR

	Poznámka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlouhodobé předběžné financování	2.2.1	–	–	*447*	*127*	*574*	*488*
Krátkodobé předběžné financování	2.2.2	–	*5*	*113*	*836*	*954*	*1 396*
Celkem		**–**	**5**	**560**	**963**	**1 529**	**1 884**

Snížení celkové výše předběžného financování o 356 milionů EUR ke dni 31. prosince 2023 lze do značné míry vysvětlit snížením předběžného financování vyplaceného příjemcům v rámci 11. ERF, které kleslo z 1 221 milionů EUR v roce 2022 na 963 milionů EUR v roce 2023. To je v souladu s životním cyklem ERF a souvisí to s vývojem počtu otevřených smluv. 11. ERF dospěl do závěrečné fáze, neboť na konci roku 2020 vstoupilo v platnost ustanovení o skončení platnosti. Ode dne 1. ledna 2021 není možné podepisovat žádné další dohody o financování z 11. ERF, jednotlivé zakázky na základě stávajících dohod však uzavírat lze. To vedlo ke snížení hodnoty nově podepsaných smluv z 2 118 milionů EUR v roce 2021 na 853 milionů EUR v roce 2022 a 860 milionů EUR v roce 2023.

Předběžné financování z 10. ERF se snížilo z 648 milionů EUR v roce 2022 na 560 milionů EUR v roce 2023, což odpovídá běžnému trendu zaznamenému v roce 2021 a životnímu cyklu ERF.

Dlouhodobé předběžné financování ve výši 427 milionů EUR souvisí s otevřeným předběžným financováním pro dvě smlouvy v rámci svěřenského fondu EU pro infrastrukturu v Africe (AITF). Cílem tohoto svěřenského fondu je poskytovat prostřednictvím grantů finanční podporu na infrastrukturní projekty v doplnění k dlouhodobému financování, jež poskytují subjekty, které tyto projekty financují. Poskytování těchto grantů motivuje zúčastněné finanční instituce k poskytování dlouhodobého financování. V době podpisu smluv se mělo za to, že typ akcí svěřenského fondu je dostatečně pokrytý dohodou (pro finanční nástroje dosud nebyl k dispozici žádný vzor ani nařízení tento druh nástroje nezmiňovalo). V důsledku toho byly platby provedené v rámci těchto dohod zaznamenány jako předběžné financování, a nikoli jako složka finančního nástroje. Vzhledem k dlouhodobé povaze operací prováděných svěřenským fondem je roční zúčtování starého předběžného financování ze strany AITF velmi omezené a je rozloženo do několika let. Otevřené předběžné financování ve výši 427 milionů EUR bylo tedy přeřazeno do dlouhodobé financování (viz poznámka **3.4**), aby se lépe zohlednily podmínky projektu.

2.2.1. Dlouhodobé předběžné financování v členění podle režimu řízení

V milionech EUR

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Přímé řízení		
Plnění provádí:		
Komise	*15*	*11*
Výkonné agentury EU	*2*	*10*
Delegace EU	*7*	*7*
	24	**28**
Nepřímé řízení		
Plnění provádí:		
EIB a EIF	*436*	*181*
Mezinárodní organizace	*74*	*221*
Soukromoprávní subjekty pověřené výkonem veřejné služby	*16*	*16*
Veřejnoprávní subjekty	*17*	*25*
Třetí země	*7*	*16*
Subjekty EU a partnerství veř. a soukromého sektoru	*–*	*1*
	550	**460**
Celkem	**574**	**488**

2.2.2. Krátkodobé předběžné financování

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Předběžné financování (brutto)	–	*7*	*749*	*4 150*	*4 906*	*5 616*
Zúčtováno (při uzávěrce)	–	*(2)*	*(636)*	*(3 314)*	*(3 952)*	*(4 220)*
Celkem	**–**	**5**	**113**	**835**	**954**	**1 396**

2.2.3. Krátkodobé předběžné financování v členění podle režimu řízení

V milionech EUR

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Přímé řízení		
Plnění provádí:		
Komise	*55*	*85*
Výkonné agentury EU	*3*	*10*
Delegace EU	*82*	*105*
	140	**200**
Nepřímé řízení		
Plnění provádí:		
EIB a EIF	*87*	*209*
Mezinárodní organizace	*431*	*642*
Soukromoprávní subjekty pověřené výkonem veřejné služby	*78*	*96*
Veřejnoprávní subjekty	*98*	*116*
Třetí země	*119*	*131*
Subjekty EU a partnerství veř. a soukromého sektoru	*1*	*2*
	814	**1 196**
Celkem	**954**	**1 396**

2.2.4. Jistoty získané za předběžné financování

Jistoty jsou drženy za účelem zajištění předběžného financování a uvolňují se po proplacení poslední žádosti podané v rámci projektu.

V milionech EUR

	31. 12.	31. 12. 2022
Jistoty pro předběžné financování	*32*	*37*

Částka 32 milionů EUR zahrnuje jistoty určené k zajištění předběžného financování vyplaceného v rámci přímého řízení, přičemž příjemcem jistoty je ERF. Většina předběžného financování se však vyplácí v režimu nepřímého řízení, kdy příjemcem záruky není ERF, ale veřejný zadavatel. I když ERF není příjemcem, tyto jistoty zajišťují jeho aktiva. V roce 2023 činila celková hodnota těchto jistot 426 milionů EUR.

2.3. PŘÍSPĚVKY DO SVĚŘENSKÉHO FONDU

Tato položka představuje částku zaplacenou jako příspěvky do svěřenského fondu EU pro Afriku a svěřenského fondu EU Bêkou. Tyto příspěvky jsou očištěny o náklady, jež těmto svěřenským fondům vznikly a jsou přičitatelné ERF.

Příspěvky do svěřenských fondů vynakládá ERF v režimu přímého řízení.

V milionech EUR

	Příspěvek netto k 31. 12. 2022	Příspěvky zaplacené v roce 2023	Rozvržení čistých nákladů SF v roce 2023	Příspěvek netto k 31. 12. 2023
Afrika	*243*	*231*	*(287)*	*186*
Bêkou	*11*	*43*	*(24)*	*30*
Celkem	**254**	**274**	**(311)**	**216**

Snížení vyplacených příspěvků (z 330 milionů EUR v roce 2022 na 274 milionů EUR v roce 2023) je důsledkem snížení výdajů svěřenských fondů v důsledku likvidace obou svěřenských fondů. Činnosti svěřenského fondu EU Afrika a svěřenského fondu EU Bêkou dospěly na konci roku 2021 do vrcholné fáze, neboť dosáhly konce smluvního období. Následně zahájená likvidace svěřenských fondů vedla ke snížení počtu otevřených smluv, a tím i ke snížení výdajů.

2.4. POHLEDÁVKY ZE SMĚNNÝCH TRANSAKCÍ A ČÁSTKY K INKASU Z NESMĚNNÝCH TRANSAKCÍ

Směnné transakce jsou transakce, při nichž účetní jednotka přijímá aktiva nebo služby nebo má zaniklé závazky a přímo poskytuje druhé straně výměnou přibližně stejnou hodnotu (především ve formě zboží, služeb nebo použití aktiv). Nesměnné transakce jsou transakce, při nichž účetní jednotka buď obdrží hodnotu od jiné účetní jednotky, aniž by přímo poskytla přibližně stejnou hodnotu výměnou, nebo poskytuje hodnotu jiné účetní jednotce, aniž by přímo obdržela stejnou hodnotu výměnou.

2.4.1. Dlouhodobé pohledávky ze směnných transakcí

Ke dni 31. 12. 2023 má ERF dlouhodobé pohledávky ze směnných transakcí ve výši 5 milionů EUR, které zahrnují zejména náklady příštích období, jež plynou z několika finančních nástrojů.

2.4.2. Krátkodobé pohledávky ze směnných transakcí a částky k inkasu z nesměnných transakcí

V milionech EUR

	Pozná	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Částky k inkasu z nesměnných transakcí	2.4.2.1	*13*	*15*
Pohledávky ze směnných transakcí	2.4.2.2	*12*	*12*
Celkem		**24**	**27**

2.4.2.1. Částky k inkasu z nesměnných transakcí

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zákazníci	–	*3*	*44*	*9*	*55*	*56*
Veřejnoprávní subjekty	–	*4*	*13*	*2*	*19*	*19*
Třetí země	–	*1*	*4*	*1*	*6*	*7*
Opravná položka	–	*(7)*	*(55)*	*(6)*	*(68)*	*(67)*
Celkem	**–**	**1**	**7**	**5**	**13**	**15**

2.4.2.2. Pohledávky ze směnných transakcí

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Příjmy příštích období	–	–	–	*1*	*1*	*1*
Spojovací účty ERF	–	*(200)*	*426*	*(225)*	–	*1*
Ostatní	–	–	*4*	*7*	*11*	*10*
Celkem	**–**	**(200)**	**430**	**(218)**	**12**	**12**

V zájmu efektivity byl jediný účet peněžních prostředků pro všechny ERF alokován do 11. ERF. V důsledku toho se salda souvisejících transakcí mezi jednotlivými ERF zachycují na spojovacích účtech mezi rozvahami jednotlivých ERF.

Položka „ostatní" zahrnuje zejména pohledávky vyplývající z finančních nástrojů. Z ostatních pohledávek ve výši 11 milionů EUR se částka ve výši 4 milionů EUR týká pohledávky za Globálním fondem pro energetickou účinnost a obnovitelnou energii (GEEREF) a částka ve výši 7 milionů EUR se týká pohledávky za investičním fondem pro udržitelné energie Climate Investor One.

2.5. PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY A PENĚŽNÍ EKVIVALENTY[2]

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty jsou finančními nástroji oceněnými naběhlou hodnotou a zahrnují pokladní hotovost, netermínované vklady nebo vklady s krátkou výpovědní lhůtou u bank (např. běžné a spořicí účty) a ostatní krátkodobé vysoce likvidní investice s původní splatností do tří měsíců.

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zvláštní účty:						
Centrální banky	–	–	–	*341*	*341*	*835*
	–	**–**	**–**	**341**	**341**	**835**
Běžné účty						
Komerční banky	–	–	–	*193*	*193*	*161*
Peněžní prostředky vázané ve	–	–	–	*67*	*67*	*31*
	–	**–**	**–**	**260**	**260**	**192**
Celkem	**–**	**–**	**–**	**601**	**601**	**1 027**

Pokles peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů o 426 milionů EUR je způsoben především snížením hotovostních rezerv držených v centrálních bankách. Za důvod tohoto poklesu lze označit snížení vyžádaných příspěvků, které klesly z 2 500 milionů EUR v roce 2022 na 1 800 milionů EUR v roce 2023. Členské státy navíc obdržely náhradu ve výši 43 milionů EUR z 9. ERF za první splátku na rok 2023 a Spojené království požádalo o to, aby byly jeho příspěvky na druhou a třetí splátku na rok 2023 ve výši 154 milionů EUR započteny z jejich nesplaceného podílu v 10. a 11. ERF (viz poznámka **2.9.1**).

Jako v předchozích letech je drženo více hotovosti v centrálních bankách než v obchodních bankách, aby se omezilo riziko protistrany (viz poznámka**5.1**).

[2] V souladu s článkem 53 finančního nařízení pro 11. ERF se zůstatky peněžních prostředků vykazují v rozvaze 11. ERF. Povaha jednotlivých bankovních účtů je vysvětlena v kapitole 5 „Řízení finančních rizik".

ZÁVAZKY

2.6. FINANČNÍ ZÁVAZKY

Finančním závazkem je:

a) smluvní závazek: dodat hotovost nebo jiné finanční aktivum jiné účetní jednotce nebo směnit finanční aktiva nebo závazky s jinou účetní jednotkou za podmínek, které jsou pro účetní jednotku potenciálně nevýhodné, nebo

b) smlouva, která bude uhrazena nebo kterou lze uhradit vlastními kapitálovými nástroji účetní jednotky.

Finanční závazky se člení do těchto kategorií: „finanční závazky v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty", „ostatní finanční závazky oceněné naběhlou hodnotou" nebo „závazky ze smluvy o finanční záruce".

V milionech EUR

	Poznámka	31. 12. 2023	31. 12. 202
Dlouhodobé			
Finanční rezervy	2.6.1	*3*	*1*
Závazek z finanční záruky	2.6.2	*1*	*1*
Ostatní finanční závazky	2.6.3	*1*	*2*
Závazky ze spolufinancování	2.6.4	*1*	*3*
Celkem		**5**	**7**

2.6.1. Finanční rezervy

Tyto rezervy představují odhadované úvěrové ztráty, které vzniknou v souvislosti s úvěry poskytnutými v rámci různých finančních nástrojů.

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční rezervy	–	–	–	*3*	*3*	*1*

Částka 3 milionů EUR představuje odhadovanou ztrátu v souvislosti s půjčkami poskytnutými v rámci těchto finančních nástrojů: ElectriFI CW a ElectriFI CW II a AgriFI Regionální AKT.

2.6.2. Finanční záruky

Finanční rezervy představují odhadované ztráty, které vzniknou ze záruk v různých finančních nástrojích v případech, kdy jsou pověřené subjekty oprávněny poskytovat záruky vlastním jménem, avšak na účet a riziko ERF. Finanční riziko, jež ERF v souvislosti s těmito zárukami nese, je limitováno a k finančním aktivům jsou postupně vytvářeny rezervy na krytí čerpání záruk v budoucnu.

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Závazek z finanční záruky	–	–	–	*1*	*1*	*1*

Částka 1 milionu EUR představuje odhadovanou ztrátu v souvislosti se zárukou poskytnutou v rámci finančního nástroje Euritz ve výši 11 milionů EUR (viz poznámka **3.2.1**).

2.6.3. Ostatní finanční závazky

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční závazky v reálné hodnotě vykazované do zisku a	–	–	–	*1*	*1*	*2*

Částka 1 milionu EUR se vztahuje především na závazky vyplývající z finančního nástroje ABI Finance.

2.6.4. Závazky ze spolufinancování

Závazky ze spolufinancování představují prostředky, které ERF obdržel v souvislosti s dohodami o spolufinancování. ERF musí tyto příspěvky použít na poskytnutí dohodnutých služeb třetím stranám a nevyužité prostředky musí vrátit přispěvatelům. Pro to, zda je spolufinancování vykázáno jako krátkodobé, nebo jako dlouhodobé, je určující termín jeho čerpání.

Na konci roku se provádí individuální posouzení všech závazků ze spolufinancování a všechny částky, u nichž je nepravděpodobné, že by byly čerpány v následujících dvanácti měsících, jsou považovány za dlouhodobé. Krátkodobé částky jsou uvedeny v poznámce **2.7.2**.

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlouhodobé závazky ze	–	–	–	*1*	*1*	*3*
Krátkodobé závazky ze	–	–	*18*	*23*	*41*	*46*
Celkem	**–**	**–**	**19**	**24**	**42**	**49**

2.7. ZÁVAZKY

Závazky jsou závazky k úhradě za zboží nebo služby, které byly přijaty nebo dodány a které již byly – na rozdíl od výdajů příštích období – vyfakturovány nebo formálně dohodnuty s dodavatelem. Závazky se mohou týkat jak směnných transakcí (např. pořízení zboží a služeb), tak i transakcí nesměnných (např. žádosti o úhradu nákladů od příjemců grantů, předběžné financování nebo další druhy financování ze strany EU).

V milionech EUR

	Poznámka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Krátkodobé závazky	2.7.1	–	–	*50*	*210*	*260*	*230*
Ostatní závazky	2.7.2	–	*0*	*14*	*118*	*132*	*196*
Celkem		**–**	**0**	**63**	**328**	**391**	**426**

2.7.1. Krátkodobé závazky

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dodavatelé	–	*2*	*7*	*89*	*98*	*63*
Třetí země	–	–	*3*	*29*	*32*	*126*
Veřejnoprávní subjekty	–	–	*19*	*110*	*129*	*41*
Ostatní krátkodobé závazky	–	*(2)*	*20*	*(18)*	–	–
Celkem	**–**	**–**	**50**	**210**	**260**	**230**

Závazky se z velké části skládají z výkazů nákladů obdržených ERF v souvislosti s granty poskytovanými příjemcům. Vykazují se v okamžiku doručení výkazu nákladů a v plné výši žádosti o proplacení nákladů. Po kontrole způsobilosti jsou příjemcům vyplaceny pouze způsobilé částky. Na konci roku jsou

analyzovány neuhrazené žádosti o přiznání náhrady nákladů a odhadované způsobilé částky týkající se těchto nákladů jsou vykázány ve výkazu finanční výkonnosti. Odhadované nezpůsobilé náklady jsou zaúčtovány v položce ostatní krátkodobé závazky.

Zvýšení závazků vůči veřejným subjektům a dodavatelům je způsobeno vyšším objemem obdržených faktur, které ještě nebyly uhrazeny před koncem roku. Závazky vůči třetím státům se naopak snížily a to především proto, že v roce 2023 byla zrušena faktura na rozpočtovou podporu Etiopii v celkové výši 60 milionů EUR. Tato faktura je od listopadu 2020 pozastavena kvůli situaci v zemi.

2.7.2. Ostatní závazky

V milionech EUR

	Poznámka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Závazky ze spolufinancování	2.6.4	–	–	*18*	*23*	*41*	*46*
Časově rozlišený kapitálový vklad	2.7.2.1	–	–	–	*88*	*88*	*147*
Jiné ostatní závazky		–	–	*(5)*	*7*	*3*	*2*
Celkem		**–**	**–**	**14**	**117**	**132**	**196**

2.7.2.1. Časově rozlišený kapitálový vklad

Částka 7,8 milionu EUR časově rozlišených kapitálových vkladů se týká vratek členským státům a Spojenému království ze zrušených nebo nevyužitých prostředků z projektů v rámci 9. ERF (viz poznámka **2.9.1**). Členské státy souhlasily, že vratky budou započteny vůči příspěvkům z 11. ERF během první výzvy k podávání žádostí o příspěvky v roce 2024.

Kromě této náhrady se částka 80 milionů EUR vztahuje k první splátce roku 2024, kterou Spojené království zaplatilo předem. Z této částky bylo 8 milionů EUR odečteno od zbývajícího podílu Spojeného království na nevyužitých finančních prostředcích z 10. a 11. ERF. Článek 152 dohody o vystoupení stanoví, že Spojené království zůstane smluvní stranou ERF až do uzavření 11. ERF a všech předchozích neuzavřených ERF a bude v tomto ohledu plnit stejné povinnosti jako členské státy (viz poznámka **2.9.1**).

2.8. Výdaje příštích období

Výdaje příštích období jsou závazky k úhradě za zboží nebo služby, které byly přijaty nebo dodány, ale na rozdíl od závazků ještě nebyly vyfakturovány nebo formálně dohodnuty s dodavatelem. Výpočet výdajů příštích období vychází z otevřené částky rozpočtových závazků ke konci roku. Část odhadovaných výdajů příštích období vztahující se k vyplacenému předběžnému financování byla zaúčtována jako snížení předběžného financování.

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Výdaje příštích období	–	–	*129*	*854*	*983*	*1 130*
Ostatní časové rozlišení	–	–	–	*1*	*1*	*2*
Celkem	**–**	**–**	**129**	**855**	**984**	**1 131**

Výdaje příštích období zahrnují odhadované provozní náklady na probíhající nebo dokončené smlouvy bez potvrzených žádostí o proplacení nákladů, u nichž byly způsobilé náklady vzniklé příjemcům odhadnuty na základě nejlepších informací dostupných v době přípravy této účetní závěrky. Je třeba poznamenat, že informace z rozsáhlých každodenních činností, jako jsou prodloužení smluv podepsaná po datu vykázání, nejsou systematicky zohledňovány a potenciální dopad na výdaje příštích období nelze spolehlivě odhadnout. Podíl těchto odhadovaných výdajů příštích období, který připadá na vyplacené předběžné- financování, byl zaúčtován jako snížení předběžného financování (viz poznámka **2.2**)).

Pokles výdajů příštích období o 147 milionů EUR lze vysvětlit snížením počtu smluv, u nichž bylo nutné odhadnout a časově rozlišit náklady. Toto snížení je v souladu s životním cyklem ERF a příslušným počtem otevřených smluv.

ČISTÁ AKTIVA

2.9. KAPITÁL FONDU

Členské státy ERF poskytují do fondu příspěvky na provádění programů ERF, jak je stanoveno ve vnitřní dohodě každého ERF. Podle platného právního základu jsou žádosti o kapitál, tj. žádosti o financování na daný rok N, rozhodnuty rozhodnutím Rady v roce N-1, přičemž finanční prostředky, které mají být poskytnuty, jsou jasně přiděleny na konkrétní budoucí období.

Příspěvky splňují kritéria vkladu vlastníků (účetní pravidlo EU č. 1), a jsou tedy v účetní závěrce ERF považovány za kapitál fondu. Kapitál fondu představuje celkovou částku příspěvků, které mají být přijaty od členských států ERF. Jelikož je nevyžádaný kapitál fondu odečten od celkového kapitálu fondu (viz výkaz změn čistých aktiv), je v rozvaze vykázán pouze vyžádaný kapitál fondu.

Vzhledem k tomu, že dohodnuté příspěvky jsou přiřazeny ke stanoveným obdobím, za něž se podává zpráva, přičemž právní nárok ERF vůči členským státům ERF vzniká pouze v těchto obdobích, jsou všechny částky, které byly přijaty předem, spíše než jako vyžádaný kapitál vykázány jako závazky.

2.9.1. Vyžádaný kapitál – aktivní ERF

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Celkem
Kapitál fondu	*12 164*	*10 464*	*20 960*	*29 367*	*72 955*
Nevyžádaný kapitál fondu	*–*	*(15)*	*–*	*(7 840)*	*(7 855)*
Vyžádaný kapitál fondu k 31. 12. 2022	**12 164**	**10 450**	**20 960**	**21 527**	**65 100**
Kapitál fondu	*–*	*10 442*	*20 834*	*29 331*	*60 607*
Nevyžádaný kapitál fondu	*–*	*–*	*–*	*(6 040)*	*(6 040)*
Vyžádaný kapitál fondu k 31. 12. 2023	**–**	**10 442**	**20 834**	**23 290**	**54 566**

Nevyžádaný kapitál představují částky, k jejichž úhradě dosud nebyly členské státy vyzvány. Vyžádaný kapitál představuje příspěvky vyžádané ERF, jež členské státy převedly na účty treasury (viz níže **2.9.2**).

Rozhodnutím Rady (EU) 2023/2586 se příspěvky členských států stanovené ve vnitřní dohodě o 8. a 9. ERF odpovídajícím způsobem snížily o částku 7,8 milionu EUR z finančních prostředků uvolněných z 9. ERF. Částky vrácené na základě tohoto snížení byly započteny v rámci dodatečných výzev k poskytnutí finančních prostředků v 11. ERF. Vratka bude ve skutečnosti použita proti první splátce v roce 2024 (viz poznámka **2.7.2.1**).

I když Spojené království zůstane smluvní stranou ERF až do uzavření všech programů, v souladu s článkem 153 dohody o vystoupení nemůže být jeho podíl, pokud jde o nepřidělené finanční prostředky nebo prostředky uvolněné z titulu zrušení závazku v rámci osmého, devátého a desátého ERF, opětovně použit. V roce 2023 požádalo Spojené království, aby jeho druhá a třetí splátka za daný rok byla kompenzována z jeho nesplaceného podílu v rezervě 10. a 11. ERF. Kromě toho bylo Spojenému království vráceno dalších 8 milionů na jeho první splátku z roku 2024 (viz poznámka **2.7.2.1**). V důsledku toho byl kapitál 10. ERF snížen o 126 milionů EUR a kapitál 11. ERF o 36 milionů EUR.

K uzavření 8. ERF fakticky došlo v roce 2021, kdy byly dokončeny operační činnosti a byla uzavřena všechna rozhodnutí o financování. Přesto se toto uzavření 8. ERF ve finančních výkazech za rok 2021 plně nepromítlo. Souhrnný výkaz změn čistých aktiv odráží uzavření 8. ERF jako událost v roce 2023. V roce 2023 byla čistá aktiva 8. ERF v celkové výši 180 milionů EUR převedena do 9. ERF, čímž byla uzavřena účetní uzávěrka 8. ERF. Veškeré zbývající zůstatky vyžádaného kapitálu a rezerv byly

použity na pokrytí hospodářského výsledku z předchozích let a zbývající částky byly převedeny do 9. ERF v souladu s ustanoveními části 3 finančního nařízení pro 9. ERF.

2.9.2. Vyžádaný a nevyžádaný kapitál připadající na jednotlivé členské státy a Spojené království

V milionech EUR

Příspěvky do 11. ERF	%	Nevyžádaný kapitál k 31. 12. 2022	Kapitál vyžádaný v roce 2023	Nevyžádaný kapitál k 31. 12. 2023
Rakousko	*2.40*	*188*	*(43)*	*145*
Belgie	*3.25*	*255*	*(58)*	*196*
Bulharsko	*0.22*	*17*	*(4)*	*13*
Chorvatsko	*0.23*	*18*	*(4)*	*14*
Kypr	*0.11*	*9*	*(2)*	*7*
Česká republika	*0.80*	*63*	*(14)*	*48*
Dánsko	*1.98*	*155*	*(36)*	*120*
Estonsko	*0.09*	*7*	*(2)*	*5*
Finsko	*1.51*	*118*	*(27)*	*91*
Francie	*17.81*	*1 397*	*(321)*	*1 076*
Německo	*20.58*	*1 614*	*(370)*	*1 243*
Řecko	*1.51*	*118*	*(27)*	*91*
Maďarsko	*0.61*	*48*	*(11)*	*37*
Irsko	*0.94*	*74*	*(17)*	*57*
Itálie	*12.53*	*982*	*(226)*	*757*
Lotyšsko	*0.12*	*9*	*(2)*	*7*
Litva	*0.18*	*14*	*(3)*	*11*
Lucembursko	*0.26*	*20*	*(5)*	*15*
Malta	*0.04*	*3*	*(1)*	*2*
Nizozemsko	*4.78*	*375*	*(86)*	*289*
Polsko	*2.01*	*157*	*(36)*	*121*
Portugalsko	*1.20*	*94*	*(22)*	*72*
Rumunsko	*0.72*	*56*	*(13)*	*43*
Slovensko	*0.38*	*29*	*(7)*	*23*
Slovinsko	*0.22*	*18*	*(4)*	*14*
Španělsko	*7.93*	*622*	*(143)*	*479*
Švédsko	*2.94*	*230*	*(53)*	*178*
Spojené království	*14.68*	*1 151*	*(264)*	*887*
Celkem	**100.00**	**7 840**	**(1 800)**	**6 040**

Vzhledem k tomu, že kapitál 8., 9. a 10. ERF byl vyžádán a splacen v plném rozsahu v předchozích letech, kapitál vyžádaný v roce 2023 ve výši 1 800 milionů EUR se vztahuje výhradně k 11. ERF. Výžádaný kapitál se snížil z 2 500 milionů EUR v roce 2022 na 1 800 milionů EUR v roce 2023.

2.9.3. Převody vyžádaného kapitálu mezi aktivními ERF

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Celkem
Zůstatek k 31. 12. 2021	**(2 512)**	**2 018**	**101**	**394**	**–**
Převod částek z předchozích ERF do výkonnostní	*(1)*	*(8)*	*9*	*–*	*–*
Převod částek z předchozích ERF do výkonnostní	*–*	*–*	*(148)*	*148*	*–*
Zůstatek k 31. 12. 2022	**(2 513)**	**2 010**	**(38)**	**541**	**–**
Převod částek z předchozích ERF do výkonnostní	*2 762*	*(2 762)*		*–*	*–*
Převod částek z předchozích ERF do výkonnostní	*427*	*(432)*	*6*	*–*	*–*
Převod částek z předchozích ERF do výkonnostní	*(676)*	*676*	*(87)*	*87*	*–*
Zůstatek k 31. 12. 2023	**–**	**(509)**	**(120)**	**628**	**–**

V této položce jsou vykázány zdroje převedené mezi aktivními ERF.

Od vstupu dohody z Cotonou v platnost se veškeré nevydané prostředky z předchozích aktivních ERF převádí do nejnověji otevřeného ERF, poté co bylo zrušeno jejich přidělení na závazky. O zdroje převedené z jiných ERF se navyšují prostředky cílového fondu a snižují prostředky fondu původu. Prostředky převedené do výkonnostních rezerv 10. a 11. ERF lze přidělit na závazky pouze za zvláštních podmínek stanovených ve vnitřních dohodách.

I když byl 8. ERF oficiálně uzavřen v roce 2021, tato uzávěrka nebyla v účetní závěrce za rok 2021 zohledněna. V roce 2023 byly veškeré rezervy a ztráty z předchozích ERF převedeny do 9. ERF (viz výše uvedená poznámka **2.9.1**).

3. POZNÁMKY K VÝKAZU FINANČNÍ VÝKONNOSTI

PŘÍJMY

V milionech EUR

	Poznámka	2023	2022
Příjmy z nesměnných transakcí	3.1	*14*	*18*
Příjmy ze směnných transakcí	3.2	*52*	*80*
Celkem		**65**	**98**

3.1. PŘÍJMY Z NESMĚNNÝCH TRANSAKCÍ

Příjmy z nesměnných transakcí se vztahují k transakcím, kdy převodce poskytuje prostředky příjemci, aniž by za ně příjemce přímo poskytl přibližnou protihodnotu. Tato položka zahrnuje zejména částky přijaté od Komise v průběhu roku a zpětně získané provozní výdaje.

V milionech EUR

	Poznámka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Inkaso výdajů		–	–	*1*	*4*	*6*	*17*
Příjmy ze spolufinancování	3.1.1	–	–	–	*8*	*8*	*(4)*
Celkem		**–**	**–**	**2**	**12**	**14**	**18**

Příjmy z nesměnných transakcí lze rozčlenit podle způsobu řízení následovně:

V milionech EUR

	2023	2022
Přímé řízení		
Plnění provádí:		
Komise	–	*1*
Delegace EU	*5*	*(3)*
	5	**(2)**
Nepřímé řízení		
Plnění provádí:		
Třetí země	*6*	*13*
Veřejnoprávní subjekty	–	*(3)*
Mezinárodní organizace	*3*	*7*
Soukromoprávní subjekty pověřené výkonem veřejné služby	–	*3*
	9	**20**
Celkem	**14**	**18**

3.1.1. Příjmy ze spolufinancování

Obdržené příspěvky na spolufinancování- splňují kritéria podmíněných příjmů z nesměnných transakcí, a jako takové by v okamžiku, kdy jsou obdrženy, neměly mít vliv na výkaz finanční výkonnosti. Tyto příspěvky zůstanou vykázány jako závazky (viz poznámka **2.6.4** a **2.7.2**), dokud nejsou splněny podmínky vázané na darované prostředky, tj. dokud nevzniknou způsobilé výdaje (viz poznámka **3.5**). Odpovídající částka bude následně zaúčtována ve výkazu finanční výkonnosti jako příjmy z nesměnných transakcí plynoucí ze spolufinancování-. Dopad na výsledek hospodaření za běžný rok je proto nulový.

3.2. PŘÍJMY ZE SMĚNNÝCH TRANSAKCÍ

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Finanční příjmy	–	–	*(1)*	*10*	*9*	*3*

Ostatní příjmy	–	*2*	*4*	*37*	*43*	*77*
Celkem	**–**	**2**	**4**	**46**	**52**	**80**

9 milionů EUR v rámci okruhu finančních příjmů tvoří zejména naběhlé úroky z neuhrazených inkasních příkazů, úroky z předběžného financování a příjmy z finančních nástrojů.

Jako ostatní příjmy jsou vykázány zejména kurzové zisky. Související kurzové ztráty jsou vykázány jako ostatní náklady (viz poznámka **3.7**).

VÝDAJE

3.3. NÁKLADY VYNAKLÁDANÉ JINÝMI SUBJEKTY

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Náklady na technickou pomoc	–	–	–	*3*	*3*	*1*

Částka 3 milionů EUR zahrnuje výdaje na technickou pomoc vynaložené v rámci několika finančních nástrojů.

3.4. NÁSTROJE POMOCI

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Programovatelná pomoc	–	–	*33*	*808*	*841*	*1 307*
Makroekonomická podpora	–	*7*	–	–	*7*	*4*
Odvětvová politika	–	*(1)*	–	–	*(1)*	–
Projekty uvnitř AKT	–	–	*128*	*651*	*779*	*896*
Pomoc při mimořádných událostech	–	*(7)*	*113*	*124*	*230*	*118*
Institucionální podpora	–	–	–	*12*	*12*	*6*
Kompenzace za ztrátu příjmů z	–	–	*2*	–	*2*	–
Příspěvky do svěřenských fondů	–	–	–	*311*	*311*	*458*
Celkem	**–**	**(1)**	**276**	**1 906**	**2 181**	**2 789**

Provozní náklady ERF vznikají činností různých nástrojů pomoci. Mají různou podobu v závislosti na tom, jak jsou finanční prostředky vypláceny a spravovány.

V roce 2023 byl pokles provozních výdajů o 608 milionů EUR způsoben zejména snížením výdajů v rámci 11. ERF (z 2 489 milionů EUR v roce 2022 na 1 906 milionů EUR v roce 2023). Tento pokles lze do značné míry vysvětlit snížením výdajů na programovatelnou podporu, projekty uvnitř AKT a příspěvky do svěřenských fondů (viz poznámka **2.3**). Výdaje na pomoc při mimořádných událostech se přesto zvýšily o 105 milionů EUR. Toto navýšení navazuje na rozhodnutí Rady ze dne 12. července 2022 o opětovném použití finančních prostředků z 10. a 11. ERF na financování opatření, jež mají řešit krizi v oblasti potravinového zabezpečení a hospodářský otřes v zemích AKT způsobené válečnou agresí Ruska proti Ukrajině.

Snížení výdajů na projekty INTRA-AKT lze vysvětlit snížením výdajů příštích období u dvou projektů v rámci AITF. Vzhledem k tomu, že u těchto dvou projektů nedochází k pravidelnému provádění a vzhledem k tomu, že nebyla předložena zpráva, bylo otevřené předběžné financování překlasifikováno na dlouhodobé a pro tyto projekty nebyly pro rok 2023 vypočteny žádné výdaje příštích období. Výdaje na projekty INTRA-AKT však byly ovlivněny zrušením položek výdajů příštích období v minulém roce, které činily 130 milionů EUR (viz poznámka **2.2**).

Změny ve výdajích v rámci 9. a 10. ERF jsou v souladu s životním cyklem ERF a souvisejí také s vývojem počtu otevřených smluv. V rámci těchto ERF bylo v roce 2023 dokončeno a uzavřeno mnoho smluv, čímž se u těchto ERF snížily vzniklé výdaje.

Záporná částka v rámci 9. ERF týkající se programu pomoci při mimořádných událostech je způsobena zrušením časového rozlišení v roce 2022 u smlouvy, která byla zrušena v roce 2023.

3.5. NÁKLADY NA SPOLUFINANCOVÁNÍ

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Spolufinancování	–	–	–	*8*	*8*	*(4)*

Jedná se o výdaje na projekty spolufinancování vzniklé v roce 2023. Je třeba poznamenat, že mezi těmito výdaji jsou vykázány i odhady provedené při oddělování účetních období (a je v nich tedy zahrnuto i reverzování odhadů z předchozího roku).

V roce 2023 se výdaje na spolufinancování zvýšily o 12 milionů EUR, zejména proto, že v roce 2022 byly výdaje na spolufinancování neobvykle nízké. Snížení výdajů na spolufinancování v roce 2022 bylo způsobeno zlepšením metody přidělování výdajů dárcům spolufinancování, které nyní zohledňují zpětné získávání neoprávněně vyplacených částek.

V souladu s účetními pravidly pro spolufinancování neměly vzniklé částky žádný dopad na výsledek ERF v daném roce, protože byly vykázány jak ve výdajích na spolufinancování-, tak u příjmů ze spolufinancování (viz rovněž poznámka **3.1.1**).

VÝDAJE NA NÁSTROJE POMOCI A SPOLUFINANCOVÁNÍ V ČLENĚNÍ PODLE ZPŮSOBŮ ŘÍZENÍ

V milionech EUR

	2023	2022
Přímé řízení		
Plnění provádí:		
Komise	*50*	*70*
Výkonné agentury EU	*16*	*6*
Svěřenské fondy	*290*	*431*
Delegace EU	*235*	*1 121*
	591	**1 628**
Nepřímé řízení		
Plnění provádí:		
EIB a EIF	*(45)*	*39*
Mezinárodní organizace	*994*	*(544)*
Soukromoprávní subjekty pověřené výkonem veřejné služby	*201*	*325*
Veřejnoprávní subjekty	*147*	*99*
Třetí země	*297*	*1 234*
Subjekty EU s partnerstvím veř. a soukromého sektoru	*3*	*4*
	1 597	**1 157**
Celkem	**2 189**	**2 785**

3.6. FINANČNÍ NÁKLADY

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Čisté ztráty ze znehodnocení úvěrů a	–	*(1)*	*1*	*2*	*2*	*2*
Ztráta z finančních aktiv nebo závazků	–	–	*1*	*2*	*3*	*2*
Dotace na poplatky	–	–	–	*1*	*1*	*1*
Ztráty ze znehodnocení z finančních záruk	–	–	–	–	–	*1*
Celkem	–	**(1)**	**1**	**5**	**7**	**6**

Čisté ztráty ze znehodnocení u půjček a pohledávek zahrnují ztráty ze znehodnocení u finančních nástrojů a odhadované výdaje na nedobytné částky, které vyplývají z inkasních příkazů po splatnosti (starší než 2 roky), z úpadků a upuštění od pohledávek.

Důvodem 3 milionů EUR finančních výdajů na finanční aktiva v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty jsou zejména kurzové rozdíly a změny úroků a reálné hodnoty u několika finančních nástrojů.

Částka 1 milion EUR v položce „dotace na poplatky" se týká nákladů vzniklých v rámci finančního nástroje Kulima.

3.7. OSTATNÍ VÝDAJE

Do této položky jsou zahrnuty výdaje administrativní povahy, například externí služby mimo IT, výdaje na operativní leasing, komunikace a publikace, výdaje na školení atd.

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Výdaje na správu a IT	–	–	*2*	*49*	*51*	*56*
Rezerva na rizika a výdaje	–	–	–	*2*	*1*	–
Realizované ztráty z pohledávek z	–	–	–	–	–	*4*
Kurzové ztráty	–	*2*	*5*	*55*	*62*	*60*
Kurzové ztráty u finančních nástrojů	–	–	–	*1*	*1*	–
Celkem	**–**	**3**	**7**	**106**	**116**	**119**

Položka výdaje na správu a IT zahrnuje částky, které jsou podle vnitřní dohody ERF s Komisí určeny na úhradu administrativních výdajů, které vznikly na ústředí i v delegacích v souvislosti se správou programů ERF.

Nárůst kurzových ztrát je způsoben především nárůstem nerealizovaných ztrát z přecenění zůstatků v měnách ke konci roku.

4. PODMÍNĚNÁ AKTIVA A PODMÍNĚNÉ ZÁVAZKY A DALŠÍ VÝZNAMNÉ ÚDAJE

4.1. PODMÍNĚNÁ AKTIVA

Podmíněná aktiva jsou možná aktiva, která vznikla jako důsledek událostí v minulosti a jejichž existence bude potvrzena pouze tím, že dojde nebo nedojde k jedné nebo více nejistým událostem v budoucnosti, které nejsou plně pod kontrolou účetní jednotky.

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Záruky za předběžné	–	–	*2*	*30*	*32*	*37*
Záruky za plnění	–	–	–	–	–	*1*
Celkem	**–**	**–**	**2**	**30**	**32**	**38**

Po příjemcích, kteří nejsou členskými státy, se požaduje v některých případech při platbě záloh poskytnutí jistoty.

Záruky za plnění jsou požadovány k zajištění toho, aby příjemci finančních prostředků ERF plnili své závazky, které jim ze smluv s ERF vyplývají.

V případě zakázek řízených v režimu nepřímého řízení není příjemcem záruk ERF, nýbrž jiní veřejní zadavatelé, takže ERF o těchto zárukách neúčtuje.

4.2. PODMÍNĚNÉ ZÁVAZKY

Podmíněné závazky jsou buď možné závazky, které vyplývají z minulých událostí a jejichž existence bude potvrzena pouze tím, že nastane nebo nenastane jedna nebo více nejistých budoucích událostí, které nejsou plně pod kontrolou účetní jednotky, nebo současné závazky vyplývající z minulých událostí, u nichž není odchozí tok prostředků pravděpodobný nebo jejichž výši nelze spolehlivě určit.

4.2.1. Poskytnuté záruky

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10.	11.	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poskytnuté záruky	–	–	–	*28*	*28*	*25*

Výše uvedená tabulka uvádí rozsah expozice, jíž je ERF vystaven z důvodu možných budoucích plateb z titulu záruk, jež byly poskytnuty ve prospěch skupiny EIB nebo jiných finančních institucí. Uvedené částky nezohledňují finanční rezervy a finanční závazky, jež jsou k těmto programům vykázány.

Částka 28 milionů EUR souvisí se zárukami v rámci těchto finančních nástrojů: 11 milionů EUR v rámci finančního nástroje EURITZ, 10 milionů EUR v rámci fondu KULIMA FUND a další 7 miliony EUR v rámci facility ZAMBIA pro hodnotový řetězec zemědělské produkce.

4.2.2. Podmíněné závazky vztahující se k soudním sporům

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10.	11.	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Probíhající soudní řízení	–	–	–	*7*	*7*	*18*

Na konci roku 2023 probíhala pouze dvě řízení, v nichž se jedná o celkem 7 milionů EUR. V průběhu zmíněného roku byla uzavřena dvě soudní řízení, v nichž se jednalo o celkem 11 milionů EUR.

4.3. DALŠÍ VÝZNAMNÉ ÚDAJE

4.3.1. Zbývající závazky dosud nevykázané jako výdaje

Níže vykázaná částka představuje rozdíl mezi zbývajícími závazky (RAL, „Reste à Liquider“) a souvisejícími částkami, které byly ve výkazu finanční výkonnosti vykázány jako výdaje. Zbývající rozpočtové závazky představují závazky, jež dosud nebyly zrušeny a/nebo v souvislosti s nimiž dosud neproběhla platba. Jsou přirozeným důsledkem existence víceletých programů.

V milionech EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zbývající závazky dosud nevykázané jako výdaje	–	*16*	*216*	*3 217*	*3 449*	*4 853*

Pokles zbývajících závazků je z velké části způsoben snížením zbývajících závazků, které činily celkem 5 116 milionů EUR: (2022: 6 459 milionů EUR). To je v souladu s životním cyklem ERF a souvisí to s vývojem počtu otevřených smluv (viz poznámka **2.2**).

5. ŘÍZENÍ FINANČNÍCH RIZIK

Následující údaje o řízení finančních rizik ERF se týkají operací treasury, které provádí Komise jménem ERF při správě jeho prostředků.

5.1. ZÁSADY ŘÍZENÍ RIZIK A ZAJIŠŤOVACÍ OPERACE

Pravidla a zásady pro řízení operací treasury stanoví finanční nařízení pro 11. ERF a vnitřní dohoda.

Z výše uvedené právní úpravy vyplývají následující hlavní zásady:

a) *Příspěvky do ERF převádějí členské státy na zvláštní účet otevřený u centrální banky daného členského státu nebo u jím určené finanční instituce. Příspěvky se na těchto účtech ponechají do doby, než je třeba provést z ERF platby.*

b) *Příspěvky do ERF hradí členské státy v eurech, přičemž platby z ERF jsou denominovány v eurech i v jiných měnách.*

c) *Bankovní účty otevřené Komisí jménem ERF nesmějí být přečerpány.*

Vedle těchto zvláštních účtů má Komise u finančních institucí (centrálních i obchodních bank) jménem ERF otevřeny další účty. Tyto účty slouží k provádění odchozích a příchozích plateb s výjimkou příspěvků členských států do rozpočtu.

Operace treasury a platební operace jsou vysoce automatizovány a jsou prováděny za pomoci moderních informačních systémů. V zájmu bezpečnosti systémů a oddělení funkcí, jež vyžadují finanční nařízení, interní kontrolní standardy Komise a zásady auditu, se používají zvláštní postupy.

Správa operací treasury a platebních operací se řídí souborem písemně stanovených zásad a postupů, jejichž cílem je omezit operační a finanční riziko a zajistit odpovídající úroveň kontroly. Tyto zásady a postupy platí pro jednotlivé druhy operací a jejich dodržování je pravidelně kontrolováno.

5.2. MĚNOVÉ RIZIKO

Expozice ERF vůči měnovému riziku ke konci roku – čistá pozice

V milionech EUR

	31. 12. 2023				31. 12. 2022			
	USD	EUR	Ostatní	Celkem	USD	EUR	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva								
Finanční aktiva v naběhlé hodnotě	*7*	7	3	*17*	–	6	–	*6*
Fin. aktiva v RH vykázaná do zisku nebo	16	49	8	*73*	14	42	9	*65*
*Pohledávky***	*7*	*4*	–	*11*	*6*	*4*	–	*10*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	*6*	*595*	–	*601*	*7*	*1 015*	*5*	*1 027*
	36	**655**	**11**	**704**	**27**	**1 067**	**14**	**1 108**
Finanční závazky								
Závazek a rezervy z finančních záruk	–	*2*	*2*	*4*	–	*3*	–	*3*
	–	**2**	**2**	**4**	**–**	**3**	**–**	**3**
Celkem	**36**	**657**	**13**	**706**	**27**	**1 069**	**–**	**1 110**

Všechny příspěvky jsou drženy v eurech. Jiné měny se nakupují pouze tehdy, jsou-li nezbytné k provedení plateb. Operace treasury ERF díky tomu nejsou vystaveny měnovému riziku.

5.3. ÚROKOVÉ RIZIKO

Vzhledem k tomu, že si ERF nepůjčuje žádné peníze, není vystaven úrokovému riziku.

Úroky nabíhají ze zůstatků na jeho různých bankovních účtech. Komise proto jménem ERF zavedla opatření k tomu, aby výnosový úrok řádně odpovídal tržním úrokovým sazbám a jejich případnému kolísání.

Příspěvky do rozpočtu ERF převádějí členské státy na zvláštní účty zřízené u jimi určených finančních institucí. Aby bylo možné řešit riziko záporného úročení, které existovalo před několika lety, jsou zavedeny postupy pro řízení hotovosti s cílem minimalizovat zůstatky na příslušných účtech. Navíc platí, že v souladu s nařízením Rady (EU) 2016/888 je případné záporné úročení těchto účtů nákladem příslušného členského státu.

Úroky ze zůstatků jednodenních vkladů na účtech u obchodních bank jsou připisovány každodenně. Úročení zůstatků na takových účtech se provádí na základě variabilních tržních sazeb, na něž se uplatňuje smluvní marže (kladná či záporná). U většiny účtů je úročení navázáno na tržní referenční sazbu a upravuje se tak, aby odráželo veškeré pohyby této sazby. ERF proto nepodstupuje riziko, že by zůstatky na jeho účtech byly úročeny pod úrovní tržních sazeb.

5.4. ÚVĚROVÉ RIZIKO (RIZIKO PROTISTRANY)

Maximální expozice vůči úvěrovému riziku:
U finančních aktiv jsou vykazované částky čistými účetními hodnotami a představují expozici ERF vůči úvěrovému riziku na konci sledovaného období.

V milionech EUR

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční aktiva		
Půjčky	*16*	*6*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	*601*	*1 027*
*Pohledávky ze směnných transakcí**	*11*	*11*
Poskytnuté záruky		–
Smlouvy o finanční záruce	*14*	*12*
Celkem k 31. 12. 2023	**642**	**1 056**

** Bez nákladů příštích období*

Úvěry z finančních nástrojů: úvěrová kvalita

V milionech EUR

	31. 12. 2023				
	Fáze 1	Fáze 2	Fáze 3	POCI	Celkem
Úvěrové hodnocení					
Prémiová a vysoká kvalita	–	–	–	–	–
Vyšší střední kvalita	–	–	–	–	–
Nižší střední kvalita	–	–	–	–	–
Neinvestiční stupeň a stupeň selhání	*18*	*1*	–	–	*19*
Hrubá účetní hodnota	**18**	**1**	**–**	**–**	**19**
Minus opravná položka na ztráty	*2*	*1*	–	–	3
Čistá účetní hodnota	**16**	**–**	**–**	**–**	**16**

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty: úvěrová kvalita

V milionech EUR *V milionech EUR*

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Úvěrové hodnocení		
Prémiová a vysoká kvalita	*514*	*724*
Vyšší střední kvalita	*77*	*299*
Nižší střední kvalita	*11*	*4*
Neinvestiční stupeň a stupeň selhání	–	–
Hrubá účetní hodnota	**601**	**1 027**
Minus opravná položka na ztráty	–	–
Čistá účetní hodnota	**601**	**1 027**

Pohledávky: úvěrová kvalita

V milionech EUR

	31. 12. 2023					
	Není splatné	Po 0–30 dní	Po 31–90 dní	Po 91 dní – 1 rok	Po > 1 rok	Celkem
Hrubá účetní hodnota	11	–	–	–	–	*11*
Minus opravná položka na ztráty	–	–	–	–	–	–
Čistá účetní hodnota	**11**	**–**	**–**	**–**	**–**	*11*

Finanční aktiva v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty: úvěrová kvalita

V roce 2023 se finanční aktiva v reálné hodnotě vykazované do zisku nebo ztráty zahrnuté v této účetní závěrce týkají investic do vlastního kapitálu, které nepodléhají úvěrovému riziku (viz poznámka **2.1**).

5.5. RIZIKO LIKVIDITY

Analýza finančních závazků podle zbytkové smluvní splatnosti

Finanční závazky a závazky v této položce jsou vykázány v účetní hodnotě z rozvahy.

V milionech EUR

	< 1 rok	1–5 let	> 5 let	Celkem
Finanční závazky k 31. 12. 2023	*391*	*2*	–	*393*
Finanční závazky k 31. 12. 2022	*426*	*5*	–	*431*

Rozpočtové zásady platné pro ERF zajišťují, aby celkové hotovostní zdroje na dané rozpočtové období vždy dostačovaly k provedení plateb. Celkové příspěvky členských států se tedy rovnají celkové výši prostředků na platby v příslušném rozpočtovém období.

Příspěvky členských států do ERF jsou nicméně rozděleny do tří splátek hrazených v průběhu roku, zatímco platby vykazují sezónnost.

Aby bylo zaručeno, že zdroje treasury budou vždy dostačovat k pokrytí plateb, jež mají být v daném měsíci provedeny, pokladna Komise a příslušná oddělení vydávající prostředky se o stavu pokladny navzájem pravidelně informují.

Kromě výše uvedeného se při operacích treasury ERF používají automatizované nástroje pro správu hotovosti, které zajišťují, aby na všech bankovních účtech ERF byla každý den k dispozici dostatečná likvidita.

6. ÚDAJE O SPŘÍZNĚNÝCH STRANÁCH

Spřízněnými stranami ERF jsou svěřenský fond EU Bêkou, svěřenský fond EU pro Afriku a Evropská komise. Transakce mezi těmito subjekty se uskutečňují v rámci běžných operací ERF. Z tohoto důvodu nejsou podle účetních pravidel EU nezbytné žádné zvláštní požadavky na údaje o těchto transakcích.

ERF je spravován Komisí, a nemá tedy samostatný řídící orgán. Finanční nároky vrcholového vedení EU, včetně Komise, jsou vykázány v konsolidované účetní závěrce Evropské unie v oddíle 7.2 „Finanční nároky členů vrcholového vedení".

7. UDÁLOSTI PO ROZVAHOVÉM DNI

Ke dni podpisu účetní závěrky se účetní ERF nedozvěděla o žádných významných záležitostech, které by vyžadovaly samostatné údaje v tomto oddíle, ani jí takové záležitosti nebyly nahlášeny. Roční účetní závěrka a poznámky k ní byly sestaveny za pomoci nejaktuálnějších dostupných údajů, jež jsou součástí výše uvedených informací.

8. SESOUHLASENÍ VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ A VÝSLEDKU PLNĚNÍ ROZPOČTU

Výsledek hospodaření běžného roku byl vypočten podle zásad akruálního účetnictví. Výsledek plnění rozpočtu je však založen na pravidlech hotovostního účetnictví. Jelikož oba výsledky vycházejí ze stejných podkladových transakcí, je zajištění jejich srovnatelnosti užitečným kontrolním nástrojem. Sesouhlasení obou výsledků je provedeno v níže uvedené tabulce, jež uvádí hlavní srovnávané částky rozdělené do příjmových a výdajových položek. V poznámkách k tabulce jsou uvedeny doplňující informace o povaze klíčových položek v sesouhlasení.

V milionech EUR

	2023	2022
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNÝ ROK	**(2 249)**	**(2 813)**
Příjmy		
Nároky, které nemají vliv na výsledek plnění rozpočtu	*(11)*	*(5)*
Nároky stanovené v běžném roce, avšak zatím nevybrané	*(2)*	*(3)*
Nároky stanovené v předchozích letech a vybrané v běžném roce	*12*	*19*
Čistý vliv předběžného financování	*36*	*37*
Příjmy příštích období (netto)	*(54)*	*(82)*
Výdaje		
Dosud neuhrazené náklady běžného roku	*(55)*	*16*
Náklady minulých let uhrazené v běžném roce	*(349)*	*(408)*
Čistý vliv předběžného financování	*556*	*244*
Výdaje příštích období (netto)	*59*	*607*
VÝSLEDEK PLNĚNÍ ROZPOČTU ZA BĚŽNÝ ROK	**(2 056)**	**(2 387)**

8.1. POLOŽKY V SESOUHLASENÍ – VÝNOSY

Rozpočtové příjmy rozpočtového roku odpovídají příjmům, jež byly vybrány na základě nároků stanovených v tomto rozpočtovém roce, a částkám, jež byly vybrány na základě nároků stanovených v minulých letech.

Nároky, které nemají vliv na výsledek plnění rozpočtu, jsou součástí výsledku hospodaření, ale z hlediska rozpočtu na ně nelze pohlížet jako na příjmy, jelikož přijatá částka se převádí do rezerv a bez rozhodnutí Rady ji nelze znovu použít na závazky.

Nároky stanovené v běžném roce, avšak zatím nevybrané je pro účely sesouhlasení třeba odečíst od hospodářského výsledku, jelikož nejsou součástí rozpočtových příjmů. Naopak **nároky stanovené v předchozích letech a vybrané v běžném roce** musejí být pro účely srovnání k hospodářskému výsledku přičteny.

Čistý dopad položky předběžného financování se týká zúčtování předběžného financování s částkami získanými zpět od příjemců. Tato přijatá hotovost představuje rozpočtové příjmy, ale nemá žádný dopad na hospodářský výsledek, a proto musí být pro účely sesouhlasení připočtena.

Čisté příjmy příštích období tvoří především časové rozlišení provedené pro účely uzávěrky ke konci roku. V úvahu se bere pouze čistý vliv časového rozlišení, tj. příjmy příštích období za běžný rok minus reverzování příjmů příštích období za předchozí rok.

8.2. POLOŽKY SESOUHLASENÍ – VÝDAJE

Dosud neuhrazené výdaje běžného roku je třeba pro účely sesouhlasení připočíst, jelikož jsou zahrnuty do hospodářského výsledku, avšak nejsou součástí rozpočtových výdajů. Naopak **výdaje minulých let uhrazené v běžném roce** musí být pro účely sesouhlasení od hospodářského výsledku odečteny, jelikož jsou součástí rozpočtových výdajů běžného roku, avšak na hospodářský výsledek nemají vliv nebo v případě oprav snižují výdaje.

Hotovost přijatá ze **zrušených plateb** nemá vliv na hospodářský výsledek, ovlivňuje však výsledek plnění rozpočtu.

Čistý vliv předběžného financování je saldem nového předběžného financování vyplaceného v běžném roce (vykázaného jako rozpočtový výdaj běžného roku) a zúčtování předběžného financování, jež bylo vyplaceno v běžném roce či letech minulých, po schválení způsobilých nákladů. Druhý případ představuje výdaj z hlediska akruálního, nikoli však rozpočtového, neboť platba původního předběžného financování již byla zaúčtována jako rozpočtový výdaj v okamžiku svého provedení.

Čisté výdaje příštích období tvoří především časové rozlišení provedené pro účely oddělení účetních období. Jedná se tedy o způsobilé výdaje, jež vznikly příjemcům prostředků ERF, avšak nebyly dosud vůči ERF vykázány. V úvahu se bere pouze čistý vliv časového rozlišení, tj. výdaje příštích období za běžný rok minus reverzování výdajů příštích období zaúčtovaných v předchozím roce.

FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÝCH FONDŮ EU KONSOLIDOVANÉ V ZÁVĚRCE ERF

FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÉHO FONDU EU BÊKOU ZA ROK 2023

Vzhledem k zaokrouhlování částek na tisíce eur (tis. EUR) se může stát, že součty některých finančních údajů v tabulkách nemusí přesně odpovídat.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Základní informace o svěřenských fondech Unie

Zřízení

Komise může v souladu s články 234 a 235 finančního nařízení o souhrnném rozpočtu Unie[3] a článkem 35 finančního nařízení pro 11. ERF[4] zřizovat svěřenské fondy Unie pro vnější akce („Svěřenské fondy EU / EUTF"). Svěřenské fondy Unie se zřizují na základě dohody uzavřené s dalšími dárci o činnostech v případě mimořádných událostí a po jejich odeznění potřebných za účelem reakce na krizi a o tematicky zaměřených činnostech.

Svěřenské fondy Unie zřizuje prostřednictvím rozhodnutí Evropská komise, a to po konzultaci Evropského parlamentu a Rady nebo po jejich schválení těmito orgány. Rozhodnutí zahrnuje zřizovací dohodu s dalšími dárci.

Svěřenské fondy Unie se zřizují a využívají pouze za těchto podmínek:

- zásah Unie přináší přidanou hodnotu: cílů svěřenských fondů Unie lze zejména z důvodu jejich rozsahu nebo potenciálních účinků lépe dosáhnout na úrovni Unie než na úrovni členských států a použití stávajících finančních nástrojů by k dosažení cílů politik Unie nestačilo,
- svěřenské fondy Unie přinášejí Unii jasnou politickou viditelnost a výhody z hlediska řízení, jakož i lepší kontrolu nad riziky a vyplácením příspěvků Unie i dalších dárců,
- svěřenské fondy Unie neduplikují jiné stávající zdroje financování či podobné nástroje, aniž by přinášely další výhody,
- cíle svěřenských fondů Unie jsou v souladu s cíli nástroje Unie nebo rozpočtové položky, z níž jsou financovány.

Stávající svěřenské fondy EU

K dnešnímu dni zřídila Komise čtyři svěřenské fondy EU:

- SVĚŘENSKÝ FOND EU BÊKOU, jehož cílem je podporovat ve všech ohledech překonání krize a rekonstrukci Středoafrické republiky. Fond byl zřízen dne 15. července 2014.
- SVĚŘENSKÝ FOND EU MADAD, regionální svěřenský fond Evropské unie zřízený v reakci na krizi v Sýrii. Fond byl zřízen dne 15. prosince 2014.
- SVĚŘENSKÝ FOND EU PRO AFRIKU, nouzový svěřenský fond EU pro stabilitu a řešení hlavních příčin nelegální migrace a vysídlených osob v Africe. Fond byl zřízen dne 12. listopadu 2015.
- SVĚŘENSKÝ FOND EU PRO KOLUMBII, který podporuje plnění mírové dohody, pokud jde o bezprostřední obnovu a stabilizaci po skončení konfliktu. Fond byl zřízen dne 12. prosince 2016.

Úkoly

Svěřenecký fond EU Bêkou byl zřízen s cílem podpořit stabilizaci a rekonstrukci Středoafrické republiky. Jeho hlavním cílem, jak je stanoveno ve zřizovací dohodě, je „poskytovat soustavnou a zacílenou pomoc pro odolnost zranitelných skupin a podporu všech aspektů překonání krize ve Středoafrické republice a její rekonstrukce, koordinovat krátkodobá, střednědobá a dlouhodobá opatření a pomáhat sousedním zemím zvládat následky krize".

Hlavní provozní činnosti

Svěřenský fond Unie sdružuje prostředky od různých dárců k financování programů na základě dohodnutých cílů. Svěřenský fond EU Bêkou od svého vzniku v červenci 2014 přijal 22 programů a počet jeho příjemců přesáhl 2,5 milionu. Jeho programy mají za cíl pomoci Středoafrické republice a jejím obyvatelům překonat následky krize, která propukla v roce 2013. Konkrétním cílem svěřenského fondu EU Bêkou je zajistit přístup k základním službám (zejména zdravotní péči, vodě a hygienickým

[3]Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie.
[4]Nařízení Rady (EU) 2018/1877 ze dne 26. listopadu 2018 o finančním nařízení pro 11. Evropský rozvojový fond a o zrušení nařízení (EU) 2015/323.

zařízením), napomáhat hospodářskému oživení a vytváření pracovních míst a podporovat sociální soudržnost a usmíření.

Správa

Řízení svěřenského fondu EU Bêkou zajišťuje Evropská komise, která rovněž působí jako sekretariát svých dvou řídících orgánů – správní rady a operačního výboru svěřenského fondu. Správní rada a operační výbor svěřenského fondu EU Bêkou se skládají ze zástupců dárců, Komise, Evropského parlamentu, zástupce úřadů Středoafrické republiky a z pozorovatelů. Pravidla složení správní rady a její jednací řád stanoví zřizovací dohoda svěřenského fondu Unie.

Hlavním úkolem správní rady je přijímat a přezkoumávat celkovou strategii svěřenského fondu. Operační výbor zodpovídá za výběr akcí financovaných z fondu a dohlíží na jejich provádění. Schvaluje rovněž roční účetní závěrky a výroční zprávy týkající se činností financovaných ze svěřenského fondu.

Zdroje financování

Svěřenský fond EU Bêkou je financován z příspěvků dárců.

Roční účetní závěrka

Základ pro sestavení účetní závěrky

Právní rámec a lhůty pro sestavení účetní závěrky stanoví „Dohoda o zřízení svěřenského fondu Evropské unie pro Středoafrickou republiku"(„svěřenského fondu EU Bêkou") a jeho „vnitřní pravidla" („dohoda o zřízení"). Podle této dohody o zřízení je účetní závěrka sestavována v souladu s pravidly, jež přijala účetní Komise (účetní pravidla EU), která vycházejí z mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor (IPSAS).

Účetní

Funkci účetního svěřenských fondů Unie vykonává účetní Komise. Účetní odpovídá za stanovení účetních postupů a účtové osnovy, které jsou společné pro všechny svěřenské fondy Unie. Interní auditor Komise, OLAF a Účetní dvůr vykonávají vůči svěřenským fondům Unie stejné pravomoci jako vůči ostatním akcím prováděným Komisí. Ve svěřenských fondech Unie je rovněž každoročně prováděn nezávislý externí audit.

Složení roční účetní závěrky

Účetní závěrka je sestavována za období ode dne 1. ledna do dne 31. prosince a tvoří ji finanční výkazy a zprávy o plnění rozpočtu. Zatímco účetní závěrka a doplňující poznámky jsou sestavovány podle zásad akruálního účetnictví, zprávy o plnění rozpočtu vycházejí především z pohybu hotovosti.

Postup od předběžné účetní závěrky k absolutoriu

Roční účetní závěrku audituje nezávislý externí auditor. Předběžné účetní závěrky sestavené účetní jsou předloženy do dne 15. února následujícího roku operačnímu výboru, který je následně předá auditní společnosti, kterou vybírá účetní jednotka na základě výběrového řízení. Po auditu finalizuje účetní roční účetní závěrku a předloží ji operačnímu výboru ke schválení (čl. 8.3.4 písm. c)).

Roční účetní závěrka svěřenského fondu EU Bêkou je konsolidována v roční účetní závěrce Evropského rozvojového fondu.

Hlavní události

Výsledky roku

EU zřídila svůj první svěřenský fond, nazvaný Bêkou, což v jazyce Sango znamená „naděje", v červenci 2014 s cílem pomoci Středoafrické republice a jejím obyvatelům překonat následky krize z roku 2013. Cílem svěřenského fondu EU Bêkou je zajistit přístup k základním službám (zejména zdravotní péči, vodě a hygienickým zařízením), napomáhat rozvoji venkova a hospodářskému oživení a podporovat usmíření. Od svého vzniku financoval svěřenský fond EU Bêkou 22 programů a jeho pomoc se dostala k více než polovině obyvatel země.

Pokud jde o bezpečnostní situaci ve Středoafrické republice v roce 2023, počet incidentů, při kterých se střetávaly středoafrické ozbrojené síly (FACA) s Koalicí vlastenců pro Středoafrickou republiku narostl, nicméně počet zemřelých při ozbrojeném násilí klesá. U většiny bojů, které probíhají v odlehlých regionech země, navíc výrazně méně dochází k násilí páchanému na civilním obyvatelstvu.

Na politické úrovni byla v srpnu přijata nová ústava a bylo dosaženo pokroku v boji proti beztrestnosti, který podporuje prezident TOUADERA. Například za válečné zločiny byl zvláštním trestním soudem uvězněn a odsouzen Abdoulaye HISSENE, vůdčí postava války a politik ze Středoafrické republiky.

V roce 2023 vzrostlo ve Středoafrické republice bezpečnostní napětí v důsledku destabilizace v sousedních zemích. Konflikt v Súdánu vedl k masivnímu přílivu vysídlených osob do prefektury VAKAGA. V nejsevernější části Středoafrické republiky se také utvořily dvě nové čadské ozbrojené skupiny, což zvyšuje napětí mezi oběma zeměmi a vede k vysídlování obyvatelstva.

V této trvale nestabilní situaci potřebovalo v srpnu 2023 humanitární pomoc 3,4 milionu lidí, což představuje 56 % obyvatelstva střední Afriky. Ačkoli je tato situace znepokojivá, ve srovnání s rokem 2022 je stabilní. V roce 2023 potřebovali lidé nejvíce pomoci v těchto oblastech: voda, hygienické a sanitační potřeby (WASH), bezpečnost potravin, zdraví a ochrana. Vzhledem k tomu, že konflikty se odchýlily od hlavních městských oblastí země, počet vnitřně vysídlených osob ve Středoafrické republice se již třetím rokem po sobě nadále snižuje. Dosáhl tak nejnižší úrovně od roku 2016, přičemž ke dni 31. srpna 2023 bylo vysídleno 489 000 osob (v roce 2022 to bylo 515 700 osob).

Klíčové úspěchy v konkrétních oblastech zájmu

Níže uvedené klíčové úspěchy roku 2023 odrážejí hlavní konkrétní cíle/oblasti intervence svěřenského fondu.

V oblasti přístupu ke službám svěřenecký fond Bêkou pokračoval v podpoře oblasti zdravotnictví a oblasti zásobování vodou a sanitárních a hygienických potřeb (WASH).

V roce 2023 vzrostl počet lidí, kteří měli prospěch z lepšího přístupu k vodě a hygienickým a sanitárním službám (EHA – ukazatel 1.1) o dalších 44 566 osob, čímž se celkový počet příjemců od začátku fungování fondu zvýšil na 1 068 695.

V průběhu roku 2023 bylo poskytnuto 55 289 lékařských konzultací a zdravotních intervencí (ukazatel 1.2), což ve srovnání s předchozími roky představuje významný pokles. Důvodem je uzavření projektů souvisejících s třetí složkou programu HEALTH na konci roku 2022. Poskytnuté zdravotnické konzultace představovaly ze 63 % lékařské konzultace a ze 24 % psychosociální podpora. Je třeba poznamenat, že počet konzultací a intervencí týkajících se zdraví matek a dětí a jejich očkování v roce 2023 dramaticky poklesl, i když od zahájení projektů HEALTH vykazoval meziročně konstantní podíl.

V oblasti sociální soudržnosti byla většina aktivit realizovaných s podporou svěřenského fondu EU Bêkou zaměřena na posílení postavení žen a boj proti genderově podmíněnému násilí a na posílení médií v zemi. V roce 2023 mělo z aktivit zaměřených na posílení socioekonomického postavení prospěch 3 2529 dívek a žen ve 13 z 20 prefektur země (ukazatel 2.1), přičemž více než polovina příjemkyň obdržela hospodářskou podporu (58 %), 30 % obdrželo sociálně-ekonomickou podporu a 12 % sociální podporu. Díky podpoře z fondu Bêkou (ukazatel 2.2) získaly 4 092 osoby, které přežily genderově podmíněné násilí, psychosociální podporu, lékařskou péči, právní pomoc, obdržely sady „dignity kits" s hygienickými a sanitárními potřebami atd.

Na vnitrostátní úrovni se poskytuje ministerstvu pro ženy, rodinu a ochranu dětí a příslušným odvětvovým ministerstvům technická pomoc, která přispívá k formalizaci, posílení a harmonizaci úsilí v oblasti zvyšování povědomí o genderově podmíněném násilí.

V oblasti podpory obnovy hospodářských a výrobních odvětví svěřenský fond EU Bêkou pomáhal zemědělství zaměřenému na výrobu i samozásobení, přičemž podporoval zemědělské skupiny a drobné zemědělce, posiloval vytváření pracovních míst (jak činnosti náročné na intenzitu práce, tak odborné vzdělávání, rozvoj činností vytvářejících příjmy) a usnadňoval přístup k finančním službám pro malé podniky a jednotlivce. V roce 2023 obdrželo podporu na zřízení činnosti vytvářející příjmy 28 093 osob (ukazatel 3.4), což představuje 30 % celkového ukazatele od začátku fungování fondu. V roce 2023 kromě toho obdržel prostřednictvím projektů RELSUDE ACTED a PAPEUR Rural podporu 5 551 drobný zemědělec, aby svou produkci zvýšil udržitelným způsobem (ukazatel 3.3). Projekt PAPEUR Rural pokračoval v podpoře 35 družstev, které byly založeny v předchozích letech, a v této souvislosti se jeho různorodá pomoc dostala k 5 498 dalším spolupracujícím subjektům. V průběhu uvedeného roku mělo prospěch z činností odborného vzdělávání 3 469 osob (ukazatel 3.6), což ve srovnání s předchozím rokem představuje nárůst o 40 %. Postupné dokončení rehabilitačních činností středisek odborné přípravy a školitelů v rámci projektu DEVRUR II umožnilo v roce 2023 urychlit činnosti v oblasti odborné přípravy pro příjemce.

Rozpočet a plnění rozpočtu

Příspěvky do svěřenského fondu EU Bêkou činily do konce roku 2023 více než 310 milionů EUR. Svěřenský fond dokončil přidělování všech přijatých příspěvků na závazky, jakož i uzavírání smluv o nich ke dni 31. prosinci 2021, s výjimkou smluv na prostředky vyhrazené na sledování, hodnocení, audit a komunikaci, které mohou být uzavřeny i po tomto datu.

V roce 2023 bylo uzavřeno pět nových smluv v celkové hodnotě 128 303 EUR. Tyto smlouvy se týkaly auditních a komunikačních činností.

V roce 2023 bylo vyplaceno více než 19 milionů EUR; od vzniku svěřenského fondu tak bylo celkem vyplaceno více než 283 milionů EUR.

Dopad činností ve finančních výkazech

Ve finančních výkazech je dopad výše uvedených činností nejpatrnější v těchto oblastech:

- předběžné financování se snížilo o 7 420 000 EUR v důsledku likvidace svěřenského fondu a následného snížení počtu nových smluv: v roce 2023 byly podepsány pouze 4 smluvy o auditu, hodnocení a komunikačních činnostech v hodnotě 111 000 EUR;

- finanční závazky: se zvýšily o 18 449 000 EUR zejména kvůli skutečnosti, že vybrané příspěvky od dárců byly vyšší než čisté výdaje přidělené dárcům;

- provozní výdaje: se zvýšily o 4 027 000 EUR v důsledku zvýšení odhadovaných výdajů u tří programů: Pomoc při rekonstrukci a obnově, Základní zdravotní péče a Rozvoj měst.

ROZVAHA

v tisících EUR

	31. 12.	31. 12. 2022
DLOUHODOBÁ AKTIVA		
Předběžné financování	–	*336*
	–	**336**
KRÁTKODOBÁ AKTIVA		
Předběžné financování	*3 745*	*10 829*
Pohledávky ze směnných transakcí a částky k inkasu z	*3 462*	*3 595*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	*28 420*	*4 316*
	35 627	**18 740**
AKTIVA CELKEM	**35 627**	**19 076**
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY		
Finanční závazky	*(31 001)*	*(12 552)*
	(31 001)	**(12 552)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY		
Závazky	–	*(4 563)*
Výdaje příštích období	*(4 626)*	*(1 961)*
	(4 626)	**(6 524)**
ZÁVAZKY CELKEM	**(35 627)**	**(19 076)**
ČISTÁ AKTIVA	**–**	**–**

VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI

v tisících EUR

	2023	2022
PŘÍJMY		
Příjmy z nesměnných transakcí		
Výnosy z darů	*24 550*	*21 504*
Inkaso výdajů	*717*	*42*
	25 268	**21 546**
Příjmy ze směnných transakcí		
Finanční příjmy	*636*	*40*
	636	**40**
Příjmy celkem	**25 904**	**21 586**
VÝDAJE		
Provozní náklady	*(24 278)*	*(20 251)*
Finanční náklady	*–*	*(12)*
Ostatní výdaje	*(1 626)*	*(1 323)*
Výdaje celkem	**(25 904)**	**(21 586)**
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNÝ ROK	**–**	**–**

VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ

v tisících EUR

	2023	2022
Výsledek hospodaření za běžný rok	–	–
(Zvýšení)/snížení předběžného financování	*7 420*	*811*
(Zvýšení)/snížení pohledávek ze směnných transakcí a částek k inkasu z	*132*	*851*
Zvýšení/(snížení) finančních závazků	*18 450*	*9 385*
Zvýšení/(snížení) závazků	*(4 563)*	*1 716*
Zvýšení/(snížení) výdajů příštích období	*2 665*	*(12 240)*
ČISTÝ PENĚŽNÍ TOK	**24 104**	**524**
Čisté zvýšení/(snížení) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	*24 104*	*524*
Peníze a peněžní ekvivalenty na začátku roku	*4 316*	*3 792*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty ke konci roku	*28 420*	*4 316*

FINANČNÍ VÝKAZY SVĚŘENSKÉHO FONDU EU PRO AFRIKU ZA ROK 2023

Vzhledem k zaokrouhlování částek na tisíce eur (tis. EUR) se může stát, že součty některých finančních údajů v tabulkách nemusí přesně odpovídat.

ZÁKLADNÍ INFORMACE O SVĚŘENSKÉM FONDU EU PRO AFRIKU

Základní informace o svěřenských fondech Unie

Zřízení

Komise může v souladu s články 234 a 235 finančního nařízení o souhrnném rozpočtu Unie[5] a článkem 35 finančního nařízení pro 11. ERF[6] zřizovat svěřenské fondy Unie pro vnější akce („Svěřenské fondy EU / EUTF"). Svěřenské fondy Unie se zřizují na základě dohody uzavřené s dalšími dárci o činnostech v případě mimořádných událostí a po jejich odeznění potřebných za účelem reakce na krizi a o tematicky zaměřených činnostech.

Svěřenské fondy Unie zřizuje prostřednictvím rozhodnutí Evropská komise, a to po konzultaci Evropského parlamentu a Rady nebo po jejich schválení těmito orgány. Rozhodnutí zahrnuje zřizovací dohodu s dalšími dárci.

Svěřenské fondy Unie se zřizují a využívají pouze za těchto podmínek:

- zásah Unie přináší přidanou hodnotu: cílů svěřenských fondů Unie lze zejména z důvodu jejich rozsahu nebo potenciálních účinků lépe dosáhnout na úrovni Unie než na úrovni členských států a použití stávajících finančních nástrojů by k dosažení cílů politik Unie nestačilo,
- svěřenské fondy Unie přinášejí Unii jasnou politickou viditelnost a výhody z hlediska řízení, jakož i lepší kontrolu nad riziky a vyplácením příspěvků Unie i dalších dárců,
- svěřenské fondy Unie neduplikují jiné stávající zdroje financování či podobné nástroje, aniž by přinášely další výhody,
- cíle svěřenských fondů Unie jsou v souladu s cíli nástroje Unie nebo rozpočtové položky, z níž jsou financovány.

Stávající svěřenské fondy EU

K dnešnímu dni zřídila Komise čtyři svěřenské fondy EU:

- SVĚŘENSKÝ FOND EU BÊKOU, jehož cílem je podporovat ve všech ohledech překonání krize a rekonstrukci Středoafrické republiky. Fond byl zřízen dne 15. července 2014.
- SVĚŘENSKÝ FOND EU MADAD, regionální svěřenský fond Evropské unie zřízený v reakci na krizi v Sýrii. Fond byl zřízen dne 15. prosince 2014.
- SVĚŘENSKÝ FOND EU PRO AFRIKU, nouzový svěřenský fond EU pro stabilitu a řešení hlavních příčin nelegální migrace a vysídlených osob v Africe. Fond byl zřízen dne 12. listopadu 2015.
- SVĚŘENSKÝ FOND EU PRO KOLUMBII, který podporuje plnění mírové dohody, pokud jde o bezprostřední obnovu a stabilizaci po skončení konfliktu. Fond byl zřízen dne 12. prosince 2016.

Úkoly

Hlavním cílem svěřenského fondu EU pro Afriku je podporovat všechny aspekty stability a přispívat k lepšímu řízení migrace a řešení hlavních příčin destabilizace, násilného vysídlování a nelegální migrace. Za tímto účelem fond zejména podporuje odolnost, ekonomické a rovné příležitosti, bezpečnost a rozvoj a řeší porušování lidských práv.

Hlavní provozní činnosti

Svěřenský fond Unie sdružuje prostředky od různých dárců k financování akce na základě dohodnutých cílů. Svěřenský fond EU pro Afriku působí ve třech hlavních zeměpisných oblastech, totiž v oblasti Sahelu a Čadského jezera, v Africkém rohu a v severní Africe. Jeho projekty však mohou v individuálních případech pomoci i sousedním zemím způsobilých zemí. Svěřenský fond je zřízen na dobu určitou a jeho úkolem je pomáhat v krátkodobém i střednědobém horizontu řešit problémy uvedených regionů.

Správa

[5]Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie.

[6]Nařízení Rady (EU) 2018/1877 ze dne 26. listopadu 2018 o finančním nařízení pro 11. Evropský rozvojový fond a o zrušení nařízení (EU) 2015/323.

Řízení svěřenského fondu EU pro Afriku zajišťuje Evropská komise, která rovněž působí jako sekretariát jeho dvou řídících orgánů – správní rady a operačního výboru. Správní rada a operační výbor svěřenského fondu EU pro Afriku se skládají ze zástupců dárců a Komise a ze zástupců nepřispívajících členských států EU, orgánů způsobilých zemí a regionálních organizací jakožto pozorovatelů. Pravidla složení správní rady a její jednací řád stanoví zřizovací dohoda svěřenského fondu Unie.

Hlavním úkolem správní rady je přijímat a přezkoumávat celkovou strategii svěřenského fondu. Operační výbor zodpovídá za výběr akcí financovaných z fondu a dohlíží na jejich provádění. Schvaluje rovněž roční účetní závěrky a výroční zprávy týkající se činností financovaných ze svěřenského fondu.

Zdroje financování

Svěřenský fond EU pro Afriku je financován z příspěvků dárců.

Základ pro sestavení účetní závěrky

Právní rámec a lhůty pro sestavení účetní závěrky stanoví „Dohoda o zřízení nouzového svěřenského fondu Evropské unie pro stabilitu a řešení hlavních příčin nelegální migrace a vysídlených osob v Africe" a jeho „vnitřní pravidla" („zřizovací dohoda"). Podle této dohody o zřízení je účetní závěrka sestavována v souladu s pravidly, jež přijala účetní Komise (účetní pravidla EU), která vycházejí z mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor (IPSAS).

Účetní

Funkci účetní svěřenských fondů Unie vykonává účetní Komise.

Složení roční účetní závěrky

Účetní závěrka je sestavována za období ode dne 1. ledna do dne 31. prosince a tvoří ji finanční výkazy a zprávy o plnění rozpočtu. Zatímco účetní závěrka a doplňující poznámky jsou sestavovány podle zásad akruálního účetnictví, zprávy o plnění rozpočtu vycházejí především z pohybu hotovosti.

Postup od předběžné účetní závěrky k absolutoriu

Roční účetní závěrku audituje nezávislý externí auditor. Předběžné účetní závěrky sestavené účetní jsou předloženy do dne 15. února následujícího roku operačnímu výboru, který je následně předá auditní společnosti, kterou vybírá účetní jednotka na základě výběrového řízení. Po auditu finalizuje účetní roční účetní závěrku a předloží ji operačnímu výboru ke schválení.

Roční účetní závěrka svěřenského fondu EU pro Afriku je konsolidována v roční účetní závěrce Evropského rozvojového fondu.

Hlavní události

Výsledky roku

V souladu s ukončením smluvního období ke dni 31. prosince 2021 svěřenský fond EU pro Afriku od ledna 2022 nefinancoval žádné nové finanční závazky ani žádné navýšení rozpočtu. Smluvně zajištěny mohou být jedině finanční závazky související se správními činnostmi, jako jsou audity, hodnocení, sledování a komunikační činnosti. Programy svěřenského fondu EU pro Afriku budou pokračovat až do konce roku 2025.

V průběhu roku 2023 svěřenský fond EU pro Afriku dále prokázal, že je rychlým a účinným nástrojem provádění, který usnadňuje politický dialog s africkými partnerskými zeměmi, uplatňuje inovativní přístupy a přináší hmatatelné výsledky ve všech třech regionech (Sahel a Čadské jezero, Africký roh a severní Afrika).

V oblasti Afrického rohu se v roce 2023 dále projevovaly přetrvávající důsledky změny klimatu. V důsledků rozsáhlých záplav v Somálsku, Keni, Etiopii a Jižním Súdánu zahynuly desítky lidí a došlo k vysídlení více než 2 milionů lidí, zhoršila se rovněž krize v oblasti nedostatku potravin. Hospodářské, sociální a bezpečnostní problémy jsou závažné a nadále přetrvávají a ozbrojený konflikt, který v Súdánu vypukl v dubnu 2023, zasáhl celý region. V důsledku toho je Súdán nyní podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) zemí s největším počtem vysídlených osob a, pokud jde o vysídlené děti, panuje zde největší krize na světě. Zdá se však, že bezpečnostní situace v Somálsku se lehce zlepšuje a Keňa a Džibutsko navzdory přetrvávajícím výzvám pokračují na cestě ke stabilitě.

V této obtížné situaci informoval svěřenský fond EU v prvním pololetí roku 2023 o nejvyšším půlročním objemu výživové pomoci od začátku fungování svěřenského fondu EU v oblasti Afrického fondu. Během těchto prvních šesti měsíců byla výživová pomoc ze svěřenského fondu EU poskytnuta 433 728 osobám, tj. 15 % z celkového počtu příjemců (2 833 594 osob). Této úrovně pomoci bylo dosaženo zejména distribucí mikronutričního prášku dětem mladším pěti let a prostřednictvím školního stravování v Súdánu.

Svěřenský fond EU v tomto pololetí rovněž vykázal největší pololetní výstup, pokud jde o podporované nebo chráněné migranty, uprchlíky, navrátilce a vnitřně vysídlené osoby (hlavně v Súdánu) – 103 436 osob z celkového počtu 198 826 osob, kterým byla dosud poskytnuta podpora.

Svěřenský fond EU rovněž podpořil úsilí o stabilizaci a budování míru v regionu prostřednictvím zaměstnaců ze státních a nestátních subjektů v celkovém počtu 65 369, kteří profitovali z aktivit pomáhajících získat dovedností v oblasti s míru, bezpečnosti a správy věcí veřejných (tento počet zahrnuje také 2 392 nových příjemců v prvním pololetí roku 2023). V tomto roce pocházela většina výstupů z regionu Gambella v Etiopii a z Jižního Súdánu.

Oblast Sahelu a Čadského jezera se v roce 2023 potýkala s řadou hospodářských a humanitárních výzev, jako je inflace, zpomalení hospodářského růstu, nadměrné zadlužení, potravinová krize, vysídlování, migrace, bezpečnostní krize a násilí.

Na podporu tvorby pracovních míst v regionu investoval svěřenský fond EU v první řadě do lidského kapitálu. V první polovině roku 2023 vytvořily nebo podpořily programy financované ze svěřenského fondu EU 11 087 pracovních míst, z nichž většina byla v Nigeru, Guineji a Senegalu. Technické a odborné vzdělávání a příprava (TVET) a rozvoj dovedností mají klíčový význam pro zlepšení produktivity práce a z odborného vzdělávání a přípravy a rozvoje dovedností mělo prospěch 23 266 osob.

V prvním pololetí roku 2023 se činnosti financované svěřenským fondem EU rovněž zaměřily na zvyšování povědomí o rizicích, která přináší nelegální migrace. V rámci těchto činností bylo osloveno 2 943 412 osob. Svěřenský fond EU podpořil 420 dobrovolných návratů a opětovné začlenění 509 vracejících se migrantů. Od zahájení svěřenského fondu EU mělo prospěch z pomoci při dobrovolném návratu 73 215 vracejících se migrantů a z pomoci při opětovném začlenění v oblasti Sahelu a Čadského jezera 91 642 osob.

Ve velmi napjaté situaci, kdy se bezpečnostní krize v oblasti prohloubila, bylo v první polovině roku 2023 v oblasti Sahelu a Čadského jezera v rámci programů financovaných svěřenským fondem EU vyškoleno 11 520 osob v oblasti správy věcí veřejných, předcházení konfliktům a lidských práv. Významným úspěchem tohoto pololetí bylo vyškolení 8 823 osob v Mali na podporu referenda, které vedlo k přijetí nové ústavy v červnu. Kromě toho se 1 397 417 osob zúčastnilo činností v oblasti předcházení konfliktům a lidských práv. Programy financované svěřenským fondem EU poskytly civilním institucím a bezpečnostním silám 10 034 kusů vybavení s cílem posílit správu věcí veřejných a bezpečnost.

V roce 2023 se dále projevovaly dopady válečné agrese Ruska proti Ukrajině a tento rok byl také poznamenán několika nepředvídanými krizemi, které postihly země severní Afriky a jejich sousedy (včetně Súdánu, Nigeru a nejnověji palestinských území), což vedlo k pokračujícímu politickému a hospodářskému útlumu v regionu, jakož i dalšímu napětí a migračním pohybům. V porovnání s rokem 2022 vzrostl v roce 2023 počet nedovolených překročení hranic na trase přes centrální Středomoří z Tuniska a Libye do Itálie a na Maltu o 50 % (celkem 157 951 připluvších osob). Hlavní zemí, odkud osoby vyplouvají do Itálie (a EU), zůstává v roce 2023 Tunisko, které následuje Libye. V roce 2023 mělo nejvíce osob připluvších do Itálie guinejskou a tuniskou státní příslušnost (za každý stát 17 000 připluvších osob), přičemž následovali občané Pobřeží slonoviny a Bangladéše. Ve srovnání se stejným obdobím loňského roku se podobně výrazně zvýšil tlak na trasy přes západní Středomoří a Atlantik (celkem 56 039 připluvších osob (+95 % ve srovnání s rokem 2022).

Rozpočet a plnění rozpočtu

V roce 2023 se v souladu s ukončením smluvního období ke dni 31. prosince 2021 v žádném ze tří regionů svěřenského fondu EU pro Afriku neuskutečnily žádné nové programy ani rozpočtová navýšení. Celková částka přidělená na závazky na provozní a správní výdaje od počátku fungování svěřenského fondu EU pro Afriku činí 5 053,27 milionu EUR. Částka schválených operačních programů od počátku fungování svěřenského fondu EU pro Afriku činí 1 810 milionů EUR pro oblast Afrického rohu; 2 217,8 milionu EUR pro oblast Sahelu a Čadského jezera a 907,3 milionu EUR pro severní Afriku.

V roce 2023 bylo uzavřeno 28 nových smluv v celkové hodnotě 5,08 milionu EUR. Tyto smlouvy se týkaly pouze správních činností (audit, hodnocení, komunikace, sledování), protože ode dne 31. prosince 2021 již nelze financovat ani operativní programy ani činnosti.

Platby v roce 2023 činily 332,4 milionu EUR, což bylo o 110 milionů EUR méně než v roce 2022(442 milionů EUR). Platby byly v roce 2023 nižší, jelikož u několika projektů končí doba provádění.

Dopad činností ve finančních výkazech

Ve finančních výkazech je dopad výše uvedených činností nejpatrnější v těchto oblastech:

- **předběžné financování**: se snížilo o 122 362 000 EUR v důsledku likvidace svěřenského fondu a následného snížení počtu nových smluv: v roce 2023 bylo podepsáno pouze 28 smluv týkajících se správních činností: auditu, hodnocení, komunikace a sledování v hodnotě 5,08 milionu EUR;

- **finanční závazky**: se snížily o 70 236 000 EUR, a to zejména v důsledku toho, že příspěvky zaplacené během roku byly nižší než čistý výdaje přiřazené dárcům;

- **provozní výdaje**: se snížily o 203 251 000 EUR v důsledku likvidace svěřenského fondu, které vedlo ke snížení počtu otevřených smluv, a tedy snížení výdajů.

ROZVAHA

v tisících EUR

	31. 12.	31. 12. 2022
DLOUHODOBÁ AKTIVA		
Finanční aktiva	*3 949*	*1 943*
Předběžné financování	*18 254*	*14 927*
	22 204	**16 870**
KRÁTKODOBÁ AKTIVA		
Předběžné financování	*178 366*	*304 055*
Pohledávky ze směnných transakcí a částky k inkasu z	*22 396*	*35 914*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	*177 553*	*157 587*
	378 315	**497 556**
AKTIVA CELKEM	**400 519**	**514 426**
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY		
Finanční závazky	*(264 555)*	*(334 791)*
	(264 555)	**(334 791)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY		
Závazky	*(14 261)*	*(30 975)*
Výdaje příštích období	*(121 704)*	*(148 660)*
	(135 965)	**(179 635)**
ZÁVAZKY CELKEM	**(400 519)**	**(514 426)**
ČISTÁ AKTIVA	**–**	**–**

VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI

v tisících EUR

	2023	2022
PŘÍJMY		
Příjmy z nesměnných transakcí		
Výnosy z darů	*408 274*	*605 739*
Inkaso výdajů	*179*	*754*
	408 453	**606 493**
Příjmy ze směnných transakcí		
Finanční příjmy	*4 865*	*251*
Ostatní výnosy ze směnných transakcí	*13 446*	*18 902*
	18 311	**19 152**
Příjmy celkem	**426 764**	**625 645**
VÝDAJE		
Provozní náklady	*(387 294)*	*(590 545)*
Finanční náklady	*(434)*	*(643)*
Ostatní výdaje	*(39 036)*	*(34 457)*
Výdaje celkem	**(426 764)**	**(625 645)**
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNÝ ROK	**–**	**–**

VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ

v tisících EUR

	2023	2022
Výsledek hospodaření za běžný rok	–	–
Provozní činnosti		
(Zvýšení)/snížení předběžného financování	*122 362*	*173 980*
(Zvýšení)/snížení pohledávek ze směnných transakcí a částek k inkasu z	*13 517*	*9 425*
Zvýšení/(snížení) finančních závazků	*(70 236)*	*(190 739)*
Zvýšení/(snížení) závazků	*(16 715)*	*(22 168)*
Zvýšení/(snížení) výdajů příštích období	*(26 956)*	*9 272*
Investiční činnosti		
(Zvýšení)/snížení nederivátových finančních aktiv v reálné hodnotě	*(2 007)*	*(1 943)*
ČISTÝ PENĚŽNÍ TOK	**19 966**	**(22 172)**
Čisté zvýšení/(snížení) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	*19 966*	*(22 172)*
Peníze a peněžní ekvivalenty na začátku roku	*157 587*	*179 759*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty ke konci roku	*177 553*	*157 587*

KONSOLIDOVANÉ FINANČNÍ VÝKAZY ERF A SVĚŘENSKÝCH FONDŮ EU

Vzhledem k zaokrouhlování částek na miliony eur se může stát, že součty některých finančních údajů v tabulkách nemusí přesně odpovídat.

KONSOLIDOVANÁ ROZVAHA

V milionech

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
DLOUHODOBÁ AKTIVA		
Finanční aktiva	*91*	*69*
Předběžné financování	*592*	*503*
Pohledávky ze směnných transakcí	*5*	*7*
	689	**580**
KRÁTKODOBÁ AKTIVA		
Finanční aktiva	*3*	*3*
Předběžné financování	*1 137*	*1 711*
Pohledávky ze směnných transakcí a částky k inkasu z nesměnných	*50*	*66*
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	*807*	*1 189*
	1 997	**2 970**
AKTIVA CELKEM	**2 686**	**3 550**
DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY		
Finanční závazky	*(85)*	*(101)*
	(85)	**(101)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY		
Závazky	*(406)*	*(462)*
Výdaje příštích období a výnosy příštích období	*(1 110)*	*(1 282)*
	(1 516)	**(1 744)**
ZÁVAZKY CELKEM	**(1 600)**	**(1 845)**
ČISTÁ AKTIVA	**1 086**	**1 705**
REZERVNÍ A JINÉ FONDY		
Vyžádaný kapitál – aktivní ERF	*54 566*	*65 100*
Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF	*2 252*	*2 252*
Výsledek hospodaření minulých let	*(53 484)*	*(62 834)*
Výsledek hospodaření za běžný rok	*(2 249)*	*(2 813)*
ČISTÁ AKTIVA	**1 086**	**1 705**

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ FINANČNÍ VÝKONNOSTI

V milionech EUR

	2023	2022
PŘÍJMY		
Příjmy z nesměnných transakcí		
Inkaso nákladů	*15*	*19*
Výnosy z darů svěřenským fondům	*122*	*169*
	136	**188**
Příjmy ze směnných transakcí		
Finanční příjmy	*14*	*3*
Ostatní příjmy	*56*	*96*
	70	**99**
Příjmy celkem	**207**	**287**
VÝDAJE		
Nástroje pomoci	*(1 870)*	*(2 331)*
Výdaje vynakládané jinými subjekty	*(3)*	*(1)*
Výdaje vynakládané svěřeneckými fondy	*(412)*	*(611)*
Výdaje na spolufinancování	*(8)*	*4*
Finanční náklady	*(7)*	*(7)*
Ostatní výdaje	*(157)*	*(155)*
Výdaje celkem	**(2 456)**	**(3 100)**
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNÝ ROK	**(2 249)**	**(2 813)**

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ

V milionech EUR

	2023	2022
Výsledek hospodaření za běžný rok	*(2 249)*	*(2 813)*
Provozní činnosti		
Navýšení kapitálu – příspěvky	*1 630*	*2 458*
(Zvýšení)/snížení příspěvků do svěřenských fondů	*–*	*–*
(Zvýšení)/snížení předběžného financování	*486*	*414*
(Zvýšení)/snížení pohledávek ze směnných transakcí a částek k inkasu z	*18*	*16*
Zvýšení/(snížení) rezerv	*2*	*1*
Zvýšení/(snížení) finančních závazků	*(18)*	*(54)*
Zvýšení/(snížení) závazků	*(56)*	*(96)*
Zvýšení/(snížení) výdajů a výnosů příštích období	*(172)*	*120*
Jiné nepeněžní pohyby	*–*	*–*
Investiční činnosti		
(Zvýšení)/snížení realizovatelných finančních aktiv	*(22)*	*(33)*
ČISTÝ PENĚŽNÍ TOK	**(382)**	**12**
Čisté zvýšení/(snížení) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	(382)	12
Peníze a peněžní ekvivalenty na začátku roku	1 189	1 177
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty ke konci roku	807	1 189

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ ZMĚN ČISTÝCH AKTIV

V milionech EUR

	Kapitál – aktivní ERF (A)	Nevyžádaný kapitál – aktivní ERF (B)	Vyžádaný kapitál – aktivní ERF (C) = (A)–(B)	Kumulované rezervní fondy (D)	Vyžádaný kapitál převedený z uzavřených ERF (E)	Čistá aktiva celkem (C)+(D)+(E) +(F)
ZŮSTATEK K 31. 12. 2021	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	**2 061**
Navýšení kapitálu – příspěvky	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	*–*	*–*	*2 457*
Výsledek hospodaření za běžný rok	*–*	*–*	*–*	*(2 813)*	*–*	*(2 813)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**1 705**
Navýšení kapitálu – příspěvky	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*			*1 630*
Uzavření 8. ERF	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*		*–*
Výsledek hospodaření za běžný rok			*–*	*(2 249)*		*(2 249)*
ZŮSTATEK K 31. 12. 2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 733)**	**2 252**	**1 086**

ZPRÁVA ERF O FINANČNÍM PLNĚNÍ

OBSAH

1. OBECNÉ SOUVISLOSTI 78
1.1. Předchozí ERF 78
1.2. 10. a 11. ERF 79
2. FINANČNÍ PLNĚNÍ 80
2.1. Finanční plnění 80
2.2. Zdroje 84
2.3. Operační výdaje a zvláštní programy 84
3. GLOSÁŘ 92

1. OBECNÉ SOUVISLOSTI

Evropský rozvojový fond, který vznikl v roce 1959, je hlavním nástrojem k poskytování pomoci ze strany EU určené na rozvojovou spolupráci v zemích Afriky, Karibiku a Tichomoří (AKT) a v zámořských zemích a územích (ZZÚ). Jejím hlavním cílem je snížit a nakonec vymýtit chudobu.

Je zřízen vnitřní dohodou mezi zástupci členských států a je spravován zvláštním výborem. Zdroji ERF jsou ad hoc příspěvky od členských států EU, které rozhodují o celkové částce, která bude fondu přidělována (po dobu pěti let). Kromě těchto příspěvků mohou členské státy také uzavřít ujednání o spolufinancování nebo poskytnout ERF dobrovolný finanční příspěvek. Za finanční realizaci operací prováděných se zdroji ERF odpovídá Evropská komise. Investiční facilitu řídí Evropská investiční banka.

ERF má víceletý charakter. Každý ERF se uzavírá na dobu kolem pěti let a řídí se vlastním finančním nařízením. Vnitřní dohoda o zřízení posledního ERF, 11. ERF (2014–2020) vstoupila v platnost 1. března 2015. Spolupráce se zeměmi AKT je od roku 2021 zahrnuta v dohodě o nástroji pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI). Probíhající projekty financované v rámci ERF budou však nadále prováděny podle příslušného právního základu ERF.

Tato zpráva je vytvořena v souladu s článkem 39 finančního nařízení pro 11. ERF[7]. Poskytuje informace o příjmových a výdajových operacích ERF se zaměřením na důležité události, které měly významný dopad na finanční plnění v tomto roce.

Vzhledem k tomu, že v rámci předchozích ERF[8] neprobíhají žádné operace, obsahuje tato zpráva údaje pouze za 10. a 11. ERF.

1.1. Předchozí ERF

6. A 7. ERF

Šestý ERF byl uzavřen v roce 2006 a 7. ERF v roce 2008.

V souladu s čl. 1 odst. 2 písm. b) vnitřní dohody o 9. ERF byly zůstatky a prostředky ze zrušených závazků z předcházejících ERF převedeny do 9. ERF.

8. a 9. ERF

V roce 2021 došlo k finančnímu a provoznímu uzavření osmého ERF v celkové výši výdajů 10 374 milionů EUR. Komise oznámila členským státům uzavření 8. ERF ve sdělení, které bylo předloženo Radě v říjnu 2021.

Všechny činnosti 8. ERF byly dokončeny, byly provedeny všechny kontroly a ověření a všechny smlouvy a finanční rozhodnutí jsou v účetnictví ERF uzavřeny. Všechny inkasní příkazy, které byly po ukončení provozu stále otevřené, byly inkasovány nebo od nich bylo upuštěno, s výjimkou deseti inkasních příkazů (včetně šesti sporných případů sledovaných právní službou). V souladu s rozhodnutím Komise C(2003)19044 byly tyto inkasní příkazy převedeny do 9. ERF.

Uzavírání 9. ERF probíhá dobře. Stále je otevřeno 10 smluv, z nichž 6 se týká akcí v Jižním Súdánu (rozhodnutí Rady 2011/315/EU). Bylo o nich rozhodnuto po ustanovení o skončení platnosti 9. ERF a v zásadě by měly být uzavřeny během 2024.

V letech 2015 až 2023 Komise provedla pět vrácení úvěrů z 8./9. ERF v celkové výši 1 911,1 milionu EUR[9]. Zůstatek ve výši 7,8 milionu EUR byl vrácen v lednu 2024[10] v souvislosti s úhradou první splátky příspěvků členských států do ERF za rok 2024.

[7] NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2018/1877

[8] S výjimkou operací v Jižním Súdánu.

[9] 1 402,57 milionu – Překlenovací nástroj (rozhodnutí Rady 2015/0246), 200 milionů (rozhodnutí Rady 2017/1206), 223 milionů (rozhodnutí Rady 2020/1708), 43 milionů (rozhodnutí Rady 2021/1941) a 42,5 milionu (rozhodnutí Rady 2022/2242).

[10] ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2023/ 2586 ze dne 13. listopadu 2023.

1.2. 10. a 11. ERF

Členské státy Evropského společenství a státy Afriky, Karibiku a Pacifiku (státy AKT) podepsaly dohodu o partnerství AKT-ES dne 23. června 2000 v Cotonou. Dohoda vstoupila v platnost dne 1. dubna 2003 (a zřídila 9. ERF). Dohoda z Cotonou byla dvakrát pozměněna, poprvé dohodou podepsanou v Lucemburku dne 25. června 2005 (zřídila 10. ERF) a podruhé dohodou podepsanou v Ouagadougou dne 22. června 2010 (zřídila 11. ERF).

Rozhodnutí Rady 2001/822/ES ze dne 27. listopadu 2001 o přidružení zámořských zemí a území (ZZÚ) k Evropské unii vstoupilo v platnost dne 2. prosince 2001. Toto rozhodnutí bylo pozměněno dne 19. března 2007 (rozhodnutím 2007/249/ES).

Vnitřní dohoda o financování pomoci Společenství v rámci víceletého finančního rámce pro období 2014-2020 v souladu s revidovanou dohodou z Cotonou, přijatá zástupci vlád členských států Evropského společenství v srpnu 2013, vstoupila v platnost v březnu 2015.

Podle dohody z Cotonou je na druhé období (2008–2013) pro 10. ERF vyčleněn celkový rozpočet ve výši 22 682 milionů EUR. Z této částky:

- bylo 21 966 milionů EUR vyčleněno pro státy AKT,
- 286 milionů EUR pro ZZÚ a
- 430 milionů EUR pro Komisi na financování plánování a provádění ERF.

Částka pro země AKT je rozdělena následovně:

- 17 766 milionů EUR na financování státních a regionálních indikativních programů,
- 2 700 milionů EUR na spolupráci mezi zeměmi AKT a spolupráci uvnitř regionu a
- 1 500 milionů EUR na investiční facility.

Zejména je navýšen podíl rozpočtu na regionální programy, což zdůrazňuje význam regionální hospodářské integrace jako základního rámce pro vnitrostátní a místní rozvoj. Inovací 10. ERF bylo vytvoření „pobídkových částek" pro každou zemi.

Podle dohody z Cotonou je třetí období (2014–2020) poskytování pomoci Společenství státům AKT a ZZÚ financováno z 11. ERF částkou ve výši 30 506 milionů EUR. Z této částky je:

- 29 089 milionů EUR vyčleněno pro státy AKT v souladu s čl. 1 odst. 2 písm. a) a čl. 2 písm. d) vnitřní dohody (z toho 27 955 milionů EUR spravuje Evropská komise),
- 364,5 milionu EUR vyčleněno pro ZZÚ v souladu s čl. 1 odst. 2 písm. a) a čl. 3 odst. 1 vnitřní dohody (z toho 359,5 milionu EUR spravuje Evropská komise), a
- 1 052,5 milionu EUR určeno pro Komisi na financování nákladů na plánování a správu zdrojů 11. ERF v souladu s čl. 1 odst. 2 písm. a) vnitřní dohody.

2. FINANČNÍ PLNĚNÍ

2.1. FINANČNÍ PLNĚNÍ

VÝVOJ PROSTŘEDKŮ 10. ERF

10. ERF
VÝVOJ PROSTŘEDKŮ: 31. prosince 2023
ANALÝZA PODLE NÁSTROJŮ

(v milionech EUR)

NÁSTROJ		PŮVODNÍ PROSTŘEDKY	ZVÝŠENÍ / SNÍŽENÍ SOUHRNNÝCH ZDROJŮ K 31. PROSINCI 2022	ZVÝŠENÍ NEBO SNÍŽENÍ ZDROJŮ V ROCE 2023	Poznámky	SOUČASNÝ STAV PROSTŘEDKŮ
AKT	*Spolufinancování*	*0*	*202*			*202*
	Pravidelné příspěvky členských států	*21.326*	*(526)*	*(95)*		*20.705*
	AKT MEZISOUČET	21.326	(324)	(95)		20.907
ZZÚ	*Pravidelné příspěvky členských států*	*0*	*240*	*(0)*		*239*
	ZZÚ MEZISOUČET	0	240	(0)		239
10. ERF CELKEM		21.326	(84)	(96)		21.146

VÝVOJ PROSTŘEDKŮ 11. ERF

11. ERF
VÝVOJ PROSTŘEDKŮ: 31. 12. 2023
ANALÝZA PODLE NÁSTROJŮ

(v milionech EUR)

NÁSTROJ		PŮVODNÍ PROSTŘEDKY	ZVÝŠENÍ / SNÍŽENÍ SOUHRNNÝCH ZDROJŮ K 31. PROSINCI 2022	ZVÝŠENÍ NEBO SNÍŽENÍ ZDROJŮ V ROCE 2023	Poznámky	SOUČASNÝ STAV PROSTŘEDKŮ
AKT	*Spolufinancování*	*0*	*89*	*0*		*89*
	Interní dohoda EK o úrovni služeb	*0*	*1*			*1*
	Pravidelné příspěvky členských států	*30.060*	*(822)*	*(74)*		*29.164*
	AKT MEZISOUČET	30.060	(732)			29.255
ZZÚ	*Spolufinancování*	*0*	*0*			*0*
	Interní dohoda EK o úrovni služeb	*0*	*0*			*0*
	Pravidelné příspěvky členských států	*0*	*355*	*(4)*		*351*
	ZZÚ MEZISOUČET	0	355			351
	11. ERF CELKEM	30.060	(526)	71		29.605

VÝVOJ ZÁVAZKŮ, PŘIDĚLENÝCH PROSTŘEDKŮ A PLATEB U 10. ERF

SOUHRNNÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA ERF K 31. PROSINCI 2023
TYP POMOCI
AKT + ZZÚ – 10. ERF

(v milionech EUR)

		ÚVĚRY	ROZHODNUTÍ			PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY			PLATBY		
			ÚHRN	ROČNÍ	%	ÚHRN	ROČNÍ	%	ÚHRN	ROČNÍ	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
AKT	**Pravidelné příspěvky členských států**										
	Příděly										
	MEZISOUČET: BALÍČEK A – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	12.297	12.288	(36)	100 %	12.264	(19)	100 %	12.199	37	99 %
	MEZISOUČET: BALÍČEK B – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	1.965	1.962	(4)	100 %	1.961	(0)	100 %	1.960	1	100 %
	MEZISOUČET: POTRAVINOVÉ ZABEZPEČENÍ	343	484		141 %	482	166	100 %	306	74	64 %
	MEZISOUČET: NÁKLADY NA PROVÁDĚNÍ A ÚROKOVÉ VÝNOSY	527	526	(0)	100 %	526		100 %	522		99 %
	MEZISOUČET: PŘÍDĚLY UVNITŘ AKT	3.612	3.596	(22)	100 %	3.572	23	99 %	3.384	60	95 %
	MEZISOUČET: REGIONÁLNÍ PŘÍDĚLY	1.948	1.792	(18)	92 %	1.768	(10)	99 %	1.692	(2)	96 %
	Spolufinancování										
	Příděly										
	MEZISOUČET: BALÍČEK A – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	185	175	(3)	95 %	175	(0)	100 %	173	1	99 %
	MEZISOUČET: NÁKLADY NA PROVÁDĚNÍ A ÚROKOVÉ VÝNOSY	5	5	(0)	110 %	5	(0)	100 %	5	1	100 %
	MEZISOUČET: PŘÍDĚLY UVNITŘ AKT	12	11		91 %	11		100 %	11		100 %
	Nečerpatelná rezerva										
	MEZISOUČET: NEČERPATELNÁ REZERVA 8./9. ERF	14									
ZZÚ	**Pravidelné příspěvky členských států**										
	Příděly										
	MEZISOUČET: BALÍČEK A – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	186	186		100 %	182	(1)	98 %	172	2	95 %
	MEZISOUČET: BALÍČEK B – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	14	14		100 %	14		100 %	14		100 %
	MEZISOUČET: NÁKLADY NA PROVÁDĚNÍ A ÚROKOVÉ VÝNOSY	5	5		100 %	5		100 %	5		100 %
	MEZISOUČET: REGIONÁLNÍ PŘÍDĚLY	34	34		100 %	34	(0)	99 %	34	(0)	100 %
	CELKEM: AKT + ZZÚ (VČ. REZERV) (A+B)	21.146	21.078	(84)	100 %	20.999	158	100 %	20.477	175	98 %

VÝVOJ ZÁVAZKŮ, PŘIDĚLENÝCH PROSTŘEDKŮ A PLATEB U 11. ERF

SOUHRNNÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA ERF K 31. PROSINCI 2023
TYP POMOCI
AKT + ZZÚ – 11. ERF

(v milionech EUR)

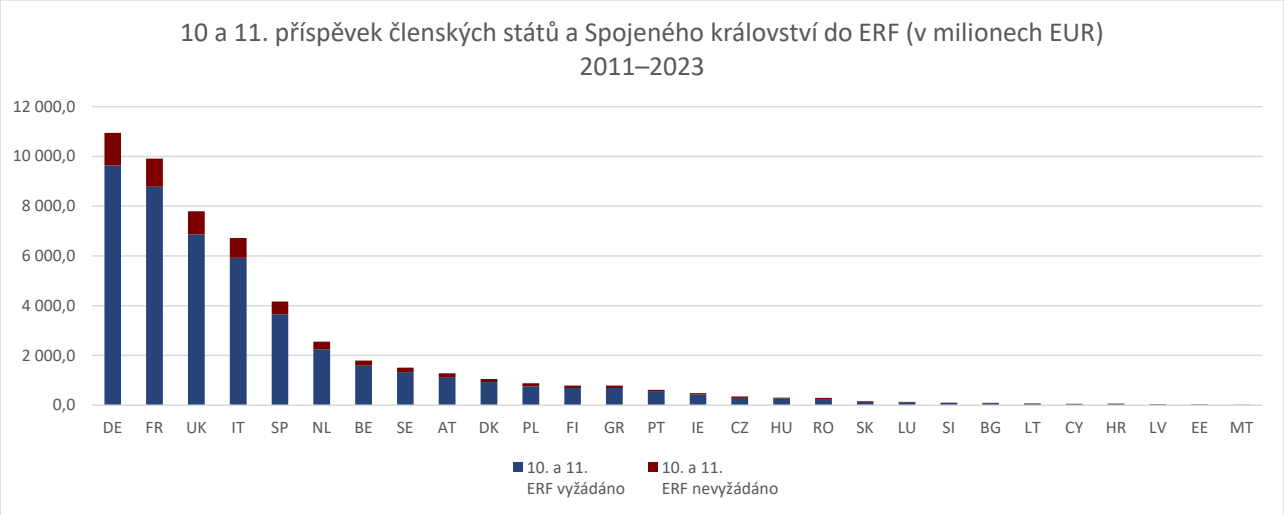
		ÚVĚRY	ROZHODNUTÍ			PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY			PLATBY		
			ÚHRN	ROČNÍ	%	ÚHRN	ROČNÍ	%	ÚHRN	ROČNÍ	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
AKT	**Pravidelné příspěvky členských států**										
	Příděly										
	MEZISOUČET: BALÍČEK A – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	15.369	15.329	(92)	100 %	14.723	311	96 %	12.124	1.061	82 %
	MEZISOUČET: BALÍČEK B – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	1.060	1.059	(0)	100 %	1.053	13	99 %	1.007	27	96 %
	MEZISOUČET: POTRAVINOVÉ ZABEZPEČENÍ	112	112		100 %	112	91	100 %	41	37	36 %
	MEZISOUČET: NÁKLADY NA PROVÁDĚNÍ A ÚROKOVÉ VÝNOSY	1.072	1.066	(1)	99 %	1.062	(0)	100 %	958	48	90 %
	MEZISOUČET: PŘÍDĚLY UVNITŘ AKT	4.004	3.894	(13)	97 %	3.926	104	101 %	3.340	155	85 %
	MEZISOUČET: REGIONÁLNÍ PŘÍDĚLY	7.253	7.227	(59)	100 %	7.090	44	98 %	5.964	512	84 %
	Spolufinancování										
	Příděly										
	MEZISOUČET: BALÍČEK A – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	46	45	(1)	99 %	45		100 %	40	14	89 %
	MEZISOUČET: NÁKLADY NA PROVÁDĚNÍ A ÚROKOVÉ VÝNOSY	4	4		100 %	4		100 %	4	3	100 %
	MEZISOUČET: PŘÍDĚLY UVNITŘ AKT	33	33		100 %	33	(0)	100 %	28	0	85 %
	MEZISOUČET: REGIONÁLNÍ PŘÍDĚLY	8	6		75 %	6		100 %	6	2	100 %
	Nečerpatelná rezerva										
	Rezervy										
	MEZISOUČET: NEČERPATELNÁ REZERVA 10. ERF	128									
	MEZISOUČET: NEČERPATELNÁ REZERVA 11. ERF	167									
	Interní dohoda EK o úrovni služeb										
	Rezervy										
	MEZISOUČET: BALÍČEK A – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	1	1		52 %	1		100 %	1		100 %
ZZÚ	**Pravidelné příspěvky členských států**										
	Příděly										
	MEZISOUČET: BALÍČEK A – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	211	211	(0)	100 %	194	0	92 %	193	1	100 %
	MEZISOUČET: BALÍČEK B – VNITROSTÁTNÍ PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY	12	12		100 %	12		100 %	12	0	99 %
	MEZISOUČET: PŘEKLENOVACÍ NÁSTROJ	0									
	MEZISOUČET: NÁKLADY NA PROVÁDĚNÍ A ÚROKOVÉ VÝNOSY	8	7	(2)	79 %	6	(0)	96 %	6	1	94 %
	MEZISOUČET: REGIONÁLNÍ PŘÍDĚLY	102	102		100 %	102		100 %	69	17	67 %
	Nečerpatelná rezerva										
	Rezervy										
	MEZISOUČET: NEČERPATELNÁ REZERVA 10. ERF	15									
	MEZISOUČET: NEČERPATELNÁ REZERVA 11. ERF	1									
	CELKEM: AKT + ZZÚ (VČ. REZERV) (A+B)	29.605	29.106	(168)	98 %	28.368	562	97 %	23.791	1.878	84 %

2.2. ZDROJE

POVAHA ZDROJŮ

Hlavními zdroji ERF jsou příspěvky členských států. Evropská komise a Evropská investiční banka vyzývají třikrát ročně členské státy k přispění do ERF. Výše příspěvků, které jsou každoročně vyžadovány, odráží výši platby, která má být během roku pokryta.

Přehled příspěvků podle členských států

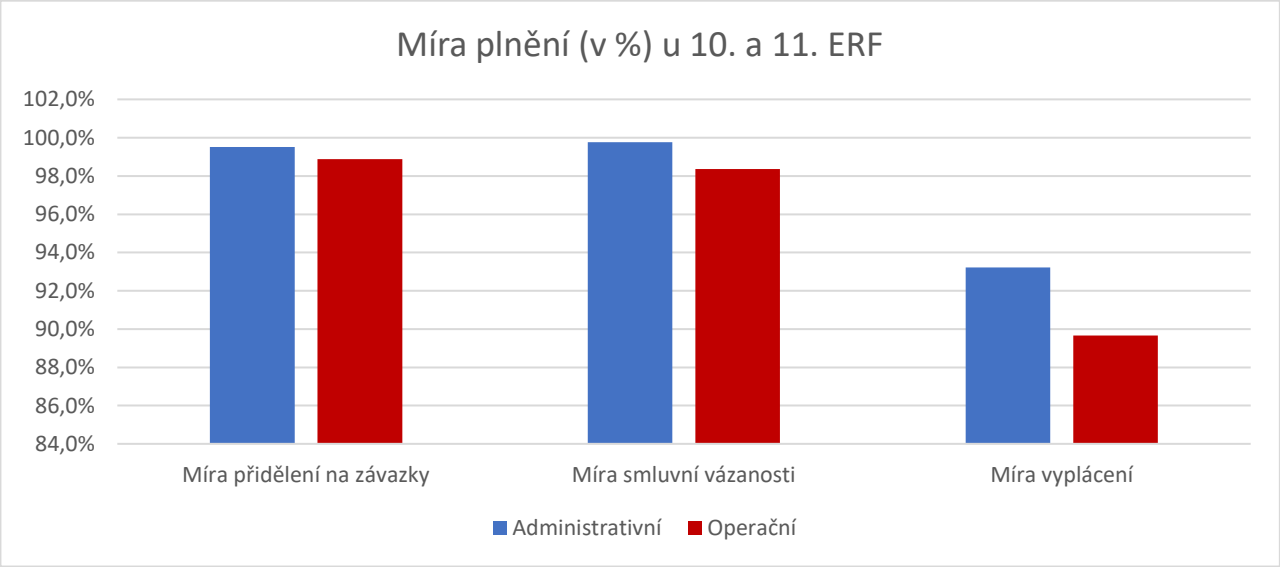
2.3. OPERAČNÍ VÝDAJE A ZVLÁŠTNÍ PROGRAMY

Povaha výdajů

Částku dostupnou ve víceletém finančním rámci tvoří ze 3 % prostředky přidělené Komisi na výdaje na podporu a z 97 % prostředky přidělené na provádění projektů ERF. Částky jsou stanoveny každou jednotlivou vnitřní dohodou a mohou být navýšeny o dobrovolné příspěvky a výnosy z operací.

Rozdělení částek přidělených na závazky, smluvně vázaných a vyplacených částek podle povahy výdajů:

	ÚVĚRY	ROZHODNUTÍ			PŘIDĚLENÉ PROSTŘEDKY			PLATBY		
		ÚHRN	ROČNÍ	%	ÚHRN	ROČNÍ	%	ÚHRN	ROČNÍ	%
	(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
NÁKLADY NA PROVÁDĚNÍ A PŘÍJMY Z ÚROKŮ 10. + 11. ERF	1.620	1.612	(3)	99,5 %	1.608	(1)	99,8 %	1.499	53	93,2 %
OPERAČNÍ PROVÁDĚNÍ (A+B) 10. + 11. ERF	50.751	50.184	(252)	98,9 %	49.367	720	98,4 %	44.268	2.053	89,7 %

Rozdělení přidělených, smluvních a vyplacených částek podle oblasti a země

KUMULOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA ERF K 31. PROSINCI 2023 PODLE ZEMÍ (% rozpočtových prostředků)								
10. + 11. ERF		**10. a 11. ERF CELKEM (v milionech EUR)**						
Kumulované za rok 2023		**Prostředky**	**Rozhodnutí**	**% prostřed.**	**Přidělené prostředky**	**% prostřed.**	**Platby**	**% prostřed.**
AKT	**Obecné/administrativní krytí/zájmy**	**1.624**	1.614	99 %	1.615	99 %	1.494	92 %
	Rezerva/nerozděleno podle zemí	**2.862**	2.553	89 %	2.553	89 %	2.553	89 %
	Všechny země AKT	**4.486**	**4.167**	**93 %**	**4.168**	**93 %**	**4.047**	**90 %**
	Angola	**346**	346	100 %	344	99 %	300	87 %
	Benin	**735**	732	100 %	720	98 %	679	92 %
	Botswana	**129**	127	98 %	126	97 %	126	97 %
	Burkina Faso	**1.302**	1.302	100 %	1.297	100 %	1.261	97 %
	Burundi	**569**	567	100 %	564	99 %	541	95 %
	Kamerun	**521**	520	100 %	519	100 %	482	93 %
	Kapverdy	**145**	145	100 %	144	100 %	144	100 %
	Komory	**78**	77	99 %	76	98 %	72	92 %
	Kongo (Brazzaville)	**163**	163	100 %	159	98 %	139	85 %
	Demokratická republika Kongo	**1.409**	1.407	100 %	1.371	97 %	1.219	87 %
	Pobřeží slonoviny	**705**	705	100 %	701	100 %	676	96 %
	Džibutsko	**181**	181	100 %	178	98 %	156	86 %
	Eritrea	**215**	215	100 %	215	100 %	75	35 %
	Etiopie	**1.604**	1.603	100 %	1.594	99 %	1.400	87 %
	Gabon	**33**	33	99 %	32	97 %	30	91 %
	Gambie	**314**	303	96 %	301	96 %	277	88 %
	Ghana	**787**	786	100 %	782	99 %	726	92 %
	Guinea-Bissau	**186**	186	100 %	185	100 %	175	94 %
	Guinea (Konakry)	**502**	502	100 %	494	98 %	434	86 %
	Mauricius	**82**	82	100 %	82	100 %	82	100 %
	Keňa	**863**	863	100 %	855	99 %	753	87 %
	Lesotho	**250**	249	100 %	248	99 %	197	79 %
	Libérie	**488**	487	100 %	443	91 %	436	89 %
	Madagaskar	**782**	782	100 %	730	93 %	591	76 %
	Malawi	**1.020**	1.020	100 %	970	95 %	883	87 %
	Mali	**1.423**	1.421	100 %	1.414	99 %	1.230	86 %
	Mauritánie	**344**	344	100 %	341	99 %	321	93 %
	Mosambik	**1.455**	1.448	100 %	1.391	96 %	1.124	77 %
	Namibie	**188**	188	100 %	178	95 %	169	90 %
	Niger	**1.275**	1.275	100 %	1.259	99 %	1.247	98 %
	Nigérie	**1.101**	1.100	100 %	1.097	100 %	1.025	93 %
	Uganda	**989**	989	100 %	983	99 %	834	84 %
	Středoafrická republika	**610**	610	100 %	609	100 %	584	96 %
	Rwanda	**840**	840	100 %	831	99 %	816	97 %
	Svatý Tomáš a Princův ostrov	**56**	56	100 %	54	96 %	49	88 %
	Senegal	**663**	663	100 %	659	99 %	620	94 %
	Seychely	**23**	23	100 %	23	100 %	22	98 %
	Sierra Leone	**662**	659	99 %	646	98 %	597	90 %
	Somálsko	**900**	898	100 %	895	99 %	889	99 %
	Súdán	**298**	298	100 %	298	100 %	298	100 %
	Jižní Súdán	**91**	91	100 %	91	100 %	91	100 %
	Svazijsko (Svazijsko)	**125**	124	99 %	122	97 %	108	86 %
	Tanzanie	**1.172**	1.171	100 %	1.161	99 %	1.060	90 %
	Čad	**936**	936	100 %	902	96 %	794	85 %
	Togo	**377**	377	100 %	375	99 %	355	94 %

	Zambie	**830**	830	100 %	784	94 %	648	78 %
	Zimbabwe	**469**	462	99 %	460	98 %	453	97 %
	*** Afrika celkem**	**28.235**	28.185	100 %	27.703	98 %	25.192	89 %
	Antigua a Barbuda	**15**	15	100 %	15	100 %	15	95 %
	Barbados	**22**	22	99 %	22	99 %	21	94 %
	Belize	**42**	42	100 %	41	96 %	35	83 %
	Dominika	**41**	41	100 %	40	98 %	40	98 %
	Grenada	**21**	21	100 %	21	100 %	20	98 %
	Guyana	**79**	79	100 %	77	97 %	77	97 %
	Haiti	**1.009**	1.002	99 %	876	87 %	773	77 %
	Jamajka	**236**	236	100 %	233	99 %	222	94 %
	Dominikánská republika	**283**	281	99 %	280	99 %	278	98 %
	Svatá Lucie	**32**	32	100 %	32	100 %	31	96 %
	Svatý Kryštof a Nevis	**8**	8	100 %	6	72 %	6	72 %
	Svatý Vincenc a Grenadiny	**26**	26	100 %	26	99 %	22	84 %
	Surinam	**27**	27	100 %	27	99 %	26	96 %
	Trinidad a Tobago	**29**	28	99 %	28	99 %	24	85 %
	*** Karibik celkem**	**1.870**	1.861	100 %	1.724	92 %	1.590	85 %
	Fidži	**48**	48	100 %	48	99 %	48	98 %
	Cookovy ostrovy	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Šalomounovy ostrovy	**68**	68	100 %	68	100 %	61	90 %
	Kiribati	**42**	42	100 %	41	98 %	37	87 %
	Marshallovy ostrovy	**17**	17	100 %	17	100 %	16	98 %
	Mikronésie	**23**	23	100 %	22	97 %	16	68 %
	Nauru	**4**	4	98 %	4	98 %	4	98 %
	Niue	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %
	Palau	**5**	5	100 %	4	70 %	4	68 %
	Papua-Nová Guinea	**239**	239	100 %	233	97 %	202	84 %
	Západní Samoa	**67**	67	100 %	67	99 %	67	99 %
	Východní Timor	**174**	171	98 %	169	97 %	157	90 %
	Tonga	**28**	28	100 %	28	100 %	28	100 %
	Tuvalu	**13**	13	100 %	13	99 %	13	97 %
	Vanuatu	**55**	55	100 %	54	99 %	49	90 %
	*** Tichomoří celkem**	**793**	789	100 %	776	98 %	709	89 %
	Příděly uvnitř AKT	**8.097**	7.970	98 %	7.973	98 %	6.988	86 %
	PALOP	**60**	60	100 %	60	99 %	55	91 %
	Oblast jižní Afriky FED 10	**137**	135	99 %	135	99 %	132	96 %
	Oblast střední Afriky	**558**	554	99 %	546	98 %	422	76 %
	Oblast východní a jižní Afriky	**3.092**	3.066	99 %	2.973	96 %	2.383	77 %
	Oblast západní Afriky	**1.946**	1.943	100 %	1.917	99 %	1.613	83 %
	Oblast Karibiku	**539**	538	100 %	526	98 %	397	74 %
	Oblast Tichomoří	**323**	321	99 %	299	93 %	224	69 %
	Rezerva/nerozděleno podle zemí	**0**	0	0	0	0	0	0
	*** Regionální spolupráce AKT celkem**	**14.752**	14.587	99 %	14.429	98 %	12.213	83 %
	AKT	**50.137**	49.589	99 %	48.801	97 %	43.750	87 %
ZZÚ	**Rezerva/nerozděleno podle zemí/území**	**30**	12	39 %	11	38 %	11	36 %
	Všechny země ZZÚ	**30**	12	39 %	11	38 %	11	36 %
	Anguilla	**28**	27	99 %	27	99 %	27	99 %
	Falklandské ostrovy	**10**	10	100 %	10	100 %	10	100 %
	Pitcairnovy ostrovy	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Ostrovy Turks a Caicos	**32**	32	100 %	32	100 %	32	100 %
	Britské Panenské ostrovy	**2**	2	100 %	2	98 %	2	93 %
	Montserrat	**33**	33	100 %	33	100 %	33	100 %

	Svatá Helena	**38**	38	100 %	38	100 %	38	100 %
	*** Britské ZZÚ celkem**	**147**	146	100 %	146	100 %	146	100 %
	Nizozemské Antily	**40**	40	100 %	23	56 %	20	51 %
	Nizozemské Antily – Bonaire	**4**	4	100 %	4	98 %	2	56 %
	Nizozemské Antily – Saba	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %
	Nizozemské Antily – Svatý Eustach	**2**	2	100 %	2	100 %	2	100 %
	Aruba	**21**	21	100 %	21	99 %	21	96 %
	Sint Maarten	**14**	14	100 %	8	55 %	5	33 %
	*** Nizozemské ZZÚ celkem**	**85**	85	100 %	61	72 %	54	63 %
	Ostrovy Wallis a Futuna	**39**	39	100 %	37	95 %	29	75 %
	Mayotte	**29**	29	100 %	29	100 %	29	100 %
	Nová Kaledonie	**50**	50	100 %	50	100 %	50	100 %
	Francouzská Polynésie	**51**	51	100 %	49	97 %	49	97 %
	Saint-Pierre a Miquelon	**47**	47	100 %	47	100 %	47	100 %
	*** Francouzské ZZÚ celkem**	**215**	215	100 %	212	98 %	204	95 %
	Oblast	**137**	137	100 %	136	99 %	103	75 %
	*** Regionální spolupráce ZZÚ celkem**	**137**	137	100 %	136	99 %	103	75 %
	ZZÚ	**614**	595	97 %	566	92 %	517	84 %
CELKEM: AKT + ZZÚ		**50.751**	50.184	99 %	49.367	97 %	44.268	87 %

Rozdělení prostředků přidělených na závazky, nasmlouvaných a zaplacených částek podle oblasti výdajů u 11. ERF

11. ERF: Rozdělení prostředků přidělených na závazky, smluvních a zaplacených částek podle oblasti výdajů (sektorové kódy DAC)[11]

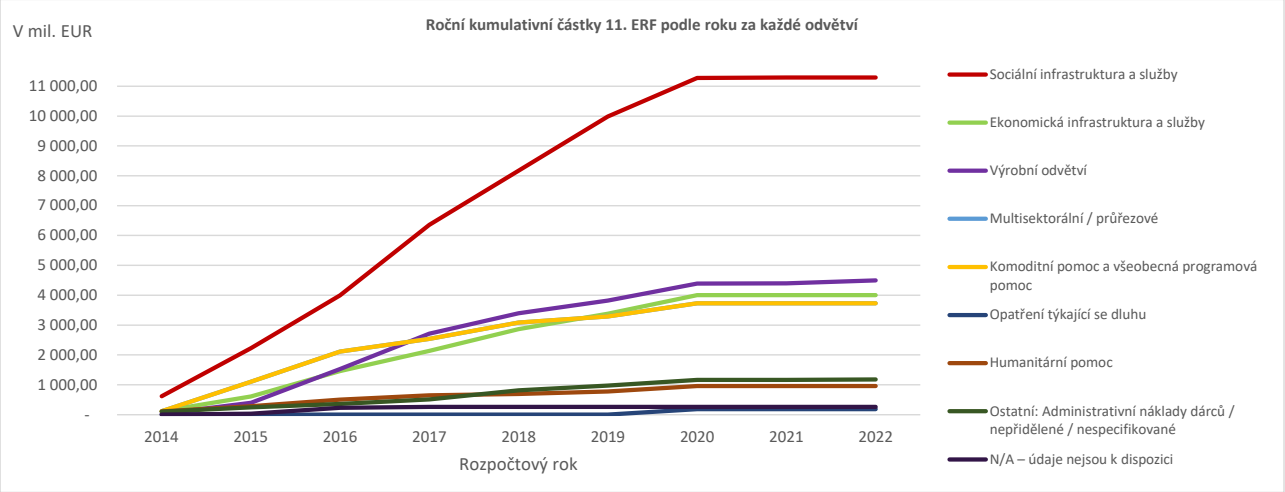
(v milionech EUR)

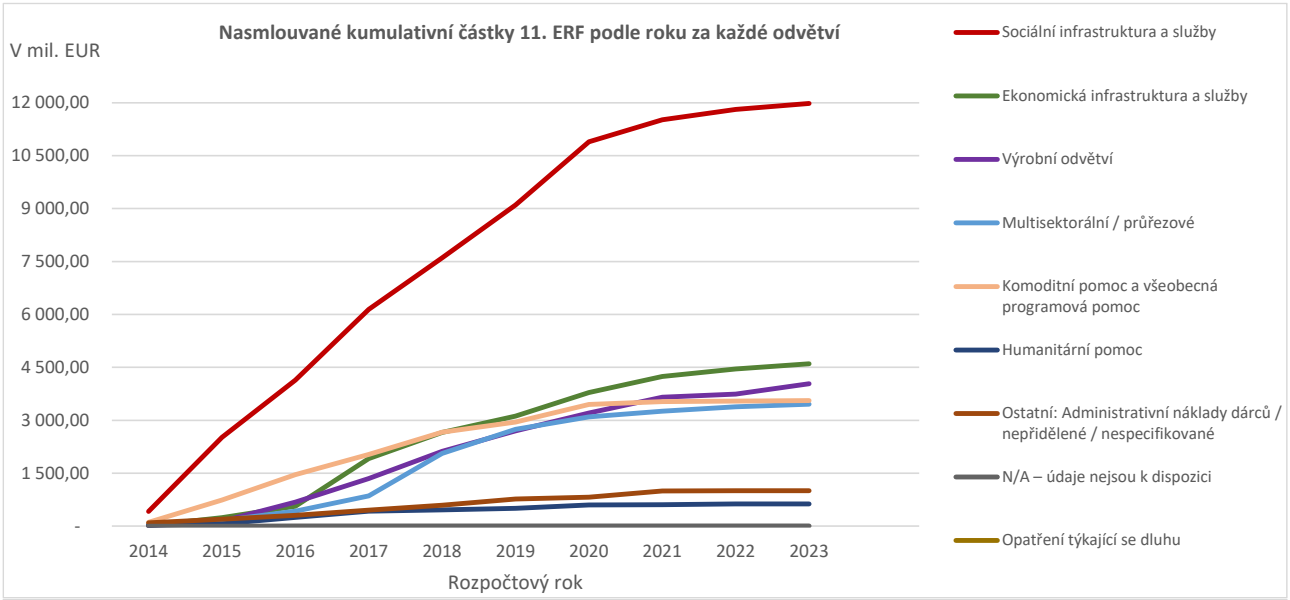
Odvětví	Přidělené na závazky	Nasmlouvané	Vyplacené
Sociální infrastruktura a služby			
110 – Vzdělávání	1 192.46	1 132.83	995.48
120 – Zdraví	2 131.40	2 510.72	2 263.73
130 – Programy populační politiky a reprodukční zdraví	352.44	50.31	35.95
140 – Voda a kanalizace	788.50	848.83	547.53
150 – Vláda a občanská společnost	5 826.37	6 047.02	5 540.34
160 – Jiná sociální infrastruktura a služby	996.71	1 385.46	1 611.09
Sociální infrastruktura a služby CELKEM	11 287.88	11 975.17	10 994.13
Hospodářská infrastruktura a služby			
210 – Doprava a skladování	1 425.48	2 055.09	1 083.29
220 – Komunikační prostředky	140.96	146.96	114.64
230 – Energetika	2 015.13	1 943.06	1 220.76
240 – Bankovní a finanční služby	82.03	129.29	83.97
250 – Obchod a jiné služby	343.43	324.93	223.51
Hospodářská infrastruktura a služby CELKEM	4 007.01	4 599.33	2 726.17
Odvětví produkce			
310 – Zemědělství, lesnictví a rybářství	3 344.16	3 105.92	2 351.62
320 – Průmysl, nerostné suroviny a těžba, stavební práce	641.59	492.66	297.21
330 – Obchod a turismus	507.49	436.11	272.06
Odvětví produkce CELKEM	4 493.24	4 034.69	2 920.88
Víceodvětvové / napříč odvětvími			
410 – Všeobecná ochrana životního prostředí	989.82	841.85	658.36
430 – Ostatní víceodvětvová pomoc	3 886.22	2 610.66	1 685.71
Víceodvětvová/průřezová pomoc CELKEM	4 876.04	3 452.51	2 344.07
Komoditní pomoc a všeobecná programová pomoc			
510 – Obecná rozpočtová podpora	3 116.32	3 165.05	2 480.30
520 – Rozvojová potravinová pomoc	617.50	391.67	367.06
Pomoc v naturáliích a pomoc v rámci obecných programů CELKEM	3 733.82	3 556.73	2 847.36

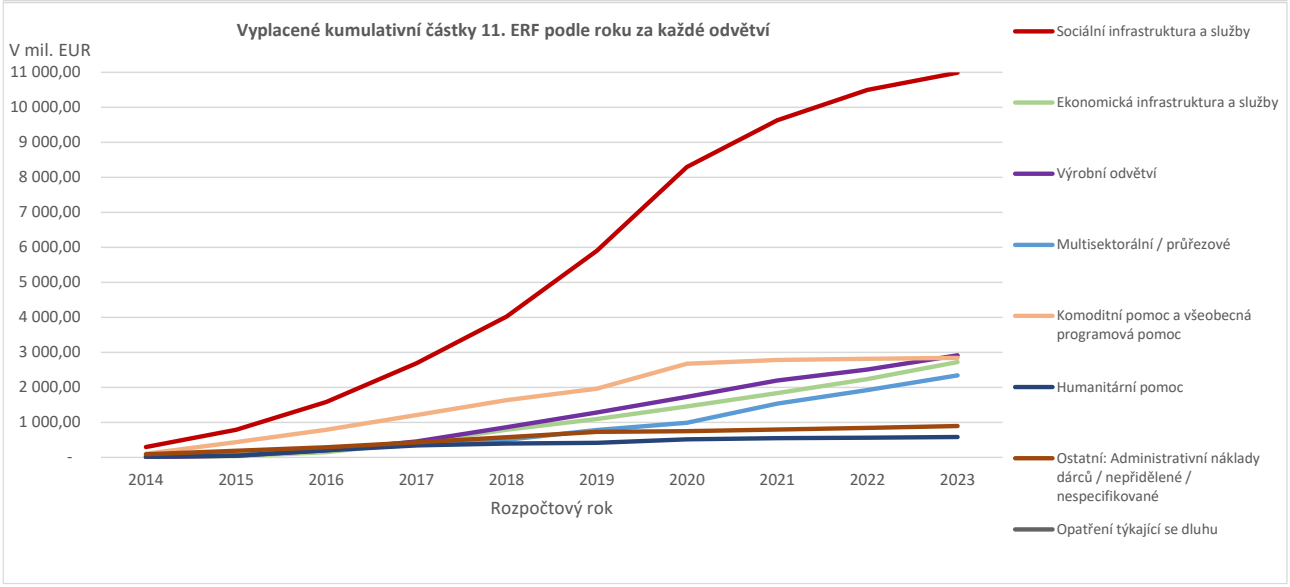
[11]Hrubé částky (tj. s výjimkou prostředků, u kterých bylo zrušeno přidělení na závazky, a inkasních příkazů) Částky ve sloupcích Přidělené na závazky, Nasmlouvané a Vyplacené jsou barevně odlišeny.

Opatření týkající se dluhu			
600 – Opatření týkající se dluhu	183.00	183.00	183.00
Opatření týkající se dluhu CELKEM	183.00	183.00	183.00
Humanitární pomoc			
720 – Reakce na mimořádné události	746.19	452.54	451.93
730 – Pomoc při rekonstrukci a obnově	137.83	65.05	42.29
740 – Připravenost na katastrofy	72.79	110.05	93.41
Humanitární pomoc CELKEM	956.81	627.64	587.63
Správní náklady dárců / nepřiřazené / nespecifikované			
910 – Administrativní náklady dárců	995.52	948.63	857.45
998 – Nepřiřazené / nespecifikované	183.74	56.05	38.45
N/A – Údaje nejsou k dispozici	260.50	1.64	1.21
Administrativní náklady dárců/nezařazené /nespecifikované CELKEM	1 439.76	1 006.32	897.11
11. ERF CELKOVÝ SOUČET	**30 977.56**	**29 435.38**	**23 500.34**

Vývoj kumulativních prostředků přidělených na závazky, nasmlouvaných a vyplacených částek podle oblasti výdajů u 11. ERF

Nasmlouvané kumulativní částky 11. ERF podle roku za každé odvětví
V mil. EUR
12 000,00
10 500,00
9 000,00
7 500,00
6 000,00
4 500,00
3 000,00
1 500,00
-
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
Rozpočtový rok
Sociální infrastruktura a služby
Ekonomická infrastruktura a služby
Výrobní odvětví
Multisektorální / průřezové
Komoditní pomoc a všeobecná programová pomoc
Humanitární pomoc
Ostatní: Administrativní náklady dárců / nepřidělené / nespecifikované
N/A – údaje nejsou k dispozici
Opatření týkající se dluhu

Vyplacené kumulativní částky 11. ERF podle roku za každé odvětví
V mil. EUR
11 000,00
10 000,00
9 000,00
8 000,00
7 000,00
6 000,00
5 000,00
4 000,00
3 000,00
2 000,00
1 000,00
-
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
Rozpočtový rok
Sociální infrastruktura a služby
Ekonomická infrastruktura a služby
Výrobní odvětví
Multisektorální / průřezové
Komoditní pomoc a všeobecná programová pomoc
Humanitární pomoc
Ostatní: Administrativní náklady dárců / nepřidělené / nespecifikované
Opatření týkající se dluhu

3. GLOSÁŘ

Správní prostředky

Prostředky na pokrytí běžných nákladů subjektů (zaměstnanci, budovy, kancelářské vybavení).

Přijatý rozpočet

Návrh rozpočtu je přijat v okamžiku, kdy jej schválí rozpočtový orgán.

Opravný rozpočet

Rozhodnutí změnit (navýšit, snížit, či převést) určité částky v přijatém rozpočtu na daný rok. Toto rozhodnutí je přijímáno v průběhu daného roku.

Prostředky

Prostředky financování z rozpočtu.

Rozpočet představuje prognózu závazků (právních závazků k poskytnutí finančních prostředků) a plateb (výplat hotovosti a bankovních převodů příjemcům). Prostředky na závazky a prostředky na platby se nezřídka liší (rozlišené prostředky). Závazky na víceleté programy a projekty jsou totiž zpravidla v plném rozsahu přiděleny již v roce, v němž je o nich rozhodnuto, ale vypláceny jsou v průběhu několika let, v nichž jsou tyto programy a projekty realizovány.

Účelově vázané příjmy

Příjmy, které jsou určeny na financování specifických výdajových položek.

Výsledek plnění rozpočtu

Rozdíl mezi obdrženým příjmem a vyplacenými částkami, včetně úprav zohledňujících přenesené prostředky-, zrušené prostředky a kurzové rozdíly.

V případě agentur musí být výsledná částka uhrazena financujícímu orgánu.

Plnění rozpočtu

Čerpání rozpočtu prostřednictvím výdajových a příjmových operací.

Rozpočtový bod / rozpočtová položka / rozpočtová pozice

Příjmy a výdaje jsou v rozpočtové struktuře prezentovány v souladu se závaznou nomenklaturou, která vyjadřuje povahu a účel jednotlivých položek, jež určí rozpočtový orgán. Formální nomenklaturní popis má podobu označení části rozpočtu (hlava, kapitola, článek či bod).

Rozpočtový závazek

Operace, jíž příslušná schvalující osoba vyhrazuje rozpočtové prostředky potřebné k pokrytí následných plateb sloužících ke splnění právních závazků.

Zrušení prostředků

Prostředky, které nebyly použity do konce rozpočtového roku a které nelze přenést, se zruší.

Přenos prostředků

Výjimka ze zásady ročního rozpočtu, podle níž prostředky, které nebylo možno vyčerpat v daném rozpočtovém roce, lze při splnění přísných podmínek výjimečně přenést do roku následujícího a čerpat v tomto následujícím roce.

Prostředky na závazky

Z prostředků na závazky je financována celková hodnota právních závazků (veřejné zakázky, grantové dohody nebo rozhodnutí o grantu), jež bylo možno schválit v běžném rozpočtovém roce.

Zrušení přidělení prostředků na závazek

Operace, kterou příslušná schvalující osoba ruší zcela nebo částečně dřívější vyhrazení prostředků na základě rozpočtového závazku.

Rozlišené prostředky

Rozlišené prostředky se používají na financování víceletých operací. Kryjí celkové náklady na právní závazky v průběhu rozpočtového roku přijaté na operace, jejichž provádění se uskutečňuje v průběhu více než jednoho rozpočtového roku.

Hospodářský výsledek

Dopad na rozvahu výdajů a příjmů na základě pravidel akruálního účetnictví.

Stanovené nároky

Právo inkasovat příjem od dlužníka uznané vydáním inkasního příkazu.

Kurzovní rozdíl

Rozdíl vyplývající ze směnných kurzů použitých pro transakce týkající se zemí mimo eurozónu nebo z přecenění aktiv a závazků v cizích měnách k datu účetní závěrky.

Výdaje

Termín používaný pro označení výdajů rozpočtu ze všech typů zdrojů finančních prostředků.

Granty

Přímé finanční příspěvky z rozpočtu příjemcům – třetím stranám, kteří se podílejí na činnostech sloužících politikám Unie.

Prostředky pozbývající platnosti

Nepoužité prostředky, jež se na konci rozpočtového roku zruší. Pozbytím platnosti se rozumí, že se ruší alespoň část povolení vynaložit výdaje nebo přijmout závazky, které je vyjádřeno vyčleněním prostředků.

U společných podniků (a EIT), jak je uvedeno v jejich finančních pravidlech, lze nevyčerpané prostředky podle jejich finančních pravidel vykázat v odhadu příjmů a výdajů za až tři následující rozpočtové roky (tzv. pravidlo „N+3“). Prostředky pozbývající platnosti tak lze u společných podniků znovu aktivovat až do rozpočtového roku „N+3“.

Právní základ / základní právní akt

Právní akt přijatý legislativním orgánem (obvykle Radou a Evropským parlamentem), který stanoví cíl výdajového programu Unie, účel prostředků, pravidla pro intervenci, datum ukončení platnosti a příslušná finanční pravidla, sloužící jako právní základ pro provádění výdajového programu.

Právní závazek

Úkon, kterým schvalující osoba přijímá závazek vůči třetím stranám, jehož výsledkem je výdaj do rozpočtu Unie.

Běžnými formami právních závazků jsou smlouvy v případě veřejných zakázek, grantové dohody a rozhodnutí o grantu.

Nerozlišené prostředky

Prostředky, které odpovídají ročním potřebám, a proto musí být přiděleny v průběhu rozpočtového roku. V následujícím roce lze vyplatit pouze částky, které splňují podmínky pro automatický převod. Nerozlišené prostředky, které nebyly do konce roku vyčerpány, tj. přiděleny, se ruší (pokud není výjimečně rozhodnutím Komise povolen neautomatický převod). Z nerozlišených prostředků jsou financovány správní výdaje; prostředky na závazky a prostředky na platby se v tomto případě rovnají.

Operační prostředky

Z operačních prostředků se financují různé politiky, zejména formou grantů nebo zadávání veřejných zakázek.

Zbývající závazky

Zbývající závazky (také označovány jako „RAL", z fr. „reste à liquider") jsou definovány jako výše prostředků přidělených na závazky, které dosud nebyly zaplaceny. Plynou přímo z existence víceletých programů a rozdílu mezi prostředky na závazky a prostředky na platby.

Prostředky na platby

Z prostředků na platby jsou financovány výdaje, jež se stávají splatnými v běžném roce a plynou z právních závazků přijatých v běžném roce anebo letech předchozích.

RAL (Reste à liquider)

Částka, kterou zbývá v daném okamžiku zaplatit z rozpočtového závazku. Viz Zbývající závazky

Přebytek

Kladný rozdíl mezi příjmy a výdaji, který musí být vrácen financujícímu orgánu. Viz Výsledek plnění rozpočtu

Převod mezi rozpočtovými položkami

Převodem mezi rozpočtovými položkami se rozumí přesun prostředků z jedné rozpočtové položky do druhé v průběhu rozpočtového roku. Převody tedy představují výjimku z rozpočtové zásady specifikace.

VÝROČNÍ ZPRÁVA O PLNĚNÍ – PROSTŘEDKY SPRAVOVANÉ EVROPSKOU INVESTIČNÍ BANKOU

EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA

SPRÁVNÍ RADA

INVESTIČNÍ FACILITA

FINANČNÍ VÝKAZY

KE DNI 31. PROSINCE 2023

1) Zpráva nezávislého auditora
2) Výkaz finanční pozice
3) Výkaz zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku hospodaření
4) Výkaz změn zdrojů od přispěvatelů
5) Výkaz peněžních toků
6) Poznámky k finančním výkazům

ORG.: E

DŮVĚRNÉ

VÝKAZ FINANČNÍ POZICE
KE DNI 31. PROSINCE 2023
(v tisících EUR)

	Poznámky	31. 12. 2023	31. 12. 2022
AKTIVA			
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	5	1 376 824	1 451 970
Pohledávky za přispěvateli	9/16	85 321	85 321
Finanční aktiva treasury	10	–	73.003
Derivátové finanční nástroje	6	55 765	75.852
Půjčky a pohledávky	7	1 683 312	1 849 786
Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	8	820.713	797.341
Ostatní aktiva	11	616	950
Aktiva celkem		**4 022 551**	**4 334 223**
ZÁVAZKY A ZDROJE OD PŘISPĚVATELŮ			
ZÁVAZKY			
Výnosy příštích období	12	48.515	52.417
Rezervy na úvěrové přísliby	13	19.038	16.583
Závazky vůči třetím stranám	14	427.828	190.927
Ostatní závazky	15	3.338	2.419
Závazky celkem		**498.719**	**262.346**
Zdroje od přispěvatelů	16/17	**3 523 832**	**4 071 877**
Závazky a zdroje od přispěvatelů celkem		**4 022 551**	**4 334 223**

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT A OSTATNÍHO ÚPLNÉHO VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ ZA ROK KONČÍCÍ DNEM 31. PROSINCE 2023

(v tisících EUR)

	Poznámky	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Úroky a obdobné výnosy*	19	148.336	93.786
Úroky a obdobné náklady	19	–	–5.479
Čisté úroky a obdobné výnosy		**148.336**	**88.307**
Výnosy z poplatků a provizí	20	25	511
Náklady na poplatky a provize	20	–62	–761
Čisté výnosy z poplatků a provizí		**–37**	**–250**
Změna reálné hodnoty derivátových finančních nástrojů	6	–20.087	94.680
Čistý výsledek z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem	21	–8.457	24.432
Čistý výsledek z úvěrů a jiných pohledávek oceněných reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty	7	–8.932	–3.080
Čistý kurzový výsledek	22	–67.885	–140.104
Čistý výsledek z finančních operací		**–105.361**	**–24.072**
Změna znehodnocení úvěrů a jiných pohledávek, po zohlednění reverzování	7.2	9.055	8.562
Změna stavu rezerv na úvěrové přísliby, po zohlednění reverzování	13	–2.470	20
Obecné správní výdaje	23	–29.655	–33.628
Zisk za rok		**19.868**	**38.939**
Celkový úplný výsledek zisk za běžný rok celkem		**19.868**	**38.939**

* Za rok končící dnem 31. prosince 2023 činí úroky a obdobné výnosy 118,5 milionu EUR (2022: 85,8 milionu EUR), vypočteno z aktiv držených v naběhlé hodnotě na základě metody efektivní úrokové míry.

VÝKAZ ZMĚN ZDROJŮ OD PŘISPĚVATELŮ
ZA ROK KONČÍCÍ DNEM 31. PROSINCE 2023

(v tisících EUR)

		Vyžádané příspěvky	Vyplacené příspěvky	Nerozdělený zisk	Celkem
K 1. 1. 2023	**Poznámky**	**3 701 695**	**–**	**370.182**	**4 071 877**
Příspěvky členských států vyžádané v průběhu roku	16	20.000	–	–	**20.000**
Příspěvky členských států vyplacené v průběhu roku	17	–	–587.913	–	**–587.913**
Zisk za rok 2023		–	–	19.868	**19.868**
Změny ve zdrojích od přispěvatelů		**20.000**	**–587.913**	**19.868**	**–548.045**
K 31. 12. 2023		**3 721 695**	**–587.913**	**390.050**	**3 523 832**

	Vyžádané příspěvky	Vyplacené příspěvky	Nerozdělený zisk	Celkem
K 1. 1. 2022	**3 471 695**	**–**	**331.243**	**3 802 938**
Příspěvek členských států vyžádaný v průběhu roku	230.000	–	–	**230.000**
Zisk za rok 2022	–	–	38.939	**38.939**
Změny ve zdrojích od přispěvatelů	**230.000**	**–**	**38.939**	**268.939**
K 31. 12. 2022	**3 701 695**	**–**	**370.182**	**4 071 877**

VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ
ZA ROK KONČÍCÍ DNEM 31. PROSINCE 2023

(v tisících EUR)

	Poznámky	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
PROVOZNÍ ČINNOSTI			
Zisk za rok		**19.868**	**38.939**
Úpravy:			
Čistý výsledek z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem v reálné hodnotě	8	15.142	–9.271
Změna znehodnocení úvěrů a jiných pohledávek, po zohlednění reverzování	7.2	–9.055	–8.562
Čistý výsledek z úvěrů a jiných pohledávek oceněných reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty	7	8.932	3.080
Změna vzniklého úroku a naběhlé hodnoty úvěrů a jiných pohledávek		708	2.291
Čistá změna stavu rezerv na úvěrové přísliby, po zohlednění reverzování		2.455	–19
Změny reálné hodnoty derivátů		20.087	–94.680
Změna vzniklého úroku a naběhlé hodnoty finančních aktiv treasury	10	–248	321
Změna výnosů příštích období		–3.902	3.985
Dopad změn směnných kurzů na úvěry	7.1	86.765	–53.747
Dopad změn směnných kurzů na akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem	8	30.026	–25.463
Dopad změn směnných kurzů na pokladní hotovost		–8.031	–12.006
Zisk/(ztráta) z provozní činnosti před změnami v provozních aktivech a závazcích		**162.747**	**–155.132**
Vyplacené půjčky	7	–207.237	–260.493
Splátky úvěrů	7	288.155	458.381
Změna vzniklého úroku z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	5	4.039	1.822
Pořízení finančních aktiv treasury	10	–348.523	–920.290
Splatnost finančních aktiv treasury	10	421.278	847.608
Zvýšení hodnoty akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem	8	–101.100	–139.935
Čisté výnosy z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem		39.246	90.219
Snížení hodnoty ostatních aktiv		334	136
Zvýšení hodnoty ostatních závazků		919	86
Zvýšení/(snížení) závazků vůči Evropské investiční bance		33.951	–58.093
Čisté peněžní toky (čerpané při) / z provozní činnosti		**293.809**	**–135.691**
FINANČNÍ ČINNOSTI			
Příspěvky obdržené od členských států		79.710	238.450
Částky obdržené od členských států v souvislosti s úrokovými subvencemi a technickou pomocí		220.290	61.450
Částky vyplacené jménem členských států na úrokové subvence a technickou pomoc		–77.050	–60.619
Příspěvky vyplacené jménem členských států	17	–587.913	–
Čisté peněžní toky z finanční činnosti		**–364.963**	**239.281**
Čisté zvýšení peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů		**–71.154**	**103.590**
Souhrnný výkaz peněžních toků:			
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty na začátku rozpočtového roku		**1 450 589**	**1 359 005**
Čisté peněžní toky (používané) / od:			
Provozní činnosti		293.809	–135.691
Finanční činnosti		–364.963	239.281
Dopad změn směnných kurzů na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty		–8.031	–12.006
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty na konci rozpočtového roku		**1 371 404**	**1 450 589**
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty tvoří:			
Pokladní hotovost	5	146.494	328.079
Termínované vklady (bez vzniklých úroků)	5	625.403	963.004
Komerční papíry	5	599.507	159.506
		1 371 404	**1 450 589**

Poznámky k finančním výkazům ke dni 31. prosince 2023

1 Obecné informace

Investiční facilita („facilita“) byla zřízena v rámci dohody z Cotonou („dohoda“) o spolupráci a rozvojové pomoci sjednané mezi africkými, karibskými a tichomořskými státy („státy AKT“) a Evropskou unií a jejími členskými státy dne 23. června 2000 a přepracované dne 25. června 2005 a dne 22. června 2010.

Facilita není samostatnou právnickou osobou. Evropská investiční banka („EIB“ nebo „banka“) spravuje příspěvky jménem členských států („dárci“) v souladu s podmínkami dohody a plní funkci jejího správce.

Financování v rámci dohody je poskytováno z rozpočtů členských států EU. Členské státy EU přispívají částkami vyčleněnými na financování facility a granty na úrokové subvence podle víceletých finančních rámců. (Těmito rámci se rozumí první finanční protokol na období 2000–2007 označovaný jako 9. Evropský rozvojový fond (ERF), druhý finanční protokol na období 2008–2013 označovaný jako 10. ERF a třetí finanční protokol na období 2014–2020 označovaný jako 11. ERF). EIB je pověřena řízením:

iv) facility, tedy revolvingového fondu ve výši 3 685,5 milionu EUR nesoucího riziko, jehož účelem je posílit investice soukromého sektoru v zemích AKT; z toho bylo 48,5 milionu EUR vyčleněno pro zámořské země a území („ZZÚ“);

v) grantů určených na financování úrokových subvencí v maximální výši 1 220,85 milionu EUR pro státy AKT a 8,5 milionu EUR pro ZZÚ. Až 15 % těchto subvencí může být použito na financování technické pomoci související s projekty („TP“).

Rada dne 23. prosince 2020 rozhodla o prodloužení období závazků investiční facility AKT o dobu nejméně šesti měsíců. V návaznosti na toto prodloužení banka schválila operace v souladu se svým mandátem, a to do dne 30. června 2021 (rozhodnutí Rady 2020/2233 ze dne 23. prosince 2020 o přidělování prostředků vyplývajících ze zpětných toků v rámci investiční facility AKT z operací prováděných v rámci 9., 10. a 11. ERF – Úř. věst. L 437/188, 28.12.2020).

Strany EU a AKT schválily změnu rozhodnutí o přechodných opatřeních s cílem prodloužit uplatňování ustanovení dohody o partnerství AKT-EU do 31. prosince 2023 nebo do chvíle, kdy vstoupí v platnost nová dohoda nebo do zahájení prozatímního uplatňování nové dohody mezi EU a státy AKT, podle toho, co nastane dříve (rozhodnutí Výboru velvyslanců AKT–EU č. 2/2019 o přijetí přechodných opatření podle čl. 95 odst. 4 dohody o partnerství AKT–EU, jež bylo následně pozměněno rozhodnutím Výboru velvyslanců AKT–EU č. 3/2021 ze dne 26. listopadu 2021 o změně, rozhodnutí Výboru velvyslanců AKT-EU č. 970/2022 ze dne 16. června 2022 a rozhodnutí Výboru velvyslanců AKT-EU 2/2023 ze dne 25. října 2023).

Účetní závěrka se sestavuje na základě předpokladu trvání, což předpokládá, že facilita bude v dohledné budoucnosti schopna splnit všechny peněžní závazky v rámci jakýchkoliv operací. Doba trvání facility není stanovena. Vnitřní dohoda 11. ERF zůstává v platnosti (podle čl. 14 odst. 3 této dohody) po dobu nutnou pro úplné provedení všech operací financovaných v rámci dohody o partnerství AKT-EU a rozhodnutí o přidružení zámoří a víceletého finančního rámce.

Nařízení NDICI – Globální Evropa, které vstoupilo v platnost 14. června 2021 (nařízení (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021), poskytuje primární právní základ pro pomoc EU mimo EU v období 2021–2027 a správu nového institucionálního mandátu banky pro operace mimo Evropskou unii, včetně regionu AKT. To zahrnuje začlenění stávajícího mimorozpočtového ERF do rozpočtu EU, Nařízení o NDICI poskytuje právní základ, na jehož základě může Komise EIB svěřit budoucí mandáty EU týkající se její činnosti mimo EU. Stanoví rovněž rámec pro vnější investice, který Unii umožní spolupracovat s partnerskými institucemi prostřednictvím grantů nebo záruk z rozpočtu EU.

Zpětné toky získané z facility budou v budoucnu umístěny v rámci NDICI kombinací k tomu určeného soukromého sektoru AKT pod Evropským fondem pro udržitelný rozvoj (EFSD+) a svěřenským fondem. Dne 15. února 2023 byla mezi EIB a Evropskou komisí podepsána dohoda o převodu („dohoda o převodu“). Účelem této dohody je převod finančních prostředků pocházejících ze zpětných toků v rámci facility, jakmile budou k dispozici, v souladu s rozhodnutím (EU) 2020/2233 („zpětné toky facility AKT“) a rozhodnutím (EU) 2021/1764 (dále jen „zpětné toky z facility ZZÚ“ a společně se zpětnými toky z facility AKT – „zpětné toky“). Další podrobnosti viz poznámka 2.4.6 a poznámka 17.

Předkládaná účetní závěrka se vztahuje na období ode dne 1. ledna 2023 do dne 31. prosince 2023.

Správní rada na návrh řídícího výboru finanční výkazy přijala dne 21. března 2024 a povolila jejich postoupení Radě guvernérů ke schválení do 26. dubna 2024.

2 Významné účetní zásady

2.1 Základ pro sestavování výkazů – Prohlášení o shodě

Účetní závěrka facility byla sestavena v souladu s mezinárodními standardy účetního výkaznictví (IFRS), jak je přijala Evropská unie. Účetní závěrka ke dni 31. prosinci 2023 obsahuje výkaz finanční pozice, výkaz zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku, výkaz změn zdrojů přispěvatelů, výkaz peněžních toků a poznámky.

2.2 Významné účetní úsudky, předpoklady a odhady

Příprava účetní závěrky vyžaduje vypracování odhadů a předpokladů, které mají vliv na vykazovaný příjem, výdaje, aktiva, závazky a údaje o podmíněných aktivech a závazcích. Nedílnou součástí tvorby odhadů je použití dostupných informací a uplatnění úsudku. Je možné, že skutečné výsledky se budou v budoucnosti od těchto odhadů lišit a tyto rozdíly mohou být pro účetní závěrku významné. Odhady a výchozí předpoklady jsou průběžně přezkoumávány. Odhady revizí jsou uznávány prospektivně.

Úsudky a odhady se používají zejména v následujících oblastech:

- **Reálná hodnota finančních nástrojů**

Pokud nelze reálnou hodnotu finančních nástrojů vykazovaných v rozvaze odvodit z aktivních trhů, určí se pomocí různých metod oceňování, včetně matematických modelů. Tyto modely pracují pokud možno s údaji z pozorovatelných trhů, není-li to však možné, je pro stanovení reálné hodnoty nutná určitá míra úsudku. Toto ocenění se v rámci hierarchie reálných hodnot řadí do různých úrovní na základě vstupních údajů použitých v metodách oceňování, které jsou popsány a zveřejněny v poznámkách 2.4.2 a 4.

- **Ztráty ze znehodnocení úvěrů a jiných pohledávek**

Pro stanovení očekávané úvěrové ztráty je nutné, aby vedoucí pracovníci uplatňovali významné úsudky, zejména pokud jde o posouzení významného zvýšení úvěrového rizika od prvotního zachycení, začlenění informací týkajících se budoucího vývoje a dále odhad objemu a načasování budoucích peněžních toků a výše kolaterálu při určování ztráty ze znehodnocení. Tyto odhady jsou založeny na řadě faktorů, jež mohou vést ke značným změnám načasování a výše opravné položky z titulu úvěrové ztráty, která má být zaúčtována (poznámka 2.4.2). Příslušné předpoklady týkající se účinků na znehodnocení vyplývajících z obecného kontextu nejistoty a turbulencí, k nimž došlo v roce 2022 a které trvaly i v roce 2023, jsou podrobně popsány v poznámce 2.4.2.2 a poznámce 3.2.3.7.

- **Ocenění nekotovaných kapitálových investic**

Ocenění nekotovaných kapitálových investic se obvykle zakládá na jednom z následujících ukazatelů:

- transakcích z poslední doby provedených za obvyklých tržních podmínek,
- aktuální reálné hodnotě jiného, ale v podstatě totožného nástroje,
- očekávaných peněžních tocích diskontovaných aktuální sazbou, která se použije na aktiva s podobnými podmínkami a rizikovým profilem,
- metodách vycházejících z upravené čisté hodnoty aktiv nebo
- jiných modelech oceňování.

Při stanovení peněžních toků a diskontních faktorů u nekotovaných kapitálových investic se ve velké míře používají odhady. Facilita pravidelně kalibruje metody oceňování a testuje jejich validitu, přičemž používá údaje o cenách, které jsou zjistitelné pozorováním aktuálních tržních transakcí se stejným finančním nástrojem, anebo jiné údaje zjistitelné pozorováním trhu.

- **Konsolidace účetních jednotek, v nichž má facilita podíl**

Podle úsudků, ke kterým dospěla EIB, neovládá facilita žádnou z jednotek, v nichž tato banka drží podíl. Důvodem je skutečnost, že ve všech takových jednotkách nese výlučnou odpovědnost za řízení a kontrolu činností a záležitostí partnerství hlavní společník, správce fondu nebo správní rada, kteří jsou také oprávněni ke všem úkonům nezbytným k naplnění účelu a cílů partnerství v souladu s investičními a dalšími příslušnými pokyny.

2.3 Změny účetních standardů

S výjimkou níže uvedených změn facilita ve všech obdobích, jež jsou zachycena v této účetní závěrce soustavně uplatňovala účetní standardy uvedené v poznámce 2.4. Facilita přijala následující nové standardy a změny standardů.

Nové a pozměněné standardy přijaté facilitou

Z hlediska účetní závěrky facility jsou ode dne 1. ledna 2023 účinné tyto nové standardy a změny stávajících standardů:

- změny IAS 1 Sestavování a zveřejňování účetní závěrky a prohlášení k praktickému uplatňování IFRS č. 2: údaje o účetních zásadách;
- změny IAS 8 Účetní zásady, změny v účetních odhadech a chyby: definice účetních odhadů.

Výše uvedené změny neměly žádný dopad na částky vykázané v předchozích obdobích a neočekává se, že by významně ovlivnily běžné nebo budoucí období.

Nové standardy, změny a interpretace, které facilita dosud nepřijala

Ke dni 31. prosince 2023 byly vydány následující změny stávajících standardů, které však nebyly pro roční účetní období končící dne 31. prosince 2023 povinné:

změny stávajících standardů schválené EU, které jsou účinné pro roční období začínající dne 1. ledna 2024 nebo později:

Změny IAS 1 Sestavování a zveřejňování účetní závěrky: Klasifikace závazků jako krátkodobé nebo dlouhodobé a Dlouhodobé závazky s klauzulemi.

Změny stávajících standardů, které EU dosud neschválila:

- Změny IAS 7 Výkaz peněžních toků a IFRS 7 Finanční nástroje: Ujednání o financování dodavatelů
- Změny IAS 21 Dopady změn měnových kurzů: Nesměnitelnost;
- Změny IFRS 10 Konsolidovaná účetní závěrka a IAS 28 Investice do přidružených a společných podniků: Prodej vkladu aktiv mezi investorem a jeho přidruženým nebo společným podnikem.

Ke dni schválení této účetní závěrky nebyl facilitou předčasně přijat žádný z výše uvedených standardů ani změn stávajících standardů ani nebyly vydány žádné platné interpretace, které by facilita měla vzít v úvahu k jakémukoli datu vykazování. Vedoucí pracovníci předpokládají, že všechny příslušné předpisy budou přijaty pro první období začínající v den nebo po dni účinnosti daného předpisu a že na finanční výkazy facility nebudou mít žádný významný dopad.

2.4 Shrnutí významných účetních zásad

Výkaz finanční situace vykazuje aktiva a závazky v sestupném pořadí podle likvidnosti a nerozlišuje mezi dlouhodobými a krátkodobými položkami.

2.4.1 Přepočet cizích měn

Facilita používá k předkládání své účetní závěrky euro (EUR), což je rovněž funkční měna. Není-li uvedeno jinak, jsou finanční informace uvedené v eurech zaokrouhleny na tisíce.

Cizoměnové transakce se přepočítávají směnným kurzem platným v den uskutečnění transakce.

Peněžní aktiva a závazky denominované v jiných měnách než eurech se přepočítávají na euro směnným kurzem platným v rozhodný den sestavení výkazu finanční situace. Zisky a ztráty z přepočtu se zachycují výsledkově.

Nepeněžní položky oceněné historickou cenou v cizí měně se přepočítávají směnným kurzem, který platil v den provedení původních transakcí. Nepeněžní položky oceněné reálnou hodnotou v cizí měně se přepočítávají směnným kurzem, který platil v den, kdy byla určena jejich reálná hodnota.

Kurzové rozdíly, které vznikly z vypořádání transakcí s použitím směnných kurzů, které se lišily od kurzů platných v den provedení transakce, a nerealizované kurzové rozdíly u nevypořádaných cizoměnových peněžních aktiv a závazků se zachycují výsledkově.

2.4.2 Finanční aktiva s výjimkou derivátů

Nederivátové finanční nástroje jsou prvotně vykázány k datu vypořádání.

Klasifikace a oceňování

Finanční aktiva

Při prvotním zaúčtování se finanční aktiva klasifikují jako oceňovaná naběhlou hodnotou („AC“) a nebo reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty („FVTPL“) a finanční závazky se klasifikují jako oceňované AC nebo FVTPL.

Podle IFRS 9 klasifikace začíná určením, zda se finanční aktivum považuje za dluhový, nebo kapitálový nástroj. IFRS 9 odkazuje na definice obsažené v IAS 32 Finanční nástroje: Vykazování.

Dluhové nástroje jsou nástroje, které z pohledu protistrany splňují definici finančního závazku, jako například úvěry a dluhové cenné papíry, včetně dluhopisů, směnek nebo certifikátů vydaných strukturovanými subjekty, vládami a podniky.

Dluhový nástroj se zařadí do kategorie AC, jestliže splňuje obě následující podmínky a není označen jako nástroj kategorie FVTPL:

- aktivum je drženo v rámci obchodního modelu, jehož cílem je držení aktiv za účelem inkasa smluvních peněžních toků, a
- smluvní podmínky finančního aktiva stanoví konkrétní data peněžních toků tvořených výlučně splátkami jistiny a úroků z nesplacené částky jistiny (kritéria SPPI).

Výše uvedené požadavky by se měly vztahovat na celé finanční aktivum, i když obsahuje vložený derivát.

Kapitálové nástroje jsou nástroje, které z pohledu emitenta splňují definici vlastního kapitálu, tj. nástroje, které neobsahují smluvní závazek k úhradě a dokládají zbytkový podíl na čistých aktivech emitenta. Kapitálové nástroje se oceňují reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty.

Při prvotním zaúčtování kapitálové investice, která není určena k obchodování, se facilita může neodvolatelně rozhodnout, že následné změny bude vykazovat v ostatním úplném výsledku. Toto rozhodnutí se činí individuálně pro jednotlivé investice.

Všechna ostatní finanční aktiva se zařadí do kategorie FVTPL.

Posouzení obchodního modelu

EIB jako správce facility posuzuje cíl obchodního modelu, v němž je dluhový nástroj držen, na úrovni portfolia, protože to nejlépe odráží způsob, jakým je řízeno obchodování a jakým se poskytují informace vedoucím pracovníkům. Posuzované informace zahrnují:

- stanovené politiky a cíle daného portfolia a fungování těchto politik v praxi. Zejména jde o to, zda se strategie řízení zaměřuje na získávání smluvních úrokových výnosů, udržování konkrétního úrokového profilu, sladění durace finančních aktiv s durací závazků, které tato aktiva financují, nebo realizaci peněžních toků prodejem daných aktiv,
- způsob hodnocení výkonnosti portfolia a jeho vykazování vedoucím pracovníkům,
- rizika, která ovlivňují výkonnost obchodního modelu (a finančních aktiv držených v rámci tohoto modelu), a způsob řízení těchto rizik a
- četnost, objem a načasování prodeje v předchozích obdobích, důvody pro tento prodej a očekávání ohledně budoucí prodejní činnosti.

Informace o prodejní činnosti ovšem nejsou posuzovány odděleně, ale v rámci celkového posouzení toho, jak je dosahováno stanoveného cíle facility týkajícího se správy finančních aktiv a jak jsou realizovány peněžní toky.

Obchodní model pro operace související s poskytováním přímých úvěrů v rámci Iniciativy na zvýšení dopadu finanční pomoci je popsán a zveřejněn v poznámce 25.

Kritéria „výlučně splátky jistiny a úroků“ („SPPI“)

Pro účely tohoto posouzení se „jistina“ definuje jako reálná hodnota dluhového nástroje při prvotním zaúčtování. „Úroky“ jsou definovány jako protiplnění za časovou hodnotu peněz a úvěrové riziko spojené s nesplacenou částkou jistiny v určitém časovém období a za další základní úvěrová rizika a náklady (např. riziko likvidity a administrativní náklady), jakož i zisková marže.

Při posuzování, zda jsou smluvní peněžní toky výlučně splátkami jistiny a úroků, se zohledňují smluvní podmínky daného nástroje. To zahrnuje posouzení, zda finanční aktivum obsahuje smluvní podmínku, která by mohla změnit načasování nebo výši smluvních peněžních toků tak, že by tato podmínka nebyla dodržena.

Odúčtování

Facilita odúčtuje finanční aktivum v okamžiku, kdy vyprší smluvní práva na peněžní toky z finančního aktiva nebo kdy práva na smluvní peněžní toky převede v rámci transakce, jíž facilita převádí rizika a užitky vyplývající z vlastnictví finančního aktiva nebo jíž si facilita sice ponechává v podstatě všechna rizika a užitky vyplývající z vlastnictví, ale neponechává si nad finančním aktivem kontrolu.

Při odúčtování finančního aktiva nebo finančního závazku (poznámka 2.4.4) se rozdíl mezi účetní hodnotou aktiva či závazku (nebo účetní hodnotou přiřazenou k odúčtované části aktiva či závazku) a součtem i) přijatého nebo zaplaceného protiplnění a ii) případného kumulativního zisku nebo ztráty, které byly vykázány v ostatním úplném výsledku, vykazuje do zisku nebo ztráty, s výjimkou kumulativních zisků nebo ztrát vykázaných v ostatním úplném výsledku v případě kapitálových investic oceněných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku, které se převádějí do rezervního fondu, a nikoli do zisku nebo ztráty.

V souvislosti s reformou sazby IBOR se posouzení facility, zda je změna finančního nástroje v naběhlé hodnotě podstatná, provádí po uplatnění praktického zjednodušení zavedeného fází 2 reformy sazby IBOR. Podle změn vydaných IASB facilita neodúčtuje finanční nástroj, jehož smluvní peněžní toky jsou změněny v přímém důsledku reformy a změna je ekonomicky rovnocenná předchozímu základu pro stanovení smluvních peněžních toků (tj. základu bezprostředně před změnou).

Reklasifikace

Finanční aktiva se po prvotním zaúčtování nereklasifikují, s výjimkou období poté, co facilita změní svůj obchodní model pro správu finančních aktiv.

Modifikace

Finanční aktivum oceněné naběhlou hodnotou je považováno za modifikované, jsou-li jeho smluvní peněžní toky znovu sjednány nebo jinak modifikovány. Opětovné sjednání nebo modifikace může nebo nemusí vést k odúčtování starého a zaúčtování nového finančního nástroje.

Podstatná smluvní modifikace peněžních toků z finančního aktiva oceněného naběhlou hodnotou, která má za následek odúčtování daného finančního aktiva, vede k zaúčtování nového finančního aktiva v jeho reálné hodnotě a vykázání dopadu modifikace na zisky nebo ztráty do konsolidované výsledovky v rámci položky „Výsledek z finančních operací“.

Smluvní úprava se považuje za podstatnou, pokud diskontovaná současná hodnota budoucích peněžních toků podle změněných podmínek (snížená pomocí původní efektivní úrokové míry) se liší minimálně o 10 % od diskontované současné hodnoty zbývajících peněžních toků původního finančního závazku. Kvalitativní faktory se rovněž berou v úvahu, např. změna měny, ve které je finanční aktivum denominováno a funkce pro převod měny.

V souvislosti s reformou sazby IBOR se posouzení facility, zda je změna finančního nástroje v naběhlé hodnotě podstatná, provádí po uplatnění praktického zjednodušení zavedeného fází 2 reformy sazby IBOR. Facilita aktualizuje efektivní úrokovou sazbu, aniž by měnila účetní hodnotu finančního nástroje, pokud se základ pro stanovení smluvních peněžních toků finančního nástroje oceňovaného naběhlou hodnotou změní v přímém důsledku reformy a pokud je tato změna ekonomicky rovnocenná předchozímu základu (tj. základu bezprostředně před změnou).

Oceňování finančních nástrojů reálnou hodnotou

Reálnou hodnotou se rozumí cena, která by byla získána z prodeje aktiva nebo zaplacena za převzetí závazku v rámci řádné transakce mezi účastníky trhu ke dni ocenění na hlavním, nebo v případě jeho neexistence na nejvýhodnějším trhu, k němuž má facilita k tomuto dni přístup.

EIB v příslušných případech jménem facility stanoví reálnou hodnotu finančního nástroje za použití kotované ceny na aktivním trhu tohoto nástroje. Za aktivní se považuje trh, na kterém se transakce s těmito aktivy či závazky uskutečňují dostatečně často a v dostatečném objemu, aby byl zajištěn pravidelný přísun cenových informací.

Pokud nelze reálnou hodnotu finančních aktiv a závazků zachycovaných ve výkazu o finanční situaci odvodit z aktivních trhů, určí se tato hodnota pomocí různých metod oceňování, včetně matematických modelů. Tyto modely pracují pokud možno s údaji z pozorovatelných trhů, není-li to však možné, je pro stanovení reálné hodnoty nutná určitá míra úsudku. Zvolená metoda ocenění pracuje se všemi faktory, které by brali v úvahu účastníci trhu při stanovení ceny transakce.

Tyto metody oceňování mohou používat model čisté současné hodnoty a diskontovaných peněžních toků, srovnání s podobnými nástroji, jejichž tržní ceny lze zjistit, Black-Scholesův model, polynomický model oceňování opcí a další modely oceňování. Předpoklady a údaje používané v metodách oceňování zahrnují bezrizikové a referenční úrokové sazby, úvěrová rozpětí pro odhad diskontních sazeb, ceny akcií a dluhopisů, směnné kurzy, ceny akcií a hodnotu akciových indexů a očekávanou volatilitu a korelace cen.

Cílem metod oceňování je stanovit reálnou hodnotu, která odpovídá ceně, jež by byla získána z prodeje aktiva nebo zaplacena za převzetí závazku v rámci řádné transakce mezi účastníky trhu ke dni ocenění.

K určení reálné hodnoty běžných a jednodušších finančních nástrojů, např. úrokových a měnových swapů, používá Banka obecně uznávané modely oceňování. Tyto modely pracují pouze s pozorovatelnými tržními údaji a jen v menší míře vyžadují uplatnění úsudku a odhadů vedoucích pracovníků. Pozorovatelné ceny a údaje pro modely oceňování jsou u kotovaných dluhových a majetkových cenných papírů, derivátů obchodovaných na burze a jednoduchých OTC derivátů (např. úrokových swapů) obvykle dostupné na trhu. Dostupnost pozorovatelných tržních cen a údajů pro modely oceňování snižuje potřebu úsudku a odhadů vedoucích pracovníků a snižuje rovněž nejistotu spjatou se stanovením reálné hodnoty. Dostupnost pozorovatelných tržních cen a údajů se liší v závislosti na povaze produktů a trhů a mění se vlivem konkrétních událostí i obecných podmínek na finančních trzích.

U komplexnějších nástrojů používá Banka vlastní modely oceňování, které jsou odvozeny z uznávaných oceňovacích modelů. V těchto případech nemusí být některé nebo všechny významné údaje zjistitelné pozorováním na trhu a odvozují se z tržních cen či sazeb anebo se odhadují na základě předpokladů. K nástrojům, v jejichž případě jsou vstupní údaje, jež nelze zjistit pozorováním, významné, patří například některé půjčky a záruky, pro něž neexistuje aktivní trh. Modely oceňování, které s takovými významnými nepozorovatelnými údaji pracují, vyžadují ke stanovení reálné hodnoty vyšší míru úsudku a odhadů vedoucích pracovníků. Úsudek a odhady vedoucích pracovníků jsou obvykle nutné pro volbu vhodného modelu oceňování, stanovení očekávaných budoucích peněžních toků oceňovaného finančního nástroje, určení pravděpodobnosti selhání protistrany nebo předčasného splacení a volbu vhodné diskontní sazby.

Facilita stanoví reálnou hodnotu za použití následující hierarchie reálných hodnot, která odráží význam vstupních údajů použitých při ocenění:

- Úroveň 1: údaje, které představují neupravené kotované tržní ceny na aktivních trzích totožných nástrojů, k nimž má facilita přístup.
- Úroveň 2: údaje jiné než kotované ceny zařazené do úrovně 1, které je možné zjistit buď přímo (tj. jako ceny), nebo nepřímo (tj. odvozením od cen). Do této kategorie patří nástroje oceněné pomocí kotovaných tržních cen na aktivních trzích podobných nástrojů, kotovaných cen totožných či podobných nástrojů na trzích, které jsou považovány za méně aktivní, nebo jiných metod ocenění, pokud jsou všechny významné vstupní údaje přímo či nepřímo pozorovatelné na základě tržních údajů.
- Úroveň 3: údaje, které nejsou zjistitelné pozorováním. Do této kategorie spadají všechny nástroje, v jejichž případě pracují metody oceňování se vstupními údaji, které se nezakládají na údajích zjistitelných pozorováním, a tyto nepozorovatelné údaje mají významný dopad na ocenění nástroje. Do této kategorie jsou řazeny nástroje, které jsou oceněny na základě kotovaných cen nástrojů podobných, jestliže jsou k zohlednění rozdílů mezi uvedenými nástroji nutné významné úpravy nebo předpoklady, jež nelze stanovit na základě pozorování.

Facilita vykazuje změny plynoucí z přechodu mezi jednotlivými úrovněmi hierarchie reálných hodnot ke konci sledovaného období, v němž k dané změně došlo.

Znehodnocení finančních aktiv

IFRS 9 je založen na výhledovém modelu očekávané úvěrové ztráty (ECL). EIB vytvořila rámec pro výpočet „očekávané úvěrové ztráty“ v závislosti na stavu makroekonomiky. Ten zahrnuje konstrukci PIT parametrů úvěrového rizika (pravděpodobnosti selhání – PD a ztrátovost ze selhání – LGD) na základě systematického faktoru (úvěrového cyklu), který je řízen makroekonomií a plánován prostřednictvím makroekonomických předpovědí a scénářů. Konečný ECL je pravděpodobnostně vážený průměr příslušných makroekonomických scénářů ECL. Nový model výpočtu znehodnocení se použije na finanční aktiva oceňovaná naběhlou hodnotou, na smlouvy o finanční záruce, jakož i na podrozvahové závazky.

Opravné položky jsou podle IFRS 9 oceňovány na jednom z těchto základů:

- dvanáctiměsíčních ECL: v tomto případě se jedná o ztráty ze selhání, které může nastat během dvanácti měsíců od rozvahového dne, a
- ECL za dobu trvání: v tomto případě se jedná o ztráty v důsledku všech možných případů selhání během očekávané doby životnosti finančního nástroje.

Standard IFRS 9 stanoví „trojstupňový“ model znehodnocení na základě změn úvěrové kvality od prvotního zaúčtování. Finanční nástroje jsou zařazeny do stupně 1 s výjimkou těch nástrojů, u nichž je zjištěno významné zvýšení úvěrového rizika (SICR) od prvotního zaúčtování. Patří sem kvantitativní i kvalitativní informace a analýzy na základě odborných znalostí banky, včetně informací týkajících se budoucího vývoje.

Nakoupená nebo vzniklá úvěrově znehodnocená aktiva (POCI) jsou finanční aktiva, u nichž se předpokládá, že se již od prvotního zaúčtování vedou ve stupni 3. U finančních aktiv POCI se kumulativní změny očekávaných úvěrových ztrát za dobu trvání od prvotního zaúčtování zachycují ve výkazu zisku nebo ztráty.

Posouzení stupně podle IFRS9 provádí banka na základě sekvenčního přístupu, který využívá informace specifické pro protistranu nebo nástroj v souladu s interními pokyny a postupy a zahrnuje zejména včasná varování, interní rating (snížení o 3 a více stupňů v porovnání s historickým interním ratingem u protistran, jejichž současný interní rating je nižší než investiční stupeň) a nedoplatky (více než 30 dní po splatnosti).

EIB se domnívá, že dopady na snížení hodnoty vyplývající z obecných souvislostí nejistoty a různých rizik vznikajících v důsledku ruské invaze na Ukrajinu jsou zohledněny v existujícím výhledovém modelu ECL, který je považován za dostatečně odolný, aby takto extrémní události zohlednil. Příslušné dopady byly přímo zachyceny makroekonomickými projekcemi a časovou strukturou PD.

EIB se domnívá, že existující výhledový model ECL je považován za dostatečně odolný, aby zohlednil extrémní ekonomické události, které byly přímo zachyceny makroekonomickými projekcemi a časovou strukturou PD. Jak je uvedeno v poznámce 3.2.3.8., EIB při posuzování úvěrového rizika těchto protistran uplatňuje odborný úsudek.

Jestliže došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika, přesune se finanční nástroj do stupně 2, ale ještě se nepovažuje za úvěrově znehodnocený. Jestliže je finanční nástroj úvěrově znehodnocený, pak se přesune do stupně 3.

K identifikaci expozic stupně 3 Banka určuje, zda existují objektivní známky nevýkonné expozice. Finanční aktivum se považuje za aktivum se selháním, pokud je nepravděpodobné, že by dlužník splatil své úvěrové závazky vůči facilitě v plném rozsahu, aniž by facilita přistoupila k dalším krokům, nebo pokud je jakýkoli podstatný úvěrový závazek dlužníka vůči facilitě více než 90 dnů po splatnosti.

V tomto ohledu se finanční aktivum považuje za znehodnocené, když je zjištěno, že facilita pravděpodobně nebude schopna inkasovat všechny dlužné částky podle původních smluvních podmínek nebo v rovnocenné hodnotě. Jednotlivé úvěrové expozice se posuzují na základě charakteristik dlužníka, jeho celkové finanční situace, zdrojů a záznamů o platbách, vyhlídek na podporu od případných finančně odpovědných ručitelů a případně realizovatelné hodnoty kolaterálu.

Všechny znehodnocené pohledávky se přezkoumávají a analyzují alespoň dvakrát ročně. Jakékoli následné změny částek a načasování očekávaných budoucích peněžních toků oproti předchozím odhadům povedou ke změně rezervy na úvěrové ztráty a zapisují se do výsledovky. Opravná položka z titulu znehodnocení se zruší pouze v případě, že se úvěrová kvalita zlepší tak, že existuje přiměřená jistota včasného inkasa jistiny a úroku v souladu s původními smluvními podmínkami smlouvy o pohledávce. K odpisu dojde, jestliže je pohledávka nebo její část považována za nedobytnou či prominutou. Odpisy se zaúčtují proti dříve stanoveným znehodnocením nebo přímo do výsledovky a snižují částku jistiny dané pohledávky. Dříve odepsané částky, které jsou částečně nebo v plné výši zpětně získány, se připisují do výsledovky. Finanční aktiva, která jsou odepsána, mohou být nadále předmětem vymáhání, aby byly dodrženy postupy banky pro inkaso dlužných částek.

Stanovení ECL – vstupní údaje, předpoklady a techniky

U aktiv stupně 2 a 3 se použije ocenění ECL za dobu trvání, zatímco u aktiv stupně 1 se použije ocenění dvanáctiměsíčních ECL.

Očekávané úvěrové ztráty byly vypočteny na základě těchto proměnných:

- úvěrové hodnocení a PIT pravděpodobnosti selhání (PD),
- PIT ztráty ze selhání (LGD),
- expozice v selhání (EAD).

Úvěrový rating protistrany je stanoven k určitému datu a používá bilančních modelů přizpůsobených různým kategoriím protistran a expozic.

Každé úvěrové hodnocení je přiřazeno k určité PD, která představuje pravděpodobnost toho, že protistrana nebude schopna plnit svůj finanční závazek, a to buď během následujících 12 měsíců, nebo po zbývající dobu trvání závazku. Ratingy tudíž představují hlavní vstupy pro určení časové struktury PD u expozic. EIB shromažďuje informace o výkonnosti a selhání týkající se expozic facility vůči úvěrovému riziku. Shromážděné údaje se segmentují podle druhu odvětví a regionu. Různá odvětví a regiony, které reagují na úvěrové cykly homogenním způsobem, se analyzují společně.

EIB používá statistické modely, s jejichž pomocí shromážděné údaje analyzuje, a vytváří odhady zbývající PD za dobu trvání expozic a toho, jak se pravděpodobně bude měnit v důsledku průběhu času a konkrétních makroekonomických scénářů.

Ztrátovost ze selhání („LGD“) představuje očekávání EIB, pokud jde o poměr mezi ztrátou z expozice vyplývající ze selhání protistrany a částkou dlužnou v okamžiku selhání. Ztrátovost ze selhání (LGD) lze rovněž definovat jako „1 – míra výtěžnosti“. Odhady LGD se stanoví převážně podle zeměpisné oblasti a druhu protistrany, přičemž existuje pět hlavních kategorií expozic: státy, veřejné instituce, finanční instituce, podniky a financování projektů. Hodnoty LGD lze dále upravit na základě specifických produktových a smluvních charakteristik expozice.

EIB začleňuje do svého posouzení toho, zda došlo od prvotního zaúčtování nástroje k významnému zvýšení úvěrového rizika, i do vyčíslení očekávaných úvěrových ztrát PIT a informace týkající se budoucího vývoje.

EIB vyvinula na měření ECL přístup podmíněného modelování, tzv. model PIT PD, pro výpočet časových struktur PD, který zahrnuje:

- definici ekonomicky přiměřené spojovací funkce mezi úvěrovým cyklem a makroekonomickými proměnnými a
- soubor tří makroekonomických scénářů (jeden zaznamenává výchozí stav a dva odrážejí pokles a růst v ekonomice) s víceletými možnostmi vývoje HDP a s nimi spojenými pravděpodobnostmi.

EIB používá k vytváření makroekonomických scénářů makro-semistrukturální, nadnárodní a srovnávací model globálního hospodářství se specifickými bloky s ohledem na jednotlivé země. Středový / základní scénář je navržen tak, aby byl v souladu s nejnovějšími prognózami Evropská komise. Pozitivní a negativní scénáře jsou navrženy kolem středového scénáře zavedením nadnárodního/srovnávacího modelu. Scénáře jsou odvozeny od šokového HDP, který je klíčovým měřítkem hospodářské činnosti. Šoky reálného HDP jsou kalibrovány tak, aby kopírovaly pozorovanou volatilitu proměnné. V případě potřeby se rovněž použije odborný posudek s cílem upřesnit rozsah a trvanlivost šoků. Šoky jsou v důsledku toho určovány společně s funkcí rozpadu, aby bylo možné určit dopad šoků v průběhu času. Pravděpodobnosti každého scénáře jsou definovány s přihlédnutím k tržním ukazatelům (volatilita) a vnitřně vyvinutým ukazatelům/indexům, které jsou používány konzistentním způsobem v průběhu času za účelem zachycení nejistoty.

Modely EIB PIT PD a PIT LGD používají jako hlavní vstupní údaje stejné předpokládané hodnoty úvěrového cyklu podle různých makroekonomických scénářů. Úvěrový cyklus se vypočítává z míry snížení ratingu externí ratingovou agenturou a z projekcí ročního tempa růstu reálného HDP a rozpětí mezi dlouhodobými a krátkodobými úrokovými sazbami.

Expozice v selhání („EAD“) představuje očekávanou expozici v případě selhání a zakládá se na stávající expozici vůči protistraně a potenciálních změnách stávající částky, které smlouva umožňuje, včetně amortizace. EAD finančního aktiva je jeho hrubá účetní hodnota. V případě úvěrových příslibů a finančních záruk EAD zahrnuje čerpanou částku.

2.4.2.1 Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty

Facilita definuje peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty jako běžné účty, krátkodobé vklady nebo komerční papíry s původní dobou splatnosti nepřesahující tři měsíce. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty jsou ve výkazu finanční situace vykazovány v naběhlé hodnotě.

2.4.2.2 Finanční aktiva treasury

Mezi finanční aktiva treasury patří kotované i nekotované dluhopisy pořízené se záměrem držet je až do splatnosti a komerční papíry s původní dobou splatnosti nad tři měsíce, a vykazují se tedy v naběhlé hodnotě.

Tyto dluhopisy a komerční papíry jsou prvotně vykázány v pořizovací hodnotě, což je reálná hodnota zvýšená o veškeré přímo přiřaditelné transakční náklady. Rozdíl mezi pořizovací cenou a odkupní hodnotou se odpisuje metodou efektivní úrokové sazby po zbývající dobu držení nástroje.

2.4.2.3 Půjčky a pohledávky

Portfolio půjček a jiných pohledávek se může skládat z dluhových nástrojů, jako jsou půjčky a dluhové cenné papíry včetně dluhopisů, směnek nebo certifikátů vydaných strukturovanými subjekty se záměrem držet je až do splatnosti a inkasovat smluvní peněžní toky.

Půjčky a jiné pohledávky zahrnují:

- půjčky a jiné pohledávky oceňované naběhlou hodnotou,
- půjčky a jiné pohledávky povinně oceňované reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty**.**

Půjčky, jejichž původcem je facilita, jsou vykázány jako aktiva facility v okamžiku, kdy jsou peněžní prostředky poskytnuty dlužníkům. Nevyčerpané části půjček jsou zaznamenány v podrozvahových účtech v nominální hodnotě. Půjčky, které splňují test SPPI, se prvotně vykáží v pořizovací ceně (čistá vyplacená částka). Touto cenou je reálná hodnota peněžních prostředků vynaložených na vznik úvěru, včetně veškerých transakčních nákladů. Následně se oceňují naběhlou hodnotou pomocí metody efektivního úrokového výnosu.

Dluhové cenné papíry se vykazují v aktivech facility v okamžiku, kdy jsou peněžní prostředky poskytnuty emitentovi, a mohou mít podobu smluvně vázaného dluhového nástroje nebo dluhového nástroje „šitého na míru“ (single tranche). Nevyčerpané části dluhových cenných papírů jsou zaznamenány v podrozvahových účtech v nominální hodnotě. Dluhové cenné papíry se prvotně oceňují pořizovací cenou, což je reálná hodnota zvýšená o veškeré přímo přiřaditelné transakční náklady, a následně se oceňují naběhlou hodnotou pomocí metody efektivního úrokového výnosu. Rozdíl mezi pořizovací cenou a odkupní hodnotou se odpisuje metodou efektivní úrokové sazby po zbývající dobu držení nástroje.

Politika týkající se znehodnocení půjček a jiných pohledávek je popsána v poznámce 2.4.2.

Půjčky a jiné pohledávky, které nesplňují kritérium SPPI, jsou povinně oceňovány reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty. Použitá technika oceňování reálnou hodnotou je založena na technice diskontovaných peněžních toků nebo likvidační hodnoty.

Dopad reformy IBOR na přecenění úvěrů a záloh v naběhlé hodnotě je uveden v odstavcích věnovaných této problematice v poznámce 2.4.2 – Klasifikace a oceňování / modifikace.

2.4.2.4 Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem

V rámci facility jsou dva druhy kapitálových investic: i) přímé kapitálové investice a ii) investice do fondů rizikového kapitálu. Akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem se prvotně vykáží v reálné hodnotě zvýšené o transakční náklady. Následné změny reálné hodnoty, včetně zisků a ztrát z přepočtu cizích měn, se zachycují ve výkazu zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku v položce Čistý výsledek z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem.

Nevyčerpaná, ale přidělená část těchto investic je zaznamenána jako konsolidované podrozvahové závazky v nominální hodnotě.

Oceňování finančních nástrojů reálnou hodnotou

Reálná hodnota se určuje metodou agregovaného ukazatele „čistá hodnota aktiv“ (NAV) (čímž se předpokládá, že NAV je nejlepším odhadem reálné hodnoty, přestože neexistuje snadno zjistitelná tržní hodnota). V případě nekotovaných investic, nelze-li reálnou hodnotu odvodit z aktivních trhů, se reálná hodnota stanoví pomocí uznávaných metod oceňování (poznámka 4.2.1).

Odpovídající čistá hodnota aktiv se upravuje o události, které nastaly mezi datem poslední dostupné čisté hodnoty aktiv a rozvahovým dnem, pokud řídící výbor považuje takovou úpravu za podstatnou. Významné úpravy se mění do doby, než správní rada schválí finanční výkazy za daný rok. V tomto ohledu, v návaznosti na obecné souvislosti nejistoty a různých rizik vznikajících v důsledku ruské invaze na Ukrajinu a volatilitu pozorovanou z hlediska výkonnosti, banka zlepšila své oceňovací techniky, aby odhadla případné úpravy reálné hodnoty kapitálových investic u čistých hodnot aktiv, které správci fondů nevykázali ke dni sestavení finančních výkazů facility.

U specifických investic, u nichž nelze snadno určit čistou hodnotu aktiv, mohou být použity jiné pokyny, například mezinárodní pokyny pro oceňování International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines (IPEV), které zveřejnila Rada IPEV, přičemž bude vyžadováno podrobnější sledování a kontrola. V souladu s touto metodou jsou fondy interně rozděleny do tří kategorií:

- kategorie I – fondy, které přijaly požadavky na reálnou hodnotu podle IFRS 13 nebo pokynů IPEV, u nichž se provádí zvláštní přezkum, aby se zajistilo, že čistá hodnota aktiv představuje spolehlivý odhad reálné hodnoty,
- kategorie II - fondy, které přijaly jiné pokyny pro oceňování (např. dřívější EVCA z roku 2001) nebo standardy, u kterých lze mít za to, že odpovídají mezinárodnímu standardu IFRS 13, pro které lze vypočítat ekvivalentní čistou hodnotu aktiv, a
- kategorie III - fondy, které nepřijaly požadavky na reálnou hodnotu podle IFRS 13 ani žádné jiné pokyny pro oceňování v souladu s IFRS 13.

Posouzení podstatného vlivu

U podílů, jež facilita nabývá, se obvykle jedná o investice do fondů soukromého či rizikového kapitálu. Podle praxe obvyklé v tomto odvětví jsou takové investice obecně investicemi, které společně upisuje několik investorů, z nichž žádný není schopen samostatně ovlivnit každodenní operace a investiční aktivitu takového fondu. Proto ani členství v řídícím orgánu takového fondu v zásadě takového investora neopravňuje k tomu, aby mohl každodenní činnost fondu ovlivňovat. Navíc jednotliví investoři, kteří investují do fondů soukromého či rizikového kapitálu, neurčují pravidla fondu, např. pravidla výplaty dividend či jiného rozdělování zisku. Taková rozhodnutí zpravidla přijímá vedení fondu na základě stanov, které upravují práva a povinnosti vedení a všech podílníků fondu. Stanovy také obvykle brání jednotlivým podílníkům provádět s fondem dvoustranné významné transakce, vyměňovat vedoucí pracovníky či opatřovat si přednostní přístup k významným technickým informacím. Facilita investuje v souladu s výše uvedenou odvětvovou praxí, což zajišťuje, že tyto investice neovládá ani v nich nemá podstatný vliv ve smyslu IFRS 10 a IAS 28, a to včetně investic, v nichž drží přes 20 % hlasovacích práv.

2.4.3 Finanční záruky

Smlouvy o finančních zárukách jsou smlouvy, podle nichž je facilita povinna provést přesně vymezené platby za účelem úhrady ztráty, která vznikne držiteli proto, že konkrétní dlužník neprovede platbu v době splatnosti v souladu s podmínkami dluhového nástroje.

O finančních zárukách se podle IFRS 9 Finanční nástroje účtuje buď jako o „Derivátech“, nebo jako o „Finančních zárukách“, a to v závislosti na jejich znacích a charakteristikách, jež IFRS 9 vymezuje.

Zásady účtování pro deriváty jsou zveřejněny v poznámce 2.4.5.

Finanční záruky jsou prvotně vykázány ve výkazu o finanční situaci jako „Rezervy na vydané záruky“ v reálné hodnotě navýšené o transakční náklady, které jsou k emisi finančních záruk přímo přiřaditelné. V okamžiku prvotního zachycení odpovídá závazek k platbě čisté současné hodnotě očekávaného přílivu prémií nebo počáteční očekávané ztráty.

Po prvotním zachycení jsou finanční záruky oceňovány ve vyšší z těchto hodnot:

– částky opravné položky stanovené podle IFRS 9 a

– prvotně vykázané prémie snížené o příjmy vykázané v souladu se zásadami IFRS 15.

Jakékoli zvýšení nebo snížení čistého závazku (ve výši podle IFRS 9) v souvislosti s finančními zárukami kromě plateb čerpaných záruk se vykáže ve výkazu zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku v položce „Změna stavu rezerv na vydané záruky“.

Přijaté prémie se zachycují ve výkazu zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku v položce „Výnosy z poplatků a provizí“ na základě plánu amortizace v souladu s IAS 15 po dobu trvání finanční záruky.

2.4.4 Finanční závazky s výjimkou derivátů

Klasifikace a oceňování

Finanční závazky

Finanční závazek se oceňuje naběhlou hodnotou s výjimkou finančních závazků:

- ty jsou povinně oceňovány reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty (např. derivátové závazky) a
- jsou určeny jako oceňované reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty.

Facilita finanční závazek odúčtuje v okamžiku, kdy jsou její smluvní závazky splněny, zrušeny nebo kdy skončila jejich platnost.

2.4.5 Derivátové finanční nástroje

Derivátové finanční nástroje zahrnují křížové měnové swapy, měnově úrokové swapy a krátkodobé měnové swapy (devizové swapy).

Derivátové finanční nástroje jsou prvotně vykázány ke dni obchodu.

Při běžných činnostech může facilita uzavírat swapové kontrakty za účelem zajištění určitých úvěrových operací anebo měnové forwardy za účelem zajištění svých měnových pozic v jiných aktivně obchodovaných měnách než eurech s cílem vyrovnat případný zisk či ztrátu způsobené kolísáním směnného kurzu.

Všechny deriváty jsou oceněny reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty a vykazují se jako derivátové finanční nástroje. Jejich reálná hodnota se zjišťuje především pomocí modelů diskontovaných peněžních toků, modelů oceňování opcí a z nabídek třetích stran.

Deriváty se vykazují v reálné hodnotě, a to jako aktiva, jestliže je jejich reálná hodnota kladná, a jako závazky, jestliže je jejich reálná hodnota záporná. Změny reálné hodnoty derivátových finančních nástrojů se vykáží ve výkazu zisků nebo ztrát a ostatního úplného výsledku v položce „Změna reálné hodnoty derivátových finančních nástrojů“.

V rámci IFRS 9 byly u finančních aktiv nebo finančních závazků zrušeny požadavky na zařazení vložených derivátů do různých kategorií, a hybridní smlouva se tudíž pro účely klasifikace finančních aktiv nebo finančních závazků považuje za jeden celek.

2.4.6 Příspěvky

Příspěvky členských států se ve výkazu o finanční situaci uvádějí jako pohledávky ode dne, kdy Rada přijme rozhodnutí, jímž se stanoví výše finančních příspěvků členských států do facility.

Příspěvky členských států splňují následující podmínky, a jsou tudíž klasifikovány jako vlastní kapitál:

- jak je definováno v dohodě o příspěvcích, příspěvky opravňují členské státy k tomu, aby rozhodly o použití čistých aktiv facility v případě její likvidace,
- jsou vedeny ve třídě nástrojů, která je podřízená všem ostatním třídám nástrojů,
- všechny finanční nástroje ve třídě, která je podřízená všem ostatním třídám nástrojů, mají stejné znaky,
- nástroj nevykazuje znaky, které by vyžadovaly jeho klasifikaci jako závazku, a
- celkové očekávané peněžní toky přiřaditelné nástroji po dobu jeho životnosti vycházejí do velké míry z hospodářského výsledku, ze změny ve vykázaných čistých aktivech nebo ze změny v reálné hodnotě vykázaných i nevykázaných čistých aktiv facility za dobu životnosti nástroje.

Příspěvky jsou ve finančních výkazech klasifikovány a oceňovány naběhlou hodnotou.

Vyplacené příspěvky členských států představují dostupné zpětné toky vyplacené Evropské komisi a Spojenému království. Podle dohody o převodu podá EIB od roku 2023 a do roku 2027 nejpozději do dne 31. března každého roku písemnou zprávu o výši dostupných zpětných toků investiční facility AKT a o výši dostupných zpětných toků investiční facility ZZÚ ke dni 31. prosinci předchozího roku (dále jen „zpráva o dostupných zpětných tocích“). Zpráva o dostupných zpětných tocích rozlišuje mezi zpětnými toky, které mají být převedeny na Komisi (zpětné toky AKT a ZZÚ), a zpětnými toky, které mají být převedeny do Spojeného království. Dostupné zpětné toky se zachycují ve výkazu finanční situace v okamžiku, kdy je facilitě zaslána příslušná žádost o platbu.

2.4.7 Úroky a obdobné příjmy

Úroky z půjček, jejichž původcem je facilita, se zachycují ve výkazu zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku („Úroky a obdobné výnosy“) a ve výkazu o finanční situaci („Půjčky a jiné pohledávky“) na akruální bázi. Za tímto účelem se používá efektivní úroková míra, tedy sazba, jíž jsou odhadované budoucí peněžité platby či výnosy, jež mají plynout po očekávanou dobu trvání úvěru, diskontovány na čistou účetní hodnotu úvěru. Je-li vykázaná hodnota půjčky snížena v důsledku znehodnocení, úrokový výnos se i nadále vykazuje ve výši vypočtené pomocí původní efektivní úrokové míry, která se použije na novou účetní hodnotu.

Úroky z půjček POCI se zachycují ve výkazu zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku („Úroky a obdobné výnosy“) a ve výkazu o finanční situaci („Úvěry a jiné pohledávky“) na akruální bázi. Za tímto účelem se používá efektivní úroková míra upravená o úvěrové riziko po celou dobu trvání úvěru, tedy sazba, jíž jsou odhadované budoucí peněžité platby či výnosy, jež mají plynout po očekávanou dobu trvání úvěru, přesně diskontovány na naběhlou hodnotu půjčky.

Subvence úrokových sazeb obdržené ze zdrojů facility jsou časově rozlišeny a vykázány jako oprava efektivního výnosu ve výsledovce v položce „úrok a obdobné výnosy“, a to za období od vyplacení částky až po splacení dotované půjčky.

Poplatky za úvěrový příslib jsou časově rozlišeny a po dobu od vyplacení související půjčky až do jejího splacení jsou účtovány do výnosů pomocí metody efektivní úrokové míry. Vykazují se ve výkazu zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku jako úroky a obdobné příjmy.

2.4.8 Úrokové subvence a technická pomoc

Nástroj v rámci své činnosti spravuje jménem členských států úrokové subvence a technickou pomoc.

Část příspěvků členských států, která je přidělena na vyplácení úrokových subvencí a technickou pomoc, není vykázána ve zdrojích od přispěvatelů facility, nýbrž je klasifikována jako závazek vůči třetím stranám. Poté, co facilita tyto prostředky vyplatí konečným příjemcům, tyto závazky vůči třetím stranám v odpovídajícím rozsahu sníží.

Nejsou-li částky určené na úrokové subvence a technickou pomoc poskytnuty příjemcům v plné výši, jsou reklasifikovány jako příspěvek do facility.

2.4.9 Úrokové příjmy z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů

Úrokové příjmy z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů vykazuje facilita výsledkově na akruální bázi.

2.4.10 Poplatky, provize a dividendy

Poplatky přijaté za služby poskytnuté během určitého období jsou vykázány jako výnosy k okamžiku, kdy jsou služby poskytnuty. Poplatky za provedení významného úkonu se vykazují jako výnos v okamžiku dokončení daného úkonu. Poplatky se vykazují ve výkazu zisku nebo ztráty a ostatního úplného výsledku hospodaření jako výnosy z poplatků a provizí.

Dividendy plynoucí z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem jsou zaúčtovány ihned po přijetí a zachycují se ve výkazu zisků a ztrát a ostatního úplného výsledku jako čisté realizované zisky z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem.

2.4.11 Zdanění

Protokol o výsadách a imunitách Evropské unie, který je přiložen ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, stanoví, že majetek, příjmy a ostatní aktiva orgánů Unie jsou osvobozeny od veškerých přímých daní.

3 Řízení rizik

Tato poznámka uvádí informace o expozici facility vůči úvěrovému a finančnímu riziku a o řízení a kontrole těchto rizik. Pojednána jsou zejména rizika primární, jež souvisejí s používáním finančních nástrojů. Jedná se o:

- úvěrové riziko – riziko ztráty, ke které dochází v důsledku neplnění ze strany klienta nebo protistrany. Vzniká u všech forem úvěrové expozice, včetně vypořádacího rizika[12];
- riziko likvidity, tj. riziko, že účetní jednotka nebude schopna financovat nárůst aktiv a plnit své splatné závazky bez nepřijatelně vysokých ztrát,
- tržní riziko, tj. riziko, že změny tržních cen a sazeb (např. úrokových sazeb, cen akcií a směnných kurzů) ovlivní výnosy účetní jednotky nebo hodnotu jí držených finančních nástrojů.

3.1 Organizace řízení rizik

EIB průběžně upravuje rámec facility pro řízení rizik.

Ředitelství pro řízení rizik EIB nezávisle zjišťuje, posuzuje a sleduje rizika, jimž je facilita vystavena, a podává o nich zprávy. Díky důslednému oddělení funkcí je řízení rizik nezávislé na útvarech front office a poskytuje druhé stanovisko ke všem návrhům front office, které mají dopad na rizika.

Úředník pro skupinová rizika (GCRO) podává na úrovni EIB zprávy o riziku skupiny řídícímu výboru EIB a členský stát zodpovědný za posouzení rizika nad ním vykonává dohled. GCRO má přímý přístup k výboru pro politiku rizik a může přímo psát a komunikovat se správní radou EIB o věcech, které se týkají jeho/její působnosti.

3.2 Úvěrové riziko

Úvěrovým rizikem se rozumí riziko možné ztráty, jež může vzniknout v důsledku selhání klienta nebo protistrany, a vzniká u všech forem úvěrové expozice, včetně vypořádání.

3.2.1 Politika v oblasti úvěrového rizika

Při analýze protistran úvěrů posuzuje EIB úvěrové riziko a očekávanou ztrátu za účelem jeho kvantifikace a ocenění. EIB vyvinula metodiku interního ratingového hodnocení, s jejíž pomocí může udělovat interní rating svým úvěrovým protistranám, tj. dlužníkům a ručitelům. Tato metodika je založena na systému hodnoticích listů individuálně upravených pro každý hlavní typ protistrany (např. podniky, finanční instituce atd.). Zohledňují se jak osvědčené bankovní postupy uplatnitelné na EIB, tak zásady podle basilejské kapitálové dohody (Basel II). Všechny protistrany, které jsou významné pro úvěrový profil určité transakce, jsou tak pomocí výše uvedené metodiky interního ratingového hodnocení pro konkrétní typ protistrany zařazeny do jedné z interních ratingových kategorií. Interní PD, který je protistraně přidělen, vyjadřuje pravděpodobnost jejího selhání. Před zařazením do ratingové kategorie je provedena důkladná analýza rizikového profilu protistrany z hlediska podnikatelského i finančního a z hlediska rizika země. Pokud je to nutné, provádí se expertní opravy se zohledněním podpory, kterou může právnímu subjektu poskytnout jeho mateřská společnost nebo vláda. Konečné hodnocení umožňuje změnu hodnocení po zohlednění informací (např. tržního ocenění), které nebylo bráno v potaz při původním hodnocení.

V rámci úvěrového posouzení, jehož předmětem jsou financování projektů a ostatní strukturované operace s omezeným postihem, se používají nástroje ke zjišťování úvěrového rizika, které jsou relevantní pro dané odvětví. Tyto nástroje zahrnují analýzu smluvního rámce projektů, analýzu protistrany a simulace peněžních toků. Stejně jako v případě podniků a finančních institucí je každému projektu přidělen interní rating. Státy, které nejsou členy EU, jsou hodnoceny hospodářským výborem na základě statistického modelu.

Veškeré interní ratingy se po dobu trvání úvěru sledují a pravidelně aktualizují.

Na operace, které nejsou státními operacemi, se podle potřeby vztahují zvláštní limity na úrovni transakce a velikosti protistrany. V příslušných případech se limity protistran stanovují na úrovni konsolidované expozice vůči skupině. Limity obvykle odrážejí např. výši kapitálu protistran.

Za účelem snížení úvěrového rizika používá EIB v jednotlivých příslušných případech různá úvěrová posílení, která zahrnují mimo jiné zajištění související s projektem nebo protistranou, záruky a smluvní ustanovení v závislosti na povaze dlužníka a typu operace.

Pro snížení úvěrového rizika facilita nepoužívá žádné úvěrové deriváty.

[12] Vypořádací riziko je definováno jako riziko možných ztrát v důsledku transakcí, které zůstávají nevypořádány po řádném datu dodání, a/nebo v důsledku transakcí, které jsou vypořádány později, než je platný tržní standard. Vzhledem k povaze operací facility jsou nejvýznamnějšími nástroji ovlivněnými vypořádacím rizikem derivátové transakce, které banka uzavřela a s nimiž je spojena směna cizích měn. Řízením vypořádacího rizika se zabývají Pokyny pro řízení finančních rizik.

3.2.2 Maximální expozice vůči úvěrovému riziku bez zohlednění kolaterálu a jiného úvěrového posílení

Následující tabulka uvádí maximální expozici vůči úvěrovému riziku v členění podle položek výkazu o finanční situaci, včetně derivátů. Tato maximální expozice je vykázána brutto, bez zmírňujícího dopadu použití kolaterálu.

Maximální expozice (v tisících EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
AKTIVA		
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	1 376 824	1 451 970
Pohledávky za přispěvateli	85 321	85 321
Finanční aktiva treasury	–	73.003
Derivátové finanční nástroje	55 765	75.852
Půjčky a pohledávky	1 683 312	1 849 786
Ostatní aktiva	616	950
Celkem	**3 201 838**	**3 536 882**
Rezervy na úvěrové přísliby	**–19.038**	**–16.583**
PODROZVAHA		
Podmíněné závazky		
– Vydané záruky	985	–
Závazky		
– nevyplacené půjčky	883.092	1 671 851
– nevydané záruky	46.764	49.378
Podrozvaha celkem	**930.841**	**1 721 229**
Úvěrová expozice celkem	**4 113 641**	**5 241 528**

3.2.3 Úvěrové riziko u půjček a jiných pohledávek

3.2.3.1 Stanovení úvěrového rizika u úvěrů a jiných pohledávek

U úvěrů a jiných pohledávek nebo záruk, jež facilita poskytuje, se komplexně posuzuje riziko a vyčíslují odhady očekávaných ztrát, jež mají vliv na klasifikaci půjčky. Operace v rámci Iniciativy na zvýšení dopadu finanční pomoci (popsané v poznámce 25), s výjimkou zprostředkovaných půjček, podléhají pokynům k zásadám pro rizika v rámci obecného mandátu, jak je stanoveno v pokynech EIB pro úvěrová a akciová rizika (Credit and Equity Risk Guidelines). Klasifikace půjčky se vypracovájí v souladu s obecně přijatými kritérii, která se odvíjejí od kvality dlužníka, splatnosti půjčky, záruky a případně ručitele.

Součástí systému klasifikace půjčky jsou metodiky, postupy, databáze a systémy IT, které pomáhají posoudit úvěrové riziko v úvěrových operacích a vyčíslit odhad očekávaných ztrát. Systém bere v úvahu velké množství informací s cílem určit relativní pořadí úvěrových rizik spojených s půjčkami. Klasifikace půjčky odráží současnou hodnotu odhadované výše „očekávané ztráty“, která se vypočte jako součin pravděpodobnosti selhání hlavních dlužníků, expozice v selhání a závažnosti ztrát v případě selhání. Klasifikace půjčky se používají pro tyto účely:

- na podporu přesnějšího a kvantitativnějšího posouzení výpůjčních rizik,
- jako ukazatel variací úvěrového rizika za účelem stanovení priorit v oblasti monitorování,
- k popsání kvality půjčkového portfolia k danému dni a
- jako aspekt při rozhodování o oceňování rizika.

Při stanovení klasifikace půjčky se zohledňují tyto faktory:

i) Úvěruschopnost dlužníka: řízení rizik nezávisle zkoumá dlužníky a posuzuje jejich úvěruschopnost na základě interních metodik a externích údajů. V souladu se zvoleným přístupem založeným na interním ratingu podle Basel III banka vyvinula metodiku interního ratingu s cílem určit interní rating dlužníků a ručitelů. Tato metodika pracuje se souborem hodnoticích listů specifických pro jednotlivé typy protistran.

ii) Korelace selhání: kvantifikuje pravděpodobnost, s jakou se budou s finančními potížemi potýkat současně dlužník i ručitel. Čím vyšší je korelace mezi pravděpodobnostmi selhání dlužníka a ručitele, tím nižší hodnotu má záruka a tím nižší (horší) je i klasifikace půjčky.

iii) Hodnota záručních nástrojů a cenných papírů: tato hodnota se posuzuje na základě kombinace úvěruschopnosti emitenta a typu použitého nástroje.

iv) Příslušná míra výtěžnosti: jedná se o částku, o níž se předpokládá, že bude v případě selhání příslušné protistrany získána zpět, vyjádřenou jako procento příslušné úvěrové expozice

v) Smluvní rámec: řádný smluvní rámec přispívá ke kvalitě úvěru a zlepšuje jeho klasifikaci.

vi) Durace úvěru nebo obecněji peněžní toky v rámci úvěru: při stejných ostatních faktorech je riziko vzniku obtíží při obsluze dluhu tím vyšší, na čím delší dobu je úvěr poskytnut.

S použitím pěti výše popsaných faktorů se u úvěru vypočítá očekávaná ztráta. V závislosti na její výši se půjčka zařazuje do jedné z následujících tříd klasifikace půjček:

„A“ Bonitní půjčky, které mají tři podkategorie:

„A0“ zahrnuje půjčky zaručené členským státem EU, které mají očekávanou ztrátu 0 %

„A+“ zahrnuje půjčky poskytnuté subjektům jiným, než jsou členské státy EU (nebo půjčky jimi zaručené), u nichž se během jejich trvání neočekává žádné zhoršení kvality.

„A–“ zahrnuje ty výpůjční operace, u nichž existují určité pochybnosti o udržení jejich současného statusu, ale očekává se, že případné zhoršení by bylo jen omezené.

„B“ Půjčky s vysokou kvalitou: jedná se o kategorii aktiv, která banka považuje za bezpečná, ačkoli u nich není v budoucnosti vyloučeno méně významné zhoršení. K určení relativní pravděpodobnosti, že k takovému zhoršení dojde, se používá B+ a B–.

„C“ Půjčky s dobrou kvalitou: příkladem by mohly být nezajištěné půjčky poskytnuté spolehlivým bankám a podnikům a splatné jednorázově na konci sedmiletého úvěrového období nebo půjčky poskytnuté na srovnatelné období a se srovnatelným profilem umořování ode dne vyplacení.

„D“ Tato ratingová třída představuje hranici mezi půjčkami „přijatelné kvality“ a půjčkami, které se potýkaly s určitými potížemi. Tento mezník v klasifikaci půjčky přesněji definují podkategorie D+ a D–. Půjčky klasifikované D– vyžadují přísnější sledování.

„E“ Do této kategorie jsou řazeny půjčky s rizikovým profilem horším, než je obvykle přijatelné. Patří sem rovněž půjčky, v jejichž průběhu vznikly vážné problémy a u nichž nelze vyloučit vznik ztráty. Z tohoto důvodu jsou tyto půjčky předmětem důkladného a intenzivního sledování. Podkategorie E+ a E– určují intenzitu tohoto zvláštního monitorování. U půjček ohodnocených E– existuje vysoká pravděpodobnost, že včasná obsluha dluhu nebude moci pokračovat, a proto bude nutná nějaká forma restrukturalizace dluhu, jež případně povede ke ztrátě ze znehodnocení.

„F“ F (selhání) označuje půjčky, jež představují nepřijatelná rizika. Hodnocení F mohou získat pouze půjčky, které vznikly z nevypořádaných transakcí, u nichž po jejich schválení došlo k nepředvídatelným, výjimečným a dramatickým nepříznivým okolnostem. Hodnocení F získají všechny operace, u nichž facilitě vznikla ztráta na jistině, a vytváří se na ně zvláštní rezervy.

V tabulce v oddíle 3.2.3.3 je portfolio půjček facility analyzováno z hlediska kvality úvěrů. Tato analýza se opírá o jednotlivé výše popsané kategorie v klasifikaci půjčky.

3.2.3.2 Analýza expozice vůči úvěrovému riziku u poskytnutých úvěrů

Následující tabulka uvádí maximální expozici (čistou účetní hodnotu) vůči úvěrovému riziku u schválených (vyplacených i nevyplacených) úvěrů a jiných pohledávek. Tabulka je členěna podle kategorií dlužníků s přihlédnutím k zárukám poskytnutým ručiteli:

K 31. 12. 2023 **v tisících EUR**	**Zaručeno**	**Jiná úvěrová posílení**	**Nezaručeno**	**Celkem**	**Vyplaceno celkem (v %)**
Finanční instituce	54.290	–	952.740	**1 007 030**	**60 %**
Podniky	155.653	–	293.302	**448.955**	**27 %**
Orgány veřejné správy	15.138	–	–	**15.138**	**1 %**
Státy	–	–	212.189	**212.189**	**13 %**
Vyplaceno celkem	**225.081**	**–**	**1 458 231**	**1 683 312**	**100 %**
Nevyplaceno	**43.200**	**–**	**820.854**	**864.054**	
Vyplaceno i nevyplaceno celkem	**268.281**	**–**	**2 279 085**	**2 547 366**	

K 31. 12. 2022 **v tisících EUR**	**Zaručeno**	**Jiná úvěrová posílení**	**Nezaručeno**	**Celkem**	**Vyplaceno celkem (v %)**
Finanční instituce	64.625	–	1 095 467	**1 160 092**	**63 %**
Podniky	182.460	–	285.216	**467.676**	**25 %**
Orgány veřejné správy	18.902	–	218	**19.120**	**1 %**
Státy	–	311	202.587	**202.898**	**11 %**
Vyplaceno celkem	**265.987**	**311**	**1 583 488**	**1 849 786**	**100 %**
Nevyplaceno	**149.506**	**–**	**1 505 762**	**1 655 268**	
Vyplaceno i nevyplaceno celkem	**415.493**	**311**	**3 089 250**	**3 505 054**	

Ředitelství pro správu a sledování portfolia odpovídá za monitoring dlužníků a ručitelů a za sledování projektů z finančního a smluvního hlediska. Bonita půjček, dlužníků a ručitelů facility je tak průběžně sledována, a to alespoň jednou ročně, v případě potřeby však častěji a také při vzniku úvěrové události. Ředitelství pro správu a sledování portfolia zejména ověřuje, zda jsou dodržována práva vyplývající ze smluv, a v případě neplnění smlouvy nebo zhoršení ratingu přijímá nápravná opatření. V případě nutnosti jsou v souladu s pokyny pro řízení úvěrového rizika provedena zmírňující opatření. Rovněž v případě obnovování bankovních záruk získaných za poskytnuté půjčky je zajištěno jejich včasné nahrazení nebo přijetí vhodných kroků.

3.2.3.3 Analýza úvěrové kvality podle typu dlužníka

Níže uvedené tabulky uvádějí analýzu úvěrového portfolia facility z hlediska kvality úvěrů ke dni 31. prosince 2023 a ke dni 31. prosinci 2022 v rozdělení podle klasifikace půjčky vycházející z podepsané expozice (v případě vyplacení i nevyplacení půjčky):

K 31. 12. 2023 v tisících EUR		**Vysoká kvalita**	**Standardní kvalita**	**Min. přijatelné Riziko**	**Vysoké riziko**	**Bez klasifikace***	**Celkem**	**% z celkového objemu**
		A až B–	**C**	**D+**	**D– a nižší**			
Dlužník	Finanční instituce	270.520	276.133	268.648	508.180	–	**1 323 481**	**52 %**
	Podniky	51.505	53	564	347.992	194.441	**594.555**	**23 %**
	Orgány veřejné správy	–	15.138	–	–	–	**15.138**	**1 %**
	Státy	50.858	2.164	12.907	548.263	–	**614.192**	**24 %**
Celkem		**372.883**	**293.488**	**282.119**	**1 404 435**	**194.441**	**2 547 366**	**100 %**

*Výpůjční operace oceněné reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty

K 31. 12. 2022 v tisících EUR		**Vysoká kvalita**	**Standardní kvalita**	**Min. přijatelné Riziko**	**Vysoké riziko**	**Bez klasifikace***	**Celkem**	**% z celkového objemu**
		A až B–	**C**	**D+**	**D– a nižší**			
Dlužník	Finanční instituce	293.458	349.628	103.133	1 030 131	–	**1 776 350**	**50 %**
	Podniky	96.413	52.092	–	703.374	226.750	**1 078 629**	**31 %**
	Veřejné instituce	–	18.902	–	–	218	**19.120**	**1 %**
	Státy	51.976	2.771	8.363	567.845	–	**630.955**	**18 %**
Celkem		**441.847**	**423.393**	**111.496**	**2 301 350**	**226.968**	**3 505 054**	**100 %**

*Výpůjční operace oceněné reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty

3.2.3.4 Koncentrace rizika u půjček a jiných pohledávek

3.2.3.4.1 Zeměpisná analýza

Úvěrové portfolio facility lze analyzovat podle těchto zeměpisných oblastí (v tis. EUR):

Země dlužníka	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Egypt	260.529	309.312
Keňa	248.823	338.790
Nigérie	218.521	266.294
Etiopie	121.126	107.988
Regionální – AKT	86.505	69.920
Mauricius	84.331	93.509
Togo	80.267	–
Barbados	72.036	82.735
Rwanda	71.525	94.247
Zambie	66.947	56.729
Kamerun	48.616	56.586
Zimbabwe	35.546	23.147
Uganda	33.365	51.388
Kongo (Demokratická republika)	29.803	36.772
Senegal	28.729	38.153
Nová Kaledonie	26.425	31.684
Tanzanie	21.394	33.431
Dominikánská republika	16.768	25.879
Benin	16.742	2.958
Jamajka	15.138	18.902
Guinea	12.926	15.242
Pobřeží slonoviny	9.644	10.976
Mauritánie	9.374	11.029
Madagaskar	9.287	–
Mali	8.158	9.856
Kajmanské ostrovy	6.575	8.521
Malawi	6.476	9.587
Svazijsko	6.453	1.515
Kapverdy	6.254	9.016
Mosambik	5.142	7.094
Svatá Lucie	4.565	4.674
Burkina Faso	4.389	4.767
Ghana	4.074	8.648
Mikronésie	2.342	2.811
Seychely	2.037	2.933
Francouzská Polynésie	1.838	3.118
Samoa	344	645
Vanuatu	177	525
Haiti	121	332
Kongo	–	73
Celkem	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.4.2 Analýza podle odvětví ekonomické činnosti

Níže uvedená tabulka uvádí strukturu úvěrového portfolia facility podle odvětví ekonomické činnosti dlužníka. Operace, při nichž jsou prostředky nejprve vyplaceny finančnímu zprostředkovateli a až poté konečnému příjemci, jsou vykázány v položce „Terciární sféra a jiné“ (v tisících EUR):

Odvětví ekonomické činnosti dlužníka	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Finanční služby	1 012 001	1 160 133
Veřejná správa	212.189	202.898
Elektřina	187.701	193.597
Chemické výrobky	91.786	108.652
Telekomunikace	60.182	62.862
Zdravotní péče	36.833	36.833
Obchodní služby, IT a média	33.638	31.127
Farmaceutické přípravky a zdravotnické vybavení	18.526	12.388
Infrastruktura letecké a námořní dopravy	15.138	18.902
Kovy a těžba	7.236	8.415
Investiční zboží	4.103	8.853
Rekuperace a recyklace odpadů	3.802	4.577
Víceúčelová infrastruktura	177	525
Terciární sféra a jiné	–	24
Celkem	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.5 Expozice vůči úvěrovému riziku podle interního ratingu z hlediska rizika

EIB používá interní ratingovou metodiku v souladu s metodikou založenou na interním ratingu podle Basel III. Na základě této metodiky byl přidělen interní rating většině protistran facility. Následující tabulka uvádí rozdělení úvěrového portfolia facility podle lepšího z interních ratingů dlužníka nebo ručitele, jsou-li k dispozici. V případech, kdy interní rating k dispozici není, byl pro tuto analýzu použit externí rating.

Tabulka uvádí jak podepsané expozice (vyplacené i nevyplacené), tak i rizikově vážené expozice, a to na základě interní metodiky, již facilita využívá k řízení limitů.

		2023				
v tisících EUR	**Ekvivalent ratingu Moody's**	**Dvanáctiměsíční ECL**	**ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení**	**ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené**	**FVTPL**	**Celkem**
Úvěry a jiné pohledávky v naběhlé hodnotě						
Interní rating 1 – minimální úvěrové riziko	Aaa	–	47.534	–	–	**47.534**
Interní rating 2 – velmi nízké úvěrové riziko	Aa1–Aa3	72.051	–	–	–	**72.051**
Interní rating 3 – nízké úvěrové riziko	A1–A3	10.428	–	–	–	**10.428**
Interní rating 4 – mírné úvěrové riziko	Baa1–Baa3	33.439	263.036	3.802	–	**300.277**
Interní rating 5 – finančně slabá protistrana	Ba1–Ba3	75.418	–	–	–	**75.418**
Interní rating 6 – vysoké úvěrové riziko	B1–B3	533.775	206.438	20.349	–	**760.562**
Interní rating 7 – velmi vysoké úvěrové riziko	nižší než Caa1	77.010	246.682	–	–	**323.692**
Interní rating 8 – protistrana se selháním	nižší než Caa1, ale se selháním	–	–	17.860	–	**17.860**
Úvěry a jiné pohledávky oceněné reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty		–	–	–	**182.080**	**182.080**
Opravná položka a úprava reálné hodnoty		**–10.964**	**–24.674**	**–14.976**	**–55.976**	**–106.590**
Účetní hodnota úvěrů a jiných pohledávek		**791.157**	**739.016**	**27.035**	**126.104**	**1 683 312**
Úvěrové přísliby						
Interní rating 2 – velmi nízké úvěrové riziko	Aa1–Aa3	86.796	–	–	–	**86.796**
Interní rating 3 – nízké úvěrové riziko	A1–A3	1.687	–	–	–	**1.687**
Interní rating 4 – mírné úvěrové riziko	Baa1–Baa3	10.000	–	–	–	**10.000**
Interní rating 5 – finančně slabá protistrana	Ba1–Ba3	82.770	–	–	–	**82.770**
Interní rating 6 – vysoké úvěrové riziko	B1–B3	327.995	45.990	–	–	**373.985**
Interní rating 7 – velmi vysoké úvěrové riziko	nižší než Caa1	28.089	30.537	–	–	**58.626**
Interní rating 8 – protistrana se selháním	nižší než Caa1, ale se selháním	–	50.000	111.000	–	**161.000**
Bez interního ratingu*		39.940	–	–	–	**39.940**
Úvěry a jiné pohledávky oceněné reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty		–	–	–	**68.288**	**68.288**
Opravná položka a úprava reálné hodnoty		**–2.715**	**–16.323**	–	–	**–19.038**
Účetní hodnota úvěrových příslibů		**574.562**	**110.204**	**111.000**	**68.288**	**864.054**

*Smlouvy agentury, pro které ke dni vykazování neexistují žádné podkladové protipoložky.

3.2.3.5 Expozice vůči úvěrovému riziku podle interního ratingu z hlediska rizika (pokračování)

		2022				
v tisících EUR	**Ekvivalent ratingu Moody's**	**Dvanáctiměsíční ECL**	**ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení**	**ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené**	**FVTPL**	**Celkem**
Úvěry a jiné pohledávky v naběhlé hodnotě						
Interní rating 1 – minimální úvěrové riziko	Aaa	–	56.320	–	–	**56.320**
Interní rating 2 – velmi nízké úvěrové riziko	Aa1–Aa3	82.745	–	–	–	**82.745**
Interní rating 3 – nízké úvěrové riziko	A1–A3	421	–	–	–	**421**
Interní rating 4 – mírné úvěrové riziko	Baa1–Baa3	346.538	–	–	–	**346.538**
Interní rating 5 – finančně slabá protistrana	Ba1–Ba3	82.126	–	–	–	**82.126**
Interní rating 6 – vysoké úvěrové riziko	B1–B3	679.725	189.519	–	–	**869.244**
Interní rating 7 – velmi vysoké úvěrové riziko	nižší než Caa1	41.450	273.167	–	–	**314.617**
Interní rating 8 – protistrana se selháním	nižší než Caa1, ale se selháním	–	–	63.474	–	**63.474**
Úvěry a jiné pohledávky oceněné reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty		–	–	–	**142.263**	**142.263**
Opravná položka a úprava reálné hodnoty		**–11.370**	**–28.817**	**–21.303**	**–46.472**	**–107.962**
Účetní hodnota úvěrů a jiných pohledávek		**1 221 635**	**490.189**	**42.171**	**95.791**	**1 849 786**
Úvěrové přísliby						
Interní rating 2 – velmi nízké úvěrové riziko	Aa1–Aa3	86.796	–	–	–	**86.796**
Interní rating 3 – nízké úvěrové riziko	A1–A3	316.707	–	–	–	**316.707**
Interní rating 4 – mírné úvěrové riziko	Baa1–Baa3	109.095	–	–	–	**109.095**
Interní rating 5 – finančně slabá protistrana	Ba1–Ba3	175.880	–	–	–	**175.880**
Interní rating 6 – vysoké úvěrové riziko	B1–B3	538.504	50.000	–	–	**588.504**
Interní rating 7 – velmi vysoké úvěrové riziko	nižší než Caa1	62.966	105.669	–	–	**168.635**
Interní rating 8 – protistrana se selháním	nižší než Caa1, ale se selháním	–	–	50.000	–	**50.000**
Bez interního ratingu*		44.982	–	–	–	**44.982**
Úvěry a jiné pohledávky oceněné reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty		–	–	–	**131.252**	**131.252**
Opravná položka a úprava reálné hodnoty		**–4.834**	**–11.749**	–	–	**–16.583**
Účetní hodnota úvěrových příslibů		**1 330 096**	**143.920**	**50.000**	**131.252**	**1 655 268**

*Smlouvy agentury, pro které ke dni vykazování neexistují žádné podkladové protipoložky.

EIB neustále monitoruje události, které ovlivňují její dlužníky a ručitele. EIB především individuálně posuzuje svá smluvní práva v případě zhoršení ratingu a vyhledává zmírňující opatření. Pečlivě rovněž sleduje obnovování bankovních záruk získaných za poskytnuté úvěry, aby v případě potřeby zajistila jejich včasné nahrazení nebo přijetí vhodných kroků.

3.2.3.6 Nedoplatky a znehodnocení úvěrů

Nedoplatky se zjišťují, monitorují a vykazují v souladu s postupy, jež stanoví „Pokyny a postupy pro finanční monitoring" platné pro celou EIB". Tyto postupy jsou v souladu s osvědčenými bankovními postupy a přijímají se u všech půjček spravovaných EIB.

Monitoring je organizován způsobem, který zajišťuje, že i) potenciální nedoplatky budou odhaleny a s minimální prodlevou nahlášeny příslušným útvarům, ii) kritické případy budou urychleně předány na příslušnou operační a rozhodovací úroveň, iii) k celkové situaci jsou pravidelně podávány zprávy vedení facility.

Nedoplatky a znehodnocení půjček a pohledávek lze analyzovat takto (v tisících EUR):

	Půjčky a pohledávky 31. 12. 2023	**Půjčky a pohledávky 31. 12. 2022**
Účetní hodnota	**1 683 312**	**1 849 786**
ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené		
Hrubá částka	17.860	63.474
Znehodnocení – opravná položka	–14.976	–21.303
Účetní hodnota – ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené	**2.884**	**42.171**
Po splatnosti, ale bez úvěrového znehodnocení		
Po splatnosti		
0–30 dní	–	670
30–90 dní	23	118
90–180 dní	315	95
více než 180 dní	–	25
Účetní hodnota – po splatnosti, ale bez úvěrového znehodnocení	**338**	**908**
Účetní hodnota – ani po splatnosti, ani úvěrově znehodnocené	**1 680 090**	**1 806 707**
Účetní hodnota úvěrů a jiných pohledávek celkem	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.7 Citlivost ECL na budoucí ekonomické podmínky (v tis. EUR)

ECL je citlivé na úsudky a předpoklady týkající se formulování výhledových scénářů. EIB provádí u ECL analýzu citlivosti podle podstatných tříd aktiv.

Předpovědi budoucích ekonomických podmínek (prostřednictvím makroekonomických scénářů) představují vstupy do predikčních modelů, které přináší podmíněné parametry rizika, jež jsou vstupem při kalkulaci opravné položky.

Scénáře jsou odvozeny od šokového HDP, který je klíčovým měřítkem hospodářské činnosti. Šoky reálného HDP jsou kalibrovány tak, aby kopírovaly dřívější volatilitu proměnné. V případě potřeby se použije odborný posudek s cílem upřesnit rozsah a trvanlivost šoků. Šoky jsou v důsledku toho určovány společně s funkcí rozpadu, aby bylo možné určit dopad šoků v průběhu času. Pravděpodobnosti každého scénáře jsou definovány s přihlédnutím k tržním ukazatelům (volatilita) vnitřně vyvinutým ukazatelům/indexům, které jsou používány konzistentním způsobem v průběhu času za účelem zachycení nejistoty. Vážení kladných a záporných šoků závisí na rovnováze rizika v ekonomice, průměrně negativní a pozitivní šoky –7 247 EUR (2022: –9 908 EUR) a 6 007 EUR (2022: 8 356 EUR) byly v tomto pořadí čtvrtletně aplikované projekce v dřívějších výpočtech.

Tabulka níže ukazuje opravné položky na úvěry a zálohy v rámci 1. a 2. stupně. Každý výhledový scénář (základní, pozitivní a negativní) má váhu 100 % místo toho, aby se vypočítávaly váhy pravděpodobnosti mezi třemi scénáři.

	2023		
(v tisících EUR)	**Pozitivní**	**Základní**	**Negativní**
Hrubé expozice	2 258 365	2 258 365	2 258 365
Opravná položka	45.603	51.610	58.857

	2022		
(v tisících EUR)	**Pozitivní**	**Základní**	**Negativní**
Hrubé expozice	3 229 247	3 229 247	3 229 247
Opravná položka	43.821	52.177	62.085

3.2.3.8 Sjednání nových podmínek úvěru a úlevy

EIB považuje za úvěry s úlevou (tj. úvěry, dluhové cenné papíry a úvěrové přísliby) takové úvěry, u kterých byla prodloužena opatření týkající se úlevy. Opatření týkající se úlevy tvoří „koncese“, které se EIB rozhodne poskytnout dlužníkovi, jenž je považován za neschopného dodržet podmínky smluvních dluhových služeb kvůli vlastním finančním problémům, aby dlužníkovi umožnila dluh splatit nebo částečně či zcela refinancovat smlouvu. Expozice se považují za expozice s úlevou, pokud byla učiněna koncese, a to bez ohledu na, zda je s platbou v prodlení nebo je expozice zařazena jako expozice, u níž došlo k selhání. Expozice se nepovažují za expozice s úlevou, pokud dlužník nemá finanční obtíže.

V běžném obchodním styku by bylo zhoršení předmětných úvěrů zjištěno prostřednictvím předpisů uvedených v pokynech a postupech banky a před sjednáním nových podmínek by bylo sledováno. Po sjednání nových podmínek by EIB tyto úvěry i nadále pozorně monitorovala. V případě, že by finanční nástroj byl úvěrově znehodnocen, bude přesunut do fáze 3. Úvěr bude pravidelně monitorován v souladu s rámcem banky.

Mezi opatření týkající se úlevy a kroky, jež EIB ve sledovaném období přijala jako součást činností restrukturalizace, patří kromě jiného prodloužení splatnosti, odklad splatnosti jistiny, odklad splatnosti jistiny i úroku, porušení podstatných finančních ujednání a kapitalizace nedoplatků.

3.2.3.8 Sjednání nových podmínek úvěru a úlevy (pokračování)

Operace, které jsou předmětem opatření týkajících se úlevy, jsou uvedeny v tabulce níže:

v tisících EUR	31. 12. 2023		31. 12. 2022	
	Výkonné	**Nevýkonné**	**Výkonné**	**Nevýkonné**
Počet smluv, které jsou předmětem úlevy	13	6	12	7
Účetní hodnota (včetně úroků a nedoplatků)	112.554	46.432	144.399	45.497
Vykázaná opravná položka ECL	1.654	22.151	16.008	14.323
Úrokový výnos ze smluv, které jsou předmětem úlevy	8.594	1.776	7.745	2.280

		Úleva					
v tisících EUR	**31. 12. 2022**	**Prodloužení splatnosti**	**Odklad splatnosti jistiny i úroků**	**Porušení podstatných finančních ujednání**	**Ostatní**	**Smluvní splacení, a/nebo odpisy**	**31. 12. 2023**
Finanční instituce	85.751	–	–	12.275	–	–29.671	68.355
Podniky	104.145	–	–	–	–	–13.514	90.631
Celkem	**189.896**	**–**	**–**	**12.275**	**–**	**–43.185**	**158.986**

3.2.4 Úvěrové riziko u peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů

Dostupné finanční prostředky se investují podle harmonogramu facility, který stanoví smluvní závazky k úhradě. Ke dni 31. prosince 2023 a 31. prosince 2022 měly tyto investice formu bankovních vkladů, vkladních listů a komerčních papírů.

Oprávněné subjekty mají rating podobný krátkodobému a dlouhodobému ratingu, který požaduje EIB pro ukládání prostředků útvarem Treasury. Pokud dvě či více ratingových agentur udělí různé ratingy, rozhoduje nejnižší rating. Maximální přípustný limit pro jednu oprávněnou banku činí v současnosti 50 000 000 EUR (padesát milionů eur). Výjimka z tohoto pravidla byla udělena společnosti Société Générale S. A., u níž facilita vede účty k provádění svých hotovostních operací. Krátkodobý úvěrový limit pro Societe Generale S. A. ke dni 31. prosince 2023 a 31. prosince 2022 činil 110 000 000 EUR (sto deset milionů eur). Tento zvýšený limit se použije na úhrn peněžních prostředků uložených na účtech k provádění hotovostních operací a nástrojů, jež tato protistrana vydala a jež jsou drženy v portfoliu treasury.

Všechny investice byly provedeny u oprávněných subjektů s maximální splatností tři měsíce od data valuty. Veškeré případy porušení limitů úvěrové expozice byly nahlášeny mandantům. Ke dni 31. prosinci 2023 a 31. prosince 2022 měly všechny termínové vklady, komerční papíry a hotovost v portfoliu treasury v rámci facility v den vypořádání minimální rating alespoň na známce P-2 (ekvivalent ratingu Moody's).

Následující tabulka znázorňuje stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů včetně vzniklých úroků (v tis. EUR):

Minimální krátkodobý rating	**Minimální dlouhodobý rating**	**31. 12. 2023**		**31. 12. 2022**	
(Moody's)	**(Moody's)**				
P-1	Aaa	140.592	10 %	200.167	14 %
P-1	Aa2	29.951	2 %	24.955	2 %
P-1	Aa3	89.682	7 %	4.992	0 %
P-1	A1	360.831	26 %	300.627	21 %
P-1	A2	204.179	15 %	340.252	23 %
P-1	A3	346.275	25 %	491.224	34 %
P-2	A3	205.314	15 %	29.956	2 %
P-2	Baa1	–	0 %	59.797	4 %
Celkem		**1 376 824**	**100 %**	**1 451 970**	**100 %**

3.2.5 Úvěrové riziko u derivátů

3.2.5.1 Politika v oblasti úvěrového rizika u derivátů

Úvěrové riziko u derivátů je ztráta, která by vznikla jedné straně, pokud by druhá protistrana v obchodu nebyla schopna dostát svým smluvním závazkům. Úvěrové riziko spojené s deriváty se liší v závislosti na řadě faktorů (např. úrokové míře a směnných kurzech) a obvykle odpovídá pouze malé části jejich pomyslné hodnoty.

V rámci své běžné činnosti může facilita uzavírat swapové kontrakty s cílem zajistit konkrétní výpůjční operace či může uzavírat měnové forwardy s cílem zajistit své měnové pozice denominované v aktivně obchodovaných měnách jiných než euro. Všechny swapy provádí EIB s externí protistranou. Tyto swapy se řídí stejnými rámcovými swapovými dohodami („Master Swap Agreements“) a přílohami o úvěrové podpoře („Credit Support Annexes“), jež EIB uzavírá s externími protistranami.

3.2.5.2 Ocenění úvěrového rizika u derivátů

Všechny swapy, jež EIB v souvislosti s facilitou provádí, jsou ošetřeny v rámci stejného smluvního rámce a metodik, jaké se uplatní na deriváty, které EIB používá pro své vlastní účely. Zejména pokud jde o způsobilost protistran swapů, určuje ji EIB na základě týchž podmínek způsobilosti, které pro její swapové obchody platí obecně.

Pro účely vykazování a sledování dodržení limitu používá EIB k ocenění expozice vůči úvěrovému riziku, které je se swapovými a derivátovými transakcemi spojeno, současnou nezajištěnou a potenciální budoucí expozici. Tyto ukazatele v plné míře zahrnují deriváty související s investiční facilitou.

Facilita uzavírá kontrakty na krátkodobé měnové swapy („devizové swapy“) za účelem zajištění měnového rizika úvěrů vyplacených v jiných měnách než v eurech. Devizové swapy mají nejvýše tříměsíční splatnost a jsou pravidelně rolovány. Pomyslná hodnota devizových swapů činila ke dni 31. prosince 2023 EUR 1 640,0 milionu EUR v porovnání s 1 790,0 milionu EUR ke dni 31. prosince 2022. Reálná hodnota devizových swapů činila ke dni 31. prosinci 2023 45,8 milionu EUR v porovnání s 71,1 milionu EUR ke dni 31. prosince 2022.

Facilita uzavírá křížové měnové swapy za účelem zajištění měnového rizika při čerpání půjček v jiných měnách než v EUR. Křížové měnové swapy mají dlouhodobou splatnost. Pomyslná hodnota devizových swapů činila ke dni 31. prosince 2023 EUR 43,3 milionu EUR v porovnání s 47,0 milionu EUR ke dni 31. prosince 2022. Reálná hodnota devizových swapů činila ke dni 31. prosinci 2023 10,0 milionu EUR v porovnání s 4,8 milionu EUR a ke dni 31. prosince 2022.

3.2.6 Úvěrové riziko u finančních aktiv treasury

V následující tabulce je uvedena situace v portfoliu treasury, které tvoří pouze komerční papíry vydávané subsuverénními subjekty, bankami a nebankovními subjekty s původní splatností více než tři měsíce. Způsobilými emitenty jsou členské státy EU, jejich agentury, banky a nebankovní subjekty. Maximální přípustný limit na oprávněného emitenta činí 50 000 000 EUR (padesát milionů eur). Způsobilé by mohly být i investice do středně- a dlouhodobých dluhopisů, a to v závislosti na požadavcích na jejich likviditu:

v tisících EUR

Minimální krátkodobý rating (Moody's)	Minimální dlouhodobý rating (Moody's)	31. 12. 2023		31. 12. 2022	
P-1	Aa2	–	0 %	32 974	45 %
P-1	Aa3	–	0 %	4	0 %
P-1	A3	–	0 %	39 843	55 %
P-2	A3	–	0 %	182	0 %
Celkem		**–**	**0 %**	**73 003**	**100 %**

3.3 Riziko likvidity

Riziko likvidity se týká schopnosti účetní jednotky financovat nárůst aktiv a plnit své závazky podle splatnosti bez nepřijatelně vysokých ztrát. Lze ho rozdělit na riziko financování a riziko tržní likvidity. Rizikem financování se rozumí riziko, že účetní jednotka nebude schopna účinně naplňovat očekávané i neočekávané současné a budoucí potřeby peněžních toků, aniž by tím byly dotčeny její každodenní činnosti nebo její finanční situace. Rizikem tržní likvidity se rozumí riziko, že účetní jednotka nebude s to snadno kompenzovat nebo eliminovat pozici za tržní cenu z důvodu nedostatečné hloubky trhu nebo jeho narušení.

3.3.1 Řízení rizika likvidity

Facilita je financována převážně z ročních příspěvků členských států a rovněž ze zpětného toku prostředků pocházejících z operací facility. Facilita řídí své riziko financování především plánováním svých potřeb čisté likvidity a požadovaných ročních příspěvků členských států.

Aby bylo možné stanovit výši ročních příspěvků členských států, analyzuje se u stávajícího a připravovaného portfolia struktura vyplácení, která se v průběhu roku dále sleduje. Výše ročních požadavků na likviditu se opraví v případě zvláštních událostí, např. předčasné úhrady, prodeje akcií nebo případů selhání.

Za účelem další minimalizace rizika likvidity si facilita udržuje dostatečnou likvidní rezervu, jejímž smyslem je kdykoli pokrýt plánované výplaty, o nichž pravidelně informuje úvěrové oddělení EIB. Prostředky jsou investovány na peněžním trhu a na trzích dluhopisů do mezibankovních vkladů a dalších krátkodobých finančních nástrojů, přičemž se zohledňují povinnosti facility k vyplácení hotovosti. Likvidní aktiva facility spravuje útvar Treasury banky s cílem zachovat odpovídající likviditu tak, aby mohla facilita plnit své závazky. V souladu s rozhodnutím Rady 2020/2233 se zpětné toky získané z investiční facility AKT budou v budoucnu umístěny v rámci NDICI. Dostupnost těchto zpětných toků, které mají být převedeny, je však podmíněna udržením odpovídající úrovně likvidity v rámci investiční facility.

Je třeba zdůraznit, že kapitál je spravován výhradně z hlediska likvidity, jak je popsáno výše.

V souladu se zásadou oddělení funkcí front office a back office je za vypořádání související s investováním těchto aktiv odpovědné oddělení EIB pro plánování a vypořádání operací. Za schválení protistran a limitů investic treasury, jakož i za monitoring dodržování těchto limitů, navíc odpovídá ředitelství pro řízení rizik banky.

3.3.2 Stanovení rizika likvidity

Tabulky v tomto oddíle prezentují strukturu finančních závazků facility podle splatnosti. Jejich členění vychází z doby, jež od rozvahového dne zbývá do smluvního data splatnosti (na základě nediskontovaných peněžních toků).

Pokud jde o nederivátové finanční závazky, facilita má závazky z titulu příslibů. Tyto závazky mají podobu nevyplacené části úvěrů v rámci podepsaných úvěrových smluv, nevyplacené části prostředků podle podepsaných dohod o úpisu kapitálu / o investicích, poskytnutých záruk za úvěry nebo přislíbených úrokových subvencí a technické pomoci.

Půjčky facility mají stanovenu konečnou lhůtu pro vyplacení. Vyplácení však probíhá v termínech a ve výši, které odrážejí pokrok souvisejících investičních projektů. Půjčky facility jsou navíc realizovány v poměrně proměnlivém prostředí, a harmonogram jejich vyplácení tudíž vykazuje značnou míru nejistoty.

Kapitálové investice se stanou splatnými, pokud a jakmile správce kapitálového fondu vydá platnou výzvu ke splacení kapitálu, odrážející pokrok v investičních aktivitách fondu. Období čerpání je obvykle tříleté a často je o jeden nebo dva roky prodlouženo. Některé závazky z titulu příslibu k vyplacení prostředků obvykle přetrvají i po období čerpání až do úplné likvidace podkladových investic fondu. Někdy totiž nemusí likvidita fondu stačit k plnění platebních závazků, jež vznikají v souvislosti s poplatky a dalšími výdaji.

Záruky nejsou předmětem závazků z titulu příslibu k vyplacení prostředků, ledaže by záruka byla uplatněna. Současně s tím, jak je plněn splátkový kalendář zaručených půjček, výše přetrvávajících záruk klesá.

K odchozím peněžním tokům přislíbených úrokových subvencí dochází v případě subvencovaných půjček, jež banka financuje z vlastních zdrojů. Vykazované odchozí toky tedy představují pouze závazky z titulu příslibů, jež s těmito úvěry souvisejí, a nikoli celkovou výši přislíbených nevyplacených úrokových subvencí. Harmonogram jejich vyplácení je stejně jako v případě půjček nejistý.

Přislíbený „hrubý nominální odchozí tok“ týkající se technické pomoci v tabulce „Splatnostní profil nederivátových finančních závazků“ představuje celkovou výši nevyplacené části prostředků podle podepsaných smluv o technické pomoci. Harmonogram jejího vyplácení vykazuje značnou nejistotu. Odchozí peněžní toky zařazené do kategorie „Nejvýše 3 měsíce“ představují výši neuhrazených faktur došlých do rozvahového dne.

Přísliby týkající se nederivátových finančních závazků, u nichž není stanoven smluvní termín splatnosti, jsou zařazeny do kategorie „Splatnost neurčena“. Přísliby, u nichž byla k rozvahovému dni zaznamenána žádost o výplatu hotovosti, jsou zařazeny do příslušné časové kategorie.

3.3.2 Stanovení rizika likvidity (pokračování)

Pokud jde o derivátové finanční závazky, splatnostní profil představuje smluvní nediskontované hrubé peněžní toky ze swapových kontraktů včetně křížových měnových swapů, měnově úrokových swapů, krátkodobých měnových swapů a úrokových swapů.

Splatnostní profil nederivátových finančních závazků **v tisících EUR k 31. 12. 2023**	**3 měsíce nebo méně**	**Více než 3 měsíce až 1 rok**	**Více než 1 rok až 5 let**	**Více než 5 let**	**Splatnost neurčena**	**Hrubý nominální odchozí tok**
Odchozí toky přislíbených, ale nevyplacených úvěrů	49.019	6.000	–	–	828.073	883.092
Odchozí toky přislíbených investic do investičních fondů a úpisu akcií	–	–	–	–	297.534	297.534
Ostatní (podepsané nevydané záruky, vydané záruky)	–	–	–	–	47.749	47.749
Odchozí toky přislíbených úrokových subvencí	4.235	–	–	–	343.282	347.517
Odchozí toky přislíbené technické pomoci	849	–	–	–	25.343	26.192
Celkem	**54.103**	**6.000**	**–**	**–**	**1 541 981**	**1 602 084**

Splatnostní profil nederivátových finančních závazků **v tisících EUR k 31. 12. 2022**	**3 měsíce nebo méně**	**Více než 3 měsíce až 1 rok**	**Více než 1 rok až 5 let**	**Více než 5 let**	**Splatnost neurčena**	**Hrubý nominální odchozí tok**
Odchozí toky přislíbených, ale nevyplacených úvěrů	87.210	21.208	–	–	1 563 433	1 671 851
Odchozí toky přislíbených investic do investičních fondů a úpisu akcií	4.676	–	–	–	406.496	411.172
Ostatní (podepsané nevydané záruky, vydané záruky)	–	–	–	–	49.378	49.378
Odchozí toky přislíbených úrokových subvencí	–	–	–	–	350.282	350.282
Odchozí toky přislíbené technické pomoci	924	–	–	–	32.149	33.073
Celkem	**92.810**	**21.208**	**–**	**–**	**2 401 738**	**2 515 756**

Splatnostní profil derivátových finančních závazků **v tisících EUR k 31. 12. 2023**	**3 měsíce nebo méně**	**Více než 3 měsíce až 1 rok**	**Více než 1 rok až 5 let**	**Více než 5 let**	**Hrubý nominální příchozí/odchozí tok**
Křížové měnové swapy – příchozí toky	192	10.909	32.186	1.706	44.993
Křížové měnové swapy – odchozí toky	–90	–10.212	–23.783	–1.828	–35.913
Krátkodobé měnové swapy – příchozí toky	1 640 000	–	–	–	1 640 000
Krátkodobé měnové swapy – odchozí toky	–1 597 068	–	–	–	–1 597 068
Celkem	**43.034**	**697**	**8.403**	**–122**	**52.012**

Splatnostní profil derivátových finančních závazků **v tisících EUR k 31. 12. 2022**	**3 měsíce nebo méně**	**Více než 3 měsíce až 1 rok**	**Více než 1 rok až 5 let**	**Více než 5 let**	**Hrubý nominální příchozí/odchozí tok**
Křížové měnové swapy a měnově úrokové swapy – příchozí toky	88	9.474	38.431	147	48.140
Křížové měnové swapy a měnově úrokové swapy – odchozí toky	–108	–11.965	–30.450	–146	–42.669
Krátkodobé měnové swapy – příchozí toky	1 790 000	–	–	–	1 790 000
Krátkodobé měnové swapy – odchozí toky	–1 724 227	–	–	–	–1 724 227
Celkem	**65.753**	**–2.491**	**7.981**	**1**	**71.244**

3.3.3 Dlouhodobá finanční aktiva a závazky

Tabulka níže uvádí nederivátová finanční aktiva, jež budou podle předpokladů inkasována, resp. finančních závazků, jež budou podle předpokladů vypořádány za déle než 12 měsíců od rozvahového dne.

v tisících EUR	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finanční aktiva:		
Půjčky a pohledávky	1 755 831	1 922 784
Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	820.713	797.341
Celkem	**2 576 544**	**2 720 125**
Finanční závazky:		
Závazky vůči třetím stranám*	389.116	136.867
Rezervy na úvěrové přísliby	19.038	16.583
Celkem	**408.154**	**153.450**

* Závazky vůči třetím stranám zahrnují závazky vůči členským státům z titulu dosud nečerpaných úrokových subvencí a technické pomoci, jejichž splatnost ve většině případů není určena.

3.4 Tržní riziko

Tržní riziko představuje riziko, že změny tržních cen a sazeb, např. úrokových sazeb, cen akcií a směnných kurzů, ovlivní výnosy účetní jednotky nebo hodnotu jí držených finančních nástrojů.

3.4.1 Úrokové riziko

Úrokové riziko vyvolává volatilita ekonomické hodnoty úročených pozic, popř. výnosů z těchto pozic, k níž dochází vlivem nepříznivých pohybů úrokových sazeb.

Fluktuace vlastní ekonomické hodnoty ani cenové rozdíly mezi různými aktivy, závazky a zajišťovacími nástroji nemají na facilitu přímý dopad, neboť i) nemá žádné přímé výpůjční náklady nebo úročené závazky a ii) přijímá dopad pohybů úrokové sazby na výnosy ze svých investic.

Citlivost svého úvěrového portfolia a zajišťovacích mikroswapů na pohyby úrokové sazby měří facilita pomocí hodnoty bazického bodu.

Hodnotou bazického bodu se měří zisk nebo ztráta v čisté současné hodnotě příslušného portfolia, které plynou z růstu úrokových sazeb o jeden bazický bod (0,01 procentního bodu) u splatností stanoveného rozmezí: „peněžní trh – do jednoho roku“, „velmi krátké – 2 až 3 roky“, „krátké – 4 až 6 let“, „střední – 7 až 11 let“, „dlouhé – 12 až 20 let“ nebo „extra dlouhé – více než 21 let“.

K určení čisté současné hodnoty peněžních toků z úvěrů denominovaných v eurech používá facilita tříměsíční swapovou křivku. Čistá současná hodnota peněžních toků z úvěrů denominovaných v jiných měnách než EUR se stanoví na základě tříměsíčního swapu v EUR plus křížového měnového swapu. Pro jiné měny než EUR, pro které není k dispozici spolehlivá a dostatečně úplná diskontní křivka, se místo ní použije diskontní křivka pro EUR nebo USD.

K výpočtu čisté současné hodnoty zajišťovacích mikroswapů používá facilita euroswapovou křivku pro peněžní toky denominované v EUR a dolarovou swapovou křivku pro peněžní toky denominované v USD.

3.4.2 Úrokové riziko (pokračování)

Jak ukazuje následující tabulka, čistá současná hodnota úvěrového portfolia včetně zajišťovacích mikroswapů by se ke dni 31. prosince 2023 snížila o 491 tis. EUR (ke dni 31. prosince 2022 by šlo o snížení o 500 tis. EUR), pokud se všechny relevantní křivky úrokových sazeb současně paralelně posunou směrem nahoru o jeden bazický bod.

Hodnota bazického bodu v tisících EUR	**Peníze Trh**	**Velmi krátké**	**Krátké**	**Střední**	**Dlouhé**	**Extra dlouhé**	**Celkem**
Ke dni 31. 12. 2023	**1 rok**	**2 až 3 roky**	**4 až 6 let**	**7 až 11 let**	**12 až 20 let**	**Více než 20 let**	
Celková citlivost úvěrů a zajišťovacích mikroswapů	–39	–97	–153	–153	–47	–2	**–491**

Hodnota bazického bodu v tisících EUR	**Peníze Trh**	**Velmi krátké**	**Krátké**	**Střední**	**Dlouhé**	**Extra dlouhé**	**Celkem**
Ke dni 31. 12. 2022	**1 rok**	**2 až 3 roky**	**4 až 6 let**	**7 až 11 let**	**12 až 20 let**	**Více než 20 let**	
Celková citlivost úvěrů a zajišťovacích mikroswapů	–34	–98	–154	–162	–50	–2	**–500**

3.4.2 Měnové riziko

Měnové riziko představuje pro facilitu riziko ušlého zisku nebo ekonomické hodnoty v důsledku nepříznivých pohybů směnných kurzů.

Vzhledem k používání referenční účetní měny (EUR) vzniká facilitě expozice vůči měnovému riziku pokaždé, kdy dojde k nesouladu mezi jejími aktivy a závazky denominovanými v jiné měně, než je tato referenční účetní měna. Měnové riziko zahrnuje také dopad změn v hodnotě budoucích peněžních toků denominovaných v jiné než referenční účetní měně, např. vyplácení dividend a úroků, které způsobilo kolísání směnného kurzu.

3.4.2.1 Měnové riziko a aktiva treasury

Aktiva treasury v rámci facility jsou denominována v EUR nebo USD.

Měnové riziko je zajišťováno prostřednictvím křížových devizových spotů a forwardů, devizových swapů a křížových měnových swapů. K ochraně proti tržním rizikům vzniklým v souvislosti s finanční činností facility může útvar Treasury v rámci EIB, považuje-li to za nezbytné a vhodné, použít i jiný nástroj v souladu se zásadami banky.

3.4.2.2 Měnové riziko a operace financované nebo zaručené facilitou

Příspěvky členských států do facility jsou placeny v eurech. Operace financované či zaručené facilitou, jakož i úrokové subvence mohou být denominovány v EUR, USD či jiné schválené měně.

Expozice vůči měnovému riziku (ve vztahu k referenční měně EUR) vzniká pokaždé, když jsou transakce denominované v jiných měnách než v eurech ponechány nezajištěné. Pokyny k zajištění měnového rizika facility jsou uvedeny níže.

3.4.2.2.1. Zajištění operací denominovaných v USD

Měnové riziko plynoucí z operací facility denominovaných v USD je kryto souhrnně pomocí devizových swapů s párem EUR/USD. Tyto swapy se pravidelně rolují a jejich hodnota se pravidelně upravuje. Použití devizových swapů slouží dvojímu účelu. Jednak se generuje likvidita potřebná na nové výplaty (úvěry a kapitál), jednak se udržuje makrozajištění měnového rizika.

Na začátku každého období se na základě plánovaných nebo očekávaných zpětných toků / částek k vyplacení odhadují peněžní toky, které mají být přijaty nebo vyplaceny v USD během příštího období. Následně se devizové swapy na konci splatnosti přerolují a jejich objem se upraví tak, aby pokrýval alespoň potřeby likvidity v USD předpokládané v příštím období.

Dolarová měnová pozice se v případě, že překročí příslušné limity, každý měsíc zajišťuje pomocí spotové či forwardové operace.

Během období rolování se neočekávané nedostatky likvidity v USD pokrývají prostřednictvím ad hoc devizových swapů. Přebytky likvidity jsou investovány do aktiv treasury nebo se převedou na eura, jestliže vznikly ze zvýšení měnové pozice.

3.4.2.2.2. Zajištění operací denominovaných v jiných měnách než v EUR nebo USD

Operace facility denominované v jiných měnách než v EUR a USD jsou zajištěny křížovými měnovými swapy, které mají stejný finanční profil jako podkladový úvěr, za předpokladu, že existuje funkční swapový trh.

Některé operace facility jsou denominovány v měnách, kde efektivní zajištění buď není možné, anebo je možné jen za vysokou cenu. Tyto operace jsou denominovány v místních měnách, avšak jsou vypořádávány v EUR nebo USD. Podle rámce pro finanční rizika facility, jejž schválil Výbor pro investiční nástroj dne 22. ledna 2015, lze měnové expozice v místních měnách, které výraznou měrou kladně korelují s USD, zajistit synteticky prostřednictvím derivátů denominovaných v USD. Takto synteticky zajištěné místní měny jsou vykázány v tabulce v poznámce 3.4.2.2.3 v položce „Místní měny (synteticky zajištěné)“. Místní měny, které těmito deriváty v USD synteticky zajištěny nejsou, jsou vykázány v téže tabulce v položce „Místní měny (bez syntetického zajištění)“.

Kromě toho u půjček denominovaných v jiných měnách než v eurech, USD nebo v měnách, které není možné zajistit prostřednictvím křížových měnových swapových smluv, účtuje investiční facilita dodatečnou úrokovou složku tzv. „devizové prémie“, aby se zmírnilo riziko možného znehodnocení místní měny.

3.4.2.2.3 Měnová pozice (v tis. EUR)

Tabulky v této poznámce zachycují měnovou pozici facility.

Měnová pozice je v následujících tabulkách zachycena v souladu se zásadami pro řízení rizik facility (popsanými v rámci pro finanční rizika facility). Měnová pozice podle zásad řízení rizik vychází z účetních údajů a je definována jako rozdíl mezi vybranými aktivy a závazky. Aktiva a závazky definované v měnové pozici podle zásad řízení rizik jsou vybrány tak, aby se zajistilo, že výnos bude přepočten na měnu vykazování (EUR) až v okamžiku, kdy bude přijat.

V měnové pozici podle zásad řízení rizik je zahrnuta změna reálné hodnoty akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem, jakož i znehodnocení úvěrů a jiných pohledávek. Deriváty zahrnuté v měnové pozici podle zásad řízení rizik se uvažují v nominální, nikoliv reálné hodnotě, aby mohly být sladěny s čistou hodnotou aktiv, rovněž uvažovanou v nominální hodnotě upravené o znehodnocení úvěrů.

Zbývající část aktiv a závazků, která zahrnuje zejména naběhlé úroky z úvěrů, derivátů a subvencí, je v níže uvedených tabulkách vykázána jako „Měnová pozice vyňatá ze zásad řízení rizik“.

Ke dni 31. prosince 2023	**Aktiva a závazky**			**Závazky a podmíněné závazky**
Měny	**Měnová pozice podle zásad řízení rizik**	**Měnová pozice vyňatá ze zásad řízení rizik**	**Rozvahová měnová pozice**	
USD	–194.166	–16.111	–210.277	306.161
*Místní měny (synteticky zajištěné)**				
KES	87.829	–4.832	82.997	–
TZS	1.071	19	1.090	–
DOP	16.663	122	16.785	–
UGX	20.283	221	20.504	–
RWF	55.837	367	56.204	–
*Místní měny (bez syntetického zajištění)**				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	67.992	–1.136	66.856	–
Měny jiné než EUR celkem	**55.509**	**–21.350**	**34.159**	**306.161**
EUR	**–**	**3 489 673**	**3 489 673**	**1 344 972**
EUR a jiné měny celkem	**55.509**	**3 468 323**	**3 523 832**	**1 651 133**

* Vysvětlení syntetického zajištění viz oddíl 3.4.2.2.2.

3.4.2.2.3 Měnová pozice (v tis. EUR) (pokračování)

Ke dni 31. prosince 2022	Aktiva a závazky			Závazky a podmíněné závazky
Měny	**Měnová pozice podle zásad řízení rizik**	**Měnová pozice vyňatá ze zásad řízení rizik**	**Rozvahová měnová pozice**	
USD	–318.423	–11.114	–329.537	844.247
*Místní měny (synteticky zajištěné)**				
KES	129.513	36.883	166.396	–
TZS	7.355	123	7.478	–
DOP	24.533	301	24.834	–
UGX	32.632	489	33.121	–
RWF	75.037	698	75.735	–
Místní měny (bez syntetického zajištění)*				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	86.929	–479	86.450	–
Měny jiné než EUR celkem	**37.576**	**26.901**	**64.477**	**844.247**
EUR	–	4 009 151	4 009 151	1 726 301
EUR a jiné měny celkem	**37.576**	**4 036 052**	**4 073 628**	**2 570 548**

* Vysvětlení syntetického zajištění viz oddíl 3.4.2.2.2.

3.4.2.3 Analýza kurzové citlivosti

Ke dni 31. prosince 2023 by 10% depreciace eura vůči všem ostatním měnám vedla k navýšení zdrojů od přispěvatelů a zisku o 2,9 milionu EUR (ke dni 31. prosince 2022: 7,2 milionu EUR). 10% apreciace eura vůči všem ostatním měnám by vedla ke snížení zdrojů od přispěvatelů a zisku o –2,4 milionu EUR (ke dni 31. prosince 2022: –5,9 milionu EUR).

3.4.2.4 Směnné kurzy

K sestavení rozvahy ke dni 31. prosince 2023 a 31. prosince 2022 byly použity tyto směnné kurzy:

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Měny států mimo EU		
Botswanská pula (BWP)	14.78	13.59
Dominikánské peso (DOP)	64.08	59.84
Fidžijský dolar (FJD)	2.39	2.32
Haitský gourde (HTG)	143.68	154.37
Jamajský dolar (JMD)	168.22	161.59
Keňský šilink (KES)	173.20	131.68
Mauritánská ouguiya (MRU)	43.35	39.04
Mauricijská rupie (MUR)	48.56	46.83
Mosambický metical (MZN)	69.98	67.54
Nigerijská naira (NGN)	975.04	478.02
Rwandský frank (RWF)	1 385.07	1 132.20
Tanzanský šilink (TZS)	2 772.53	2 487.37
Ugandský šilink (UGX)	4 178.00	3 965.00
Americký dolar (USD)	1.11	1.07
Frank CFA (XAF/XOF)	655.96	655.96
Jihoafrický rand (ZAR)	20.35	18.10
Zambijská kwacha (ZMW)	28.45	19.28

3.4.3 Akciové riziko

Akciovým rizikem se rozumí riziko, že v důsledku změny cen akcií nebo hodnoty kapitálových investic dojde k poklesu reálné hodnoty uvedených investic.

Facilita je vystavena akciovému riziku v důsledku svých přímých kapitálových investic a investic do fondů rizikového kapitálu.

Hodnoty pozic v nekotovaných akciích nelze průběžně sledovat a kontrolovat. U těchto pozic patří mezi nejlepší dostupné údaje ceny vyplývající z relevantních metod oceňování.

Pokud by se hodnota individuálních přímých kapitálových investic a investic do rizikového kapitálu změnila o +/–10 %, pak by zdroje přispěvatelů do facility (vlivem změny reálné hodnoty portfolia kapitálových nástrojů) za předpokladu, že by ostatní proměnné zůstaly konstantní, ke dni 31. prosince 2023 vzrostly o 82,1 milionu EUR, resp. klesly o –82,1 milionu EUR (ke dni 31. prosince 2022: 79,7 milionu EUR, resp. –79,7 milionu EUR).

4 Reálná hodnota finančních nástrojů

4.1 Účetní klasifikace a reálná hodnota

Následující tabulka uvádí finanční aktiva a finanční závazky v jejich účetní a reálné hodnotě, včetně jejich postavení v hierarchii reálných hodnot. Neobsahuje informace o reálné hodnotě finančních aktiv a finančních závazků, které se oceňují naběhlou hodnotou, jelikož jejich účetní hodnota je přiměřenou aproximací jejich hodnoty reálné.

K 31. 12. 2023	Účetní hodnota						Reálná hodnota			
v tisících EUR	**Derivátové finanční nástroje**	**Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem**	**Peníze, úvěry a jiné pohledávky**	**Finanční aktiva treasury**	**Ostatní finanční aktiva nebo závazky**	**Celkem**	**Úroveň 1**	**Úroveň 2**	**Úroveň 3**	**Celkem**
Fin. aktiva povinně oceňovaná reál. hodnotou do zisku nebo ztráty										
Derivátové finanční nástroje	55 765	–	–	–	–	**55 765**	–	55 765	–	**55 765**
Fondy rizikového kapitálu	–	693.042	–	–	–	**693.042**	–	–	693.042	**693.042**
Přímé kapitálové investice	–	127.671	–	–	–	**127.671**	–	–	127.671	**127.671**
Půjčky a pohledávky	–	–	124.323	–	–	**124.323**	–	–	124.323	**124.323**
Fin. aktiva povinně oceňovaná reál. hodnotou do zisku nebo ztráty celkem	**55 765**	**820.713**	**124.323**	**–**	**–**	**1 000 801**	**–**	**55 765**	**945.036**	**1 000 801**
Fin. aktiva oceňovaná naběhlou hodnotou										
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	–	–	1 376 824	–	–	**1 376 824**				
Půjčky a pohledávky	–	–	1 558 989	–	–	**1 558 989**				
Pohledávky za přispěvateli	–	–	85 321	–	–	**85 321**				
Finanční aktiva treasury	–	–	–	–	–	**–**				
Ostatní aktiva	–	–	–	–	616	**616**				
Fin. aktiva oceňovaná naběhlou hodnotou celkem	**–**	**–**	**3 021 134**	**–**	**616**	**3 021 750**				
Finanční aktiva celkem	**55 765**	**820.713**	**3 145 457**	**–**	**616**	**4 022 551**				
Fin. závazky v naběhlé hodnotě										
Rezervy na úvěrové přísliby	–	–	–	–	–19.038	**–19.038**				
Závazky vůči třetím stranám	–	–	–	–	–427.828	**–427.828**				
Ostatní závazky	–	–	–	–	–3.338	**–3.338**				
Fin. závazky oceňované naběhlou hodnotou celkem	**–**	**–**	**–**	**–**	**–450.204**	**–450.204**				
Finanční závazky celkem	**–**	**–**	**–**	**–**	**–450.204**	**–450.204**				

4 Reálná hodnota finančních nástrojů (pokračování)

4.1 Účetní klasifikace a reálná hodnota (pokračování)

Ke dni 31. prosince 2022	Účetní hodnota						Reálná hodnota			
v tisících EUR	Derivátové finanční nástroje	Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	Peníze, úvěry a jiné pohledávky	Finanční aktiva treasury	Ostatní finanční aktiva nebo závazky	Celkem	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3	Celkem
Fin. aktiva povinně oceňovaná reál. hodnotou do zisku nebo ztráty										
Derivátové finanční nástroje	75.852	–	–	–	–	**75.852**	–	75.852	–	**75.852**
Fondy rizikového kapitálu	–	684.564	–	–	–	**684.564**	–	–	684.564	**684.564**
Přímé kapitálové investice	–	112.777	–	–	–	**112.777**	–	–	112.777	**112.777**
Půjčky a pohledávky	–	–	95.604	–	–	**95.604**	–	–	95.604	**95.604**
Fin. aktiva povinně oceňovaná reál. hodnotou do zisku nebo ztráty celkem	**75.852**	**797.341**	**95.604**	**–**	**–**	**968.797**	**–**	**75.852**	**892.945**	**968.797**
Fin. aktiva v naběhlé hodnotě										
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	–	–	1 451 970	–	–	**1 451 970**				
Půjčky a pohledávky	–	–	1 754 182	–	–	**1 754 182**				
Pohledávky za přispěvateli	–	–	85 321	–	–	**85 321**				
Finanční aktiva treasury	–	–	–	73.003	–	**73.003**				
Ostatní aktiva	–	–	–	–	950	**950**				
Fin. aktiva oceňovaná naběhlou hodnotou celkem	**–**	**–**	**3 291 473**	**73.003**	**950**	**3 365 426**				
Finanční aktiva celkem	**75.852**	**797.341**	**3 387 077**	**73.003**	**950**	**4 334 223**				
Fin. závazky v naběhlé hodnotě										
Rezervy na úvěrové přísliby	–	–	–	–	–16.583	**–16.583**				
Závazky vůči třetím stranám	–	–	–	–	–190.927	**–190.927**				
Ostatní závazky	–	–	–	–	–2.419	**–2.419**				
Fin. závazky oceňované naběhlou hodnotou celkem	**–**	–	–	–	**–209.929**	**–209.929**				
Finanční závazky celkem	**–**	**–**	**–**	**–**	**–209.929**	**–209.929**				

4.2 Ocenění reálné hodnoty

4.2.1 Metody oceňování a významné nepozorovatelné údaje

Následující tabulka uvádí informace o metodách oceňování a významných nepozorovatelných údajích, které se používají k oceňování finančních nástrojů, jež jsou v hierarchii reálných hodnot zařazeny do úrovní 2 a 3:

	Metoda oceňování	Významné nepozorovatelné údaje	Vztah nepozorovatelných údajů ke stanovení reálné hodnoty
Finanční nástroje vykázané v reálné hodnotě			
Derivátové finanční nástroje	Diskontovaný peněžní tok: Budoucí peněžní toky jsou odhadovány jednak na základě forwardových směnných kurzů / úrokových sazeb (z forwardových směnných kurzů a výnosových křivek na konci sledovaného období, které lze zjistit pozorováním), jednak na základě smluvních forwardových/úrokových sazeb diskontovaných sazbou, která odráží úvěrové riziko různých protistran.	Křivky používané při odhadování a diskontování peněžních toků jsou kalibrovány podle tržních údajů a swapy v portfoliu mají splatnost, která nepřesahuje nejdelší dobu splatnosti, která je ve vstupech k dispozici. Žádné nepozorovatelné vstupy proto neexistují.	Nepoužije se.
Fondy rizikového kapitálu	Metoda vycházející z upravené čisté hodnoty aktiv: Reálná hodnota se určí buď tak, že se procentně vyjádřený vlastnický podíl facility v dané jednotce uplatní na čistou hodnotu aktiv uvedenou v nejnovějším výkaze a upravenou o peněžní toky, nebo je-li to možné, určí se pomocí přesné hodnoty podílu k témuž datu, kterou sdělí příslušný správce fondu. Za účelem překlenutí období mezi dnem, kdy byla naposledy zjišťována čistá hodnota aktiv, a datem zpracování výkazů ke konci roku se provádí přezkum událostí po rozvahovém dni a vykazovaná čistá hodnota aktiv je v případě potřeby upravena.	Úprava v souvislosti s dobou, která uplynula mezi posledním dnem sestavení výkazů fondu a datem stanovení reálné hodnoty, která zohledňuje: provozní náklady a poplatky za správu, následné změny reálné hodnoty podkladových aktiv fondu rizikového kapitálu, dodatečně vzniklé závazky a změny tržních či jiných ekonomických podmínek.	Čím delší je období mezi datem stanovení reálné hodnoty a posledním dnem sestavení výkazů fondu rizikového kapitálu, tím vyšší je úprava v souvislosti s uplynulou dobou.
Přímé kapitálové investice	Upravená čistá hodnota aktiv.	Úprava v souvislosti s dobou, která uplynula mezi posledním dnem sestavení výkazů jednotky, do níž se investovalo, a datem stanovení reálné hodnoty, která zohledňuje: provozní náklady, následné změny reálné hodnoty podkladových aktiv jednotky, do níž se investovalo, dodatečně vzniklé závazky, změny tržních či jiných ekonomických podmínek, zvýšení kapitálu a prodej / změnu kontroly. Diskont za omezenou obchodovatelnost (likvidnost) určený na základě cen v předchozích transakcích s podobnými akciemi v dané zemi/regionu, a to v rozmezí od 5 do 30 %.	Čím vyšší je diskont za omezenou obchodovatelnost, tím nižší je reálná hodnota.
Půjčky v reálné hodnotě	Pro dlužníky splňující předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky: diskontované peněžní toky určené pomocí smluvních/očekávaných budoucích peněžních toků diskontovaných pomocí příslušné diskontní sazby upravené tak, aby zachycovala riziko spojené s úvěrem (včetně úvěrového rizika dlužníka). Uvedená diskontní sazba se porovnává s jakoukoli příslušnou tržní referenční hodnotou. Pro dlužníky nesplňující předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky: metoda čistých aktiv (metoda likvidační hodnoty).	Složky diskontní sazby odrážejí úvěrové riziko dlužníka ve srovnání s bezrizikovou tržní sazbou.	Čím vyšší je diskontní sazba, tím nižší je reálná hodnota.

4.2.1 Metody oceňování a významné nepozorovatelné údaje (pokračování)

	Metoda oceňování	Významné nepozorovatelné údaje	Vztah nepozorovatelných údajů ke stanovení reálné hodnoty
Finanční nástroje nevykázané v reálné hodnotě			
Půjčky a pohledávky	Diskontované peněžní toky: Model oceňování pracuje se smluvními peněžními toky, které jsou podmíněny tím, že nedojde k selhání dlužníka, a nezohledňují výši kolaterálu ani scénáře předčasného splacení. Za účelem výpočtu čisté současné hodnoty úvěrů použitý model diskontuje smluvní peněžní toky z úvěru pomocí upravené tržní diskontní křivky. Čistá současná hodnota se u jednotlivých úvěrů následně upraví tak, aby zohledňovala relevantní související očekávané ztráty. Následným sečtením výsledků se zjistí reálná hodnota souboru úvěrů a jiných pohledávek.	Nepoužije se.	Nepoužije se.
Finanční aktiva treasury	Diskontované peněžní toky.	Nepoužije se.	Nepoužije se.

V souvislosti s uplatněním IFRS 13 jsou v reálné hodnotě derivátů ke dni 31. prosince 2023 a 2022 zahrnuty úpravy ocenění, a sice:

- úvěrové úpravy v ocenění odrážející úvěrové riziko protistrany u derivátových transakcí činily ke dni 31. prosince 2023 –6 100 tis. EUR a ke dni 31. prosince 2022 –6 100 tis. EUR,
- úpravy debetní hodnoty odrážející vlastní úvěrové riziko u derivátových transakcí činily ke dni 31. prosince 2023 +7 200 tis. EUR a ke dni 31. prosince 2022 +7 200 EUR.

4.2.2 Převody mezi úrovní 1 a 2

Převody mezi jednotlivými úrovněmi vykazuje facilita v souladu se svými zásadami k datu události anebo změny okolností, která daný převod zapříčinila.

V roce 2023 ani v roce 2022 facilita v hierarchii reálných hodnot neprovedla žádné převody z úrovně 1 do 2 nebo úrovně 2 do 1.

4.2.3 Reálné hodnoty úrovně 3

Sesouhlasení reálných hodnot úrovně 3

Následující tabulky představují změny nástrojů na úrovni 3[13] pro rok ukončený ke dni 31. prosince 2023 a 31. prosince 2022:

v tisících EUR	**Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem**
Zůstatek k 1. lednu 2023	**797.341**
Zisky nebo ztráty zahrnuté do zisku nebo ztráty:	
Odúčtování úpravy reálné hodnoty v důsledku prodeje	–
Čistá změna reálné hodnoty akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem	–15.142
Celkem	**–15.142**
Výplaty	101.100
Splátky	–32.560
Kurzové rozdíly	–30.026
Zůstatek k 31. prosinci 2023	**820.713**

v tisících EUR	**Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem**
Zůstatek k 1. lednu 2022	**697.631**
Zisky nebo ztráty zahrnuté do zisku nebo ztráty:	
Odúčtování úpravy reálné hodnoty v důsledku prodeje	99
Čistá změna reálné hodnoty akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem	9.172
Celkem	**9.271**
Výplaty	139.935
Splátky	–74.959
Kurzové rozdíly	25.463
Zůstatek k 31. prosinci 2022	**797.341**

V roce 2023 ani v roce 2022 facilita neprovedla v hierarchii reálných hodnot žádné převody z nebo do úrovně 3.

Analýza citlivosti

Účinky na zdroje přispěvatelů facility a výkaz zisku nebo ztráty a jiný úplný výsledek hospodaření v důsledku ±10 % změny hodnoty přímých kapitálových investic a investic rizikového kapitálu, přičemž všechny ostatní proměnné jsou drženy konstantní, činí ke dni 31. prosince 2023 82,1 milionu a –82,1 mil. EUR (ke dni 31. prosince 2022: 79,7 milionu EUR a –79,7 milionu EUR).

[13] Půjčky oceňované reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty jsou uvedeny v poznámce 7.

5 Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty tvoří:

v tisících EUR	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pokladní hotovost	146.494	328.079
Termínované vklady	625.403	963.004
Komerční papíry	599.507	159.506
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty ve výkazu peněžních toků	**1 371 404**	**1 450 589**
Naběhlé úroky	5.420	1.381
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty ve výkazu finanční situace	**1 376 824**	**1 451 970**

6 Derivátové finanční nástroje

Derivátové finanční nástroje, klasifikované jako držené k obchodování, mají tyto hlavní složky:

Ke dni 31. prosince 2023	Reálná hodnota		Pomyslná částka
v tisících EUR	Aktiva	Závazky	
Křížové měnové swapy	9.983	–	43.250
Devizové swapy	45.782	–	1 640 000
Derivátové finanční nástroje celkem	**55 765**	**–**	**1 683 250**

Ke dni 31. prosince 2022	Reálná hodnota		Pomyslná částka
v tisících EUR	Aktiva	Závazky	
Měnově úrokové swapy	4.778	–	47.033
Devizové swapy	71.074	–	1 790 000
Derivátové finanční nástroje celkem	**75.852**	**–**	**1 837 033**

7 Půjčky a pohledávky

7.1 Půjčky a pohledávky

Následující tabulka obsahuje sesouhlasení úvěrů a záloh mezi počátečním a konečným zůstatkem:

v tisících EUR	Globální půjčky*	Seniorní půjčky	Podřízené půjčky	Celkem
Nominální hodnota půjček vykaz. v naběhlé hodnotě k 1. lednu 2023	**1 236 887**	**563.277**	**–**	**1 800 164**
Výplaty	154.587	11.986	–	**166.573**
Odpisy	–	–	–	**–**
Splátky	–219.739	–67.902	–	**–287.641**
Aktivovaný úrok	–	–	–	**–**
Kurzové rozdíly	–73.614	–12.024	–	**–85.638**
Nominální hodnota půjček vykaz. v naběhlé hodnotě k 31. prosinci 2023	**1 098 121**	**495.337**	**–**	**1 593 458**
Znehodnocení – opravná položka k 1. lednu 2023	**–37.604**	**–22.798**	**–**	**–60.402**
Čisté změny dvanáctiměsíčních ECL	–287	–92	–	**–379**
Čisté změny ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení	–1.060	4.887	–	**3.827**
ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené	–	–	–	**–**
reverzování ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené	5.205	402	–	**5.607**
Kurzové rozdíly	1.348	402	–	**1.750**
Znehodnocení – opravná položka k 31. prosinci 2023	**–32.398**	**–17.199**	**–**	**–49.597**
Půjčky a jiné pohledávky v naběhlé hodnotě k 31. prosinci 2023	**1 065 723**	**478.138**	**–**	**1 543 861**
Nominální hodnota půjček FVTPL k 1. lednu 2023	**1.080**	**72.923**	**66.833**	**140.836**
Výplaty	–	37.092	3.572	**40.664**
Splátky	–	–514	–	**–514**
Kurzové rozdíly	–	–2.925	48	**–2.877**
Nominální hodnota půjček FVTPL k 31. prosinci 2023	**1.080**	**106.576**	**70.453**	**178.109**
Úprava reálné hodnoty k 1. lednu 2023	**–1.080**	**–26.420**	**–17.732**	**–45.232**
Čistá změna reálné hodnoty	–	–8.941	9	**–8.932**
Kurzové rozdíly	–	378	–	**378**
Úprava reálné hodnoty k 31. prosinci 2023	**–1.080**	**–34.983**	**–17.723**	**–53.786**
Půjčky a jiné pohledávky FVTPL k 31. prosinci 2023	**–**	**71.593**	**52.730**	**124.323**
Naběhlá hodnota	–3.518	–4.040	–	**–7.558**
Úroky	11.560	10.876	250	**22.686**
Půjčky a pohledávky k 31. prosinci 2023	**1 073 765**	**556.567**	**52.980**	**1 683 312**

* Včetně dohod o zprostředkování

7 Půjčky a jiné pohledávky (pokračování)

7.1 Půjčky a jiné pohledávky (pokračování)

V tisících EUR	Globální půjčky*	Seniorní půjčky	Podřízené půjčky	Celkem
Nominální hodnota úvěrů vykaz. v naběhlé hodnotě k 1. lednu 2022	**1 260 960**	**549.115**	**–**	**1 810 075**
Výplaty	186.211	68.638	–	**254.849**
Splátky	–246.403	–74.267	–	**–320.670**
Kurzové rozdíly	36.119	19.791	–	**55.910**
Nominální hodnota úvěrů vykaz. v naběhlé hodnotě k 31. prosinci 2022	**1 236 887**	**563.277**	**–**	**1 800 164**
Znehodnocení – opravná položka k 1. lednu 2022	**–43.723**	**–22.191**	**–**	**–65.914**
Čisté změny dvanáctiměsíčních ECL	–7.009	–750	–	–7.759
Čisté změny ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení	4.305	1.176	–	5.481
ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené	–	–393	–	–393
reverzování ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené	11.082	151	–	11.233
Kurzové rozdíly	–2.259	–791	–	–3.050
Znehodnocení – opravná položka k 31. prosinci 2022	**–37.604**	**–22.798**	**–**	**–60.402**
Úvěry a jiné pohledávky v naběhlé hodnotě k 31. prosinci 2022	**1 199 283**	**540.479**	**–**	**1 739 762**
Nominální hodnota úvěrů FVTPL k 1. lednu 2022	**1.080**	**70.936**	**200.000**	**272.016**
Výplaty	–	5.644	–	**5.644**
Splátky	–	–4.544	–133.167	**–137.711**
Kurzové rozdíly	–	887	–	**887**
Nominální hodnota úvěrů FVTPL k 31. prosinci 2022	**1.080**	**72.923**	**66.833**	**140.836**
Úprava reálné hodnoty k 1. lednu 2022	**–1.080**	**–24.613**	**–16.332**	**–42.025**
Čistá změna reálné hodnoty	–	–1.680	–1.400	**–3.080**
Kurzové rozdíly	–	–127	–	**–127**
Úprava reálné hodnoty k 31. prosinci 2022	**–1.080**	**–26.420**	**–17.732**	**–45.232**
Úvěry a jiné pohledávky FVTPL k 31. prosinci 2022	**–**	**46.503**	**49.101**	**95.604**
Naběhlá hodnota	–3.450	–3.718	–	**–7.168**
Úroky	11.809	9.741	38	**21.588**
Úvěry a jiné pohledávky k 31. prosinci 2022	**1 207 642**	**593.005**	**49.139**	**1 849 786**

* Včetně dohod o zprostředkování

7.2 Znehodnocení úvěrů a jiných pohledávek – opravné položky

v tisících EUR	2023			
		ECL za dobu trvání:		
	Dvanáctiměsíční ECL	ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení	ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené	Celkem
Úvěry a jiné pohledávky v naběhlé hodnotě				
Zůstatek k 1. lednu 2023	**11.370**	**28.817**	**20.215**	**60.402**
Převod na dvanáctiměsíční ECL	869	–4.217	–	**–3.348**
Převod na ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení	–927	3.593	–	**2.666**
Čisté ocenění opravné položky	–993	–4.333	–2.873	**–8.199**
Nově vytvořená nebo nakoupená finanční aktiva	1.470	1.188	–	**2.658**
Finanční aktiva, která byla odúčtována	–41	–57	–2.734	**–2.832**
Kurzové rozdíly*	–784	–317	–649	**–1.750**
Zůstatek k 31. prosinci 2023	**10.964**	**24.674**	**13.959**	**49.597**

v tisících EUR	2022			
		ECL za dobu trvání:		
	Dvanáctiměsíční ECL	ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení	ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené	Celkem
Úvěry a jiné pohledávky v naběhlé hodnotě				
Zůstatek k 1. lednu 2022	**3.565**	**33.268**	**29.081**	**65.914**
Převod na dvanáctiměsíční ECL	2.293	–7.061	–	**–4.768**
Převod na ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení	–489	3.160	–	**2.671**
Převod na ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené	–	–617	393	**–224**
Čisté ocenění opravné položky	4.101	–2.472	–6.045	**–4.416**
Nově vytvořená nebo nakoupená finanční aktiva	1.878	1.670	–	**3.548**
Finanční aktiva, která byla odúčtována	–24	–160	–5.189	**–5.373**
Kurzové rozdíly*	46	1.029	1.975	**3.050**
Zůstatek k 31. prosinci 2022	**11.370**	**28.817**	**20.215**	**60.402**

* Měnové pohyby jsou vyloučeny z částek vykázaných ve výkazu zisku nebo ztráty a Jiném úplném výsledku hospodaření, jakož i ve výkazu změn zdrojů přispěvatelů.

8 Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem

Následující tabulka obsahuje sesouhlasení kapitálových investic mezi počátečním a konečným zůstatkem:

v tisících EUR	Fondy rizikového kapitálu	Přímé kapitálové investice	Celkem
Náklady k 1. lednu 2023	**580.534**	**81.711**	**662.245**
Výplaty	101.100	–	**101.100**
Splátky/prodej	–32.560	–	**–32.560**
Kurzové rozdíly	–15.727	–8.256	**–23.983**
Náklady k 31. prosinci 2023	**633.347**	**73.455**	**706.802**
Nerealizované zisky a ztráty k 1. lednu 2023	**104.030**	**31.066**	**135.096**
Čistá změna nerealizovaných zisků a ztrát	–43.652	28.510	**–15.142**
Odúčtování úpravy reálné hodnoty v důsledku kapitálového swapu	–	–	**–**
Kurzové rozdíly	–683	–5.360	**–6.043**
Nerealizované zisky a ztráty k 31. prosinci 2023	**59.695**	**54.216**	**113.911**
Akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem k 31. prosinci 2023	**693.042**	**127.671**	**820.713**

v tisících EUR	Fondy rizikového kapitálu	Přímé kapitálové investice	Celkem
Cena k 1. lednu 2022	**493.161**	**77.478**	**570.639**
Výplaty	139.935	–	**139.935**
Splátky/prodej	–74.959	–	**–74.959**
Kapitálový swap	–	3.598	**3.598**
Kurzové rozdíly	22.397	635	**23.032**
Cena k 31. prosinci 2022	**580.534**	**81.711**	**662.245**
Nerealizované zisky a ztráty k 1. lednu 2022	**97.409**	**29.583**	**126.992**
Čistá změna nerealizovaných zisků a ztrát	4.149	5.023	**9.172**
Odúčtování úpravy reálné hodnoty v důsledku prodeje	–	–3.499	**–3.499**
Kurzové rozdíly	2.472	–41	**2.431**
Nerealizované zisky a ztráty k 31. prosinci 2022	**104.030**	**31.066**	**135.096**
Akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem k 31. prosinci 2022	**684.564**	**112.777**	**797.341**

9 Pohledávky za přispěvateli

Pohledávky za přispěvateli ve výši 85,3 milionu EUR (2022: 85,3 mil. EUR) se skládají výhradně z příspěvků členských států, u nichž došlo k výzvě k úhradě, ale nebyly zaplaceny.

10 Finanční aktiva treasury

Portfolio treasury se skládá z kotovaných dluhopisů, jejichž zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni je kratší než tři měsíce. V následující tabulce je rozepsána změna stavu tohoto portfolia:

v tisících EUR	
Zůstatek k 1. lednu 2023	**73.003**
Akvizice	348.523
Splatnost	–421.278
Změna amortizace prémií/diskontu	–248
Změna naběhlých úroků	–
Zůstatek k 31. prosinci 2023	**–**

v tisících EUR	
Zůstatek k 1. lednu 2022	**–**
Akvizice	920.290
Splatnost	–847.608
Změna amortizace prémií/diskontu	247
Změna naběhlých úroků	74
Zůstatek k 31. prosinci 2022	**73.003**

11 Ostatní aktiva

Ostatní aktiva mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Pohledávka za EIB	616	940
Finanční záruky	–	10
Ostatní aktiva celkem	**616**	**950**

12 Výnosy příštích období

Výnosy příštích období mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Úrokové subvence příštích období	47.313	51.498
Provize z úvěrů a jiných pohledávek příštích období	1.202	919
Výnosy příštích období celkem	**48.515**	**52.417**

13 Rezervy na úvěrové přísliby

Následující tabulky obsahují sesouhlasení rezerv na opravné položky pro nevyplacené úvěry (úvěrové přísliby) mezi počátečním a konečným zůstatkem s použitím modelu:

	2023			
v tisících EUR	**Dvanáctiměsíční ECL**	**ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení**	**ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené**	**Celkem**
Úvěrové přísliby				
Zůstatek k 1. lednu	**4.825**	**11.758**	**–**	**16.583**
Převod na ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení	–163	1.955	–	**1.792**
Čisté ocenění opravné položky	466	8.206	–	**8.672**
Nově vytvořená nebo nakoupená finanční aktiva	–1.295	–1.461	–	**–2.756**
Finanční aktiva, která byla odúčtována	–1.120	–4.118	–	**–5.238**
Kurzové rozdíly	2	–17	–	**–15**
Zůstatek k 31. prosinci	**2.715**	**16.323**	**–**	**19.038**

	2022			
v tisících EUR	**Dvanáctiměsíční ECL**	**ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení**	**ECL za dobu trvání, úvěrově znehodnocené**	**Celkem**
Úvěrové přísliby				
Zůstatek k 1. lednu	**1.693**	**14.909**	**–**	**16.602**
Převod na ECL za dobu trvání, bez úvěrového znehodnocení	–302	4.687	–	**4.385**
Čisté ocenění opravné položky	3.147	–6.797	–	**–3.650**
Nově vytvořená nebo nakoupená finanční aktiva	428	354	–	**782**
Finanční aktiva, která byla odúčtována	–142	–1.395	–	**–1.537**
Kurzové rozdíly	1	–	–	**1**
Zůstatek k 31. prosinci	**4.825**	**11.758**	**–**	**16.583**

14 Závazky vůči třetím stranám

Závazky vůči třetím stranám mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Čisté obecné správní náklady splatné vůči EIB	29.655	33.628
Ostatní závazky vůči EIB	39.384	1.460
Závazky vůči členským státům z titulu dosud nečerpaných úrokových subvencí a technické pomoci	358.789	155.839
Závazky vůči třetím stranám celkem	**427.828**	**190.927**

15 Ostatní závazky

Ostatní závazky mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Splátky půjček přijaté předem	2.727	1.790
Výnosy příštích období z úrokových subvencí	611	629
Ostatní závazky celkem	**3.338**	**2.419**

16 Vyžádané příspěvky od členských států (v tis. EUR)

Členské státy	Příspěvky do facility	Příspěvky na úrokové subvence a technickou pomoc	Příspěvek celkem	Vyžádané, ale nezaplacené*
Rakousko	94.677	20.161	114.838	2.398
Belgie	138.169	28.441	166.610	3.249
Bulharsko	2.660	1.361	4.021	219
Chorvatsko	1.126	969	2.095	225
Kypr	1.566	750	2.316	112
Česká republika	9.697	4.961	14.658	797
Dánsko	77.279	16.633	93.912	1.980
Estonsko	992	521	1.513	86
Finsko	55.115	12.364	67.479	1.509
Francie	818.754	159.285	978.039	17.813
Německo	823.467	173.107	996.574	20.580
Řecko	50.271	12.130	62.401	1.507
Maďarsko	9.230	4.295	13.525	615
Irsko	27.921	7.387	35.308	940
Itálie	470.233	104.875	575.108	12.530
Lotyšsko	1.364	709	2.073	116
Litva	2.248	1.138	3.386	181
Lucembursko	10.395	2.194	12.589	255
Malta	526	253	779	38
Nizozemsko	187.913	40.256	228.169	4.777
Polsko	24.591	12.537	37.128	2.007
Portugalsko	39.250	9.557	48.807	1.197
Rumunsko	7.734	4.200	11.934	718
Slovensko	4.231	2.248	6.479	376
Slovinsko	3.137	1.507	4.644	225
Španělsko	250.314	63.448	313.762	7.932
Švédsko	102.760	23.561	126.321	2.939
Spojené království	506.075	120.148	626.223	–
Celkem k 31. prosinci 2023	**3 721 695**	**828.996**	**4 550 691**	**85 321**
Celkem k 31. prosinci 2022	**3 701 695**	**548.996**	**4 250 691**	**85 321**

* Dne 15. listopadu 2023 Rada určila, jak vysoký finanční příspěvek každý členský stát zaplatí ke dni 21. ledna 2024. Ke dni 31. prosinci 2023 zbývalo uhradit 85,3 milionu EUR.

17 Vyplacené příspěvky členských států

v tisících EUR	Evropská komise			Spojené království	Celkem
	AKT	ZZÚ	Celkem		
Vyplacené příspěvky členských států ke dni 1. ledna 2023	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Zpětné toky ve vztahu k roku 2021	251.000	7.000	**258.000**	44.386	**302.386**
Zpětné toky ve vztahu k roku 2022	236.883	6.732	**243.615**	41.912	**285.527**
Vyplacené příspěvky členských států ke dni 31. prosince 2023	**487.883**	**13.732**	**501.615**	**86.298**	**587.913**

Podle dohody o převodu facilita každoročně od roku 2023 a do 31. prosince 2027 převede na Evropskou komisi částku dostupných zpětných toků z investiční facility AKT a zpětných toků investičního facility ZZÚ. Orientační částka dostupných zpětných toků investiční facility AKT činí 1 000 milionů EUR, resp. 35 milionů EUR. Kromě toho facilita převede na Spojené království částky odpovídající podílu Spojeného království na těchto dostupných zpětných tocích. Výše uvedená tabulka uvádí již vyplacené zpětné toky.

18 Závazky a podmíněné závazky

v tisících EUR	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Závazky		
Nevyplacené úvěry	883.092	1 671 851
Nevyplacené závazky týkající se akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem	297.534	411.172
Vydané záruky	985	–
Úrokové subvence a technická pomoc	422.758	441.630
Podmíněné závazky		
Podepsané nevydané záruky	46.764	49.378
Závazky z titulu příslibů a podmíněné závazky celkem	**1 651 133**	**2 574 031**

19 Úroky a obdobné příjmy a výdaje

Úroky a obdobné příjmy mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	36.668	1.999
Půjčky a pohledávky	95.137	82.162
Úrokové subvence	10.029	9.625
Finanční aktiva treasury	3.584	–
Derivátové finanční nástroje	2.918	–
Úroky a obdobné příjmy celkem	**148.336**	**93.786**

Náklady na úroky a obdobné náklady mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	Ode dne 1.1. 2023 do 31. 12. 2023	Ode dne 1.1. 2022 do 31. 12. 2022
Derivátové finanční nástroje	–	–5.080
Finanční aktiva treasury	–	–399
Úroky a obdobné výdaje celkem	**–**	**–5.479**

20 Příjmy z poplatků a provizí a výdaje na poplatky a provize

Výnosy z poplatků a provizí mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Poplatky a provize z úvěrů a jiných pohledávek	1	42
Poplatky a provize z finančních záruk	24	469
Příjmy z poplatků a provizí celkem	**25**	**511**

Náklady na poplatky a provize mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Provize vyplacená třetím osobám týkající se akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem	–62	–761
Náklady na poplatky a provize celkem	**–62**	**–761**

21 Čistý výsledek z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem

Čisté realizované zisky z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Čisté výnosy	130	35
Příjmy z dividend	6.555	15.225
Čistá změna reálné hodnoty	–15.142	9.172
Čistý výsledek z akcií a ostatních cenných papírů s proměnlivým výnosem	**–8.457**	**24.432**

22 Čisté kurzové výsledky

Čisté kurzové výsledky mají tyto hlavní složky:

v tisících EUR	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Přecenění devizových pozic		
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	–123	6.687
Derivátové finanční nástroje	86.071	–194.033
Půjčky a pohledávky	–89.458	50.951
Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	–30.026	25.464
Ostatní	3.479	–934
Přecenění devizových pozic celkem	**–30.057**	**–111.865**
Realizované výsledky u devizových swapů (náklady na zajištění)	**–37.828**	**–28.239**
Čistý kurzový výsledek	**–67.885**	**–140.104**

23 Obecné správní výdaje

Obecné správní náklady představují skutečné náklady EIB na správu facility po odečtení výnosů z běžných poplatků za ocenění, které EIB účtuje přímo klientům facility.

Ke dni 31. prosince 2023 činily celkové obecné správní náklady -29,7 milionu EUR (ke dni 31. prosince 2022: –33,6 milionu EUR).

24 Vztahy s nekonsolidovanými strukturovanými jednotkami (v tis. EUR)

Definice strukturované jednotky

Strukturovaná jednotka je jednotka vytvořená tak, aby hlasovací ani jiná podobná práva nebyla v rozhodování o tom, kdo danou jednotku ovládá, dominantním faktorem. IFRS 12 uvádí, že strukturovaná jednotka často vykazuje všechny nebo některé z následujících znaků:

- omezené činnosti,
- úzce a jasně definovaný cíl, například provádění daňově efektivního pronájmu, provádění výzkumu a vývoje, poskytnutí zdroje kapitálu nebo financování jiné účetní jednotce nebo poskytnutí investičních příležitostí investorům převedením rizik a výhod aktiv strukturované jednotky na investory,
- nedostatek kapitálu, aby strukturovaná jednotka mohla své aktivity financovat bez podřízené finanční podpory,
- financování od investorů formou více smluvně provázaných nástrojů, které vytvářejí koncentraci úvěrových a dalších rizik (tranše).

Nekonsolidované strukturované jednotky

Pojmem „nekonsolidované strukturované jednotky“ se označují všechny strukturované jednotky, které nejsou ovládány facilitou. Tento pojem zahrnuje podíly ve strukturovaných jednotkách, které nejsou konsolidované.

Definice podílů ve strukturovaných jednotkách

IFRS 12 definuje „podíly“ obecně jako smluvní nebo mimosmluvní vztahy, na jejichž základě je vykazující jednotka vystavena variabilitě výnosů z výkonnosti účetní jednotky. K takovým podílům patří například podíl na vlastním kapitálu a další formy angažovanosti v jiné jednotce, jako je financování, podpora likvidity, úvěrové posílení, přísliby a záruky. IFRS 12 uvádí, že účetní jednotka nemusí nutně mít podíl v jiné účetní jednotce výhradně na základě typického vztahu zákazník – dodavatel.

V následující tabulce jsou popsány druhy strukturovaných jednotek, které facilita nekonsoliduje, v nichž však má podíl.

Druh strukturované jednotky	**Povaha a účel**	**Podíl držený facilitou**
Projektové financování – úvěry zvláštním účelovým jednotkám	Transakce projektového financování jsou takové, při nichž se facilita ve věci obsluhy své pohledávky spoléhá na dlužníka, jehož jediný nebo hlavní zdroj výnosů je generován jediným aktivem či omezeným souborem aktiv financovaných z daného dluhu anebo jinými již existujícími aktivy, která jsou smluvně vázána na projekt. Transakce projektového financování jsou často financovány prostřednictvím zvláštních účelových jednotek.	Čisté vyplacené částky Úrokový výnos
Operace rizikového kapitálu	Facilita financuje fondy rizikového kapitálu a investiční fondy. Fondy rizikového kapitálu a investiční fondy sdružují a spravují peněžní prostředky investorů do soukromého kapitálu v malých a středních podnicích se silným růstovým potenciálem a do projektů infrastruktury.	Investice v podílech/akciích vydaných jednotkou rizikového kapitálu Dividendy přijaté v podobě výnosů z dividend.

Následující tabulka uvádí účetní hodnotu nekonsolidovaných strukturovaných jednotek, v nichž měla facilita k rozvahovému dni podíl, jakož i maximální expozici facility vůči ztrátě ve vztahu k těmto jednotkám. Maximální expozice vůči ztrátě zahrnuje účetní hodnotu a související přísliby, u nichž dosud nedošlo k vyplacení prostředků.

		31. 12. 2023		**31. 12. 2022**	
Druh strukturované jednotky	**Popis**	**Účetní hodnota**	**Maximální expozice vůči ztrátě**	**Účetní hodnota**	**Maximální expozice vůči ztrátě**
Fondy rizikového kapitálu	Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	693.042	725.781	684.564	1 091 122
Celkem		**693.042**	**725.781**	**684.564**	**1 091 122**

Facilita neposkytuje strukturovaným subjektům nad rámec příslušného financování žádnou podporu.

25 Iniciativa na zvýšení dopadu finanční pomoci (v tis. EUR)

V červnu 2013 schválila společná Rada ministrů AKT-EU nový finanční protokol pro 11. Evropský rozvojový fond na období 2014–2020.

Strany se dohodly na novém balíčku pro investiční facilitu o objemu 500 milionů EUR, tzv. iniciativě na zvýšení dopadu finanční pomoci. Tato iniciativa facilitě umožňuje podporovat projekty s obzvláště velkým potenciálním dopadem na rozvoj a zároveň absorbovat větší rizika, jež jsou s takovými investicemi spojena. Balíček nabízí facilitě nové možnosti v poskytování úvěrů soukromému sektoru formou investic do těchto nástrojů:

Kapitálové fondy se sociálním dopadem – tyto fondy propaguje rostoucí počet správců fondů soukromého kapitálu, pro něž je jádrem investiční strategie fondu zmírňování sociálních či environmentálních problémů, kteří však zároveň usilují o udržitelnost jak fondu, tak společností, do nichž fond investuje.

Půjčky poskytované finančním zprostředkovatelům – jedná se např. o mikrofinanční instituce, místní banky a úvěrová družstva, které působí v zemích AKT, v nichž EIB nemůže financování, zejména v místní měně, podle stávajících pokynů pro řízení úvěrového rizika zvažovat. Důvodem je např. vysoké riziko země, volatilita měny či chybějící vodítka k určování cen. Účelem těchto půjček je především financovat projekty s velkým rozvojovým dopadem, zejména projekty na podporu mikropodniků, malých podniků a zemědělství, které většinou nesplňují podmínky pro financování od facility.

Nástroje pro sdílení rizik – tyto nástroje mají podobu záruk na první ztrátu (tzv. first loss pieces), které usnadňují operace sdílení rizika EIB s místními finančními zprostředkovateli (zejména obchodními bankami). Děje se tak v zájmu opomíjených malých a středních podniků a malých projektů, které splňují kritéria zvyšování dopadu finanční pomoci, avšak pokud jde o jejich přístup k financování, existuje na trhu mezera. Tyto záruky by byly strukturovány jako protizáruky za přednostní tranše záruk financované EIB (v rámci investiční facility) a dalšími mezinárodními či rozvojovými finančními institucemi. Vytvářely by tak značný pákový efekt.

Přímé financování – toto financování probíhá prostřednictvím dluhových (tj. úvěrových) nebo kapitálových nástrojů v projektech, jež předkládají spolehlivé a zkušené subjekty a jež mají velký rozvojový dopad, u nichž se však také více očekávají ztráty a problémy s návratností investic (riziko vlastního kapitálu s vyšší než obvyklou pravděpodobností ztráty). EIB u tohoto nástroje uplatňuje přísná kritéria výběru a způsobilosti, neboť se jedná o projekty, které sice mají velký rozvojový dopad, avšak kritéria pro poskytnutí financování by nebyly schopny splnit (tj. pravděpodobnost návratnosti investic nebo kompenzace ztrát úrokovou sazbou / rentabilitou kapitálu je nízká).

Iniciativa umožňuje také diverzifikovat investice do dalších odvětví, např. do zdravotnictví, vzdělávání, zemědělství a zajištění potravin, a vyvíjet nové a inovativní nástroje na sdílení rizik. Finanční kapacita IFE se v roce 2016 stala částečně revolvingovou, a tím došlo k jejímu navýšení na 800 milionů EUR.

Z finančního a účetního hlediska je iniciativa součástí portfolia investiční facility, a je tudíž vykazována v jejích ročních finančních výkazech.

25 Iniciativa na zvýšení dopadu finanční pomoci (v tisících EUR) (pokračování)

Následující tabulka uvádí účetní hodnoty a přislíbené, avšak nevyplacené částky u jednotlivých druhů aktiv:

Typ investice v rámci iniciativy	Popis	Ocenění	Účetní hodnota brutto k 31. 12. 2023	Opravná položka / úprava výše reálné hodnoty k 31. 12. 2023	Účetní hodnota k 31. 12. 2023	Nevyplacená částka k 31. 12. 2023	Upravená hodnota podrozvahových ECL k 31. 12. 2023
Úvěry poskytnuté finančním zprostředkovatelům	Půjčky a pohledávky	AC	73.423	–1.522	71.901	7.749	–334
Přímé úvěrové operace	Půjčky a pohledávky	FVTPL	152.155	–58.759	93.396	68.288	–
Kapitálové fondy se sociálním dopadem	Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	FVTPL	110.572	9.936	120.508	58.572	–
Přímé kapitálové účasti	Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	FVTPL	58.889	41.490	100.379	14	–
Nástroje pro sdílení rizik	Vydané záruky	Oceněno vyšší z hodnot*	–	–	–	44.264	–
Celkem			**395.039**	**–8.855**	**386.184**	**178.887**	**–334**

* Podrobnosti naleznete v odstavci týkajícím se následného ocenění v poznámce 2.4.3.

Typ investice v rámci iniciativy	Popis	Ocenění	Účetní hodnota brutto k 31. 12. 2022	Opravná položka na ztráty / úprava výše reálné hodnoty k 31. 12. 2022	Účetní hodnota k 31. 12. 2022	Nevyplacená částka k 31. 12. 2022	Upravená hodnota podrozvahových ECL k 31. 12. 2022
Úvěry poskytnuté finančním zprostředkovatelům	Půjčky a pohledávky	AC	79.778	–3.454	76.324	64.345	–632
Přímé úvěrové operace	Půjčky a pohledávky	FVTPL	104.709	–45.224	59.485	67.215	–
Kapitálové fondy se sociálním dopadem	Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	FVTPL	94.385	23.802	118.187	79.393	–
Přímé kapitálové účasti	Akcie a ost. cenné papíry s proměnlivým výnosem	FVTPL	59.429	26.939	86.368	14	–
Nástroje pro sdílení rizik	Vydané záruky	Oceněno vyšší z hodnot*	–	–	–	46.878	–
Celkem			**338.301**	**2.063**	**340.364**	**257.845**	**–632**

* Podrobnosti naleznete v odstavci týkajícím se následného ocenění v poznámceě 2.4.3.

EIB uplatňuje na přímé úvěrové operace v rámci iniciativy na zvýšení dopadu finanční pomoci (s výjimkou úvěrů poskytovaných finančním zprostředkovatelům) zásady pro rizika v rámci obecného mandátu, jak je stanoveno v pokynech EIB pro úvěrová a akciová rizika (Credit and Equity Risk Guidelines), a sledovat a vykazovat rizika spojená s přímými úvěrovými operacemi iniciativy na zvýšení dopadu finanční pomoci na základě jejich reálné hodnoty. Podle této metodiky banka provádí kvalitativní posouzení rizika, jehož cílem je posoudit racionalitu investic a reálnou životaschopnost daných operací.

26 Údaje spřízněných stran

Facilita určila EIB jako spřízněnou stranu v souvislosti s IAS 24, neboť EIB byla členskými státy EU pověřena řízením facility v souladu s ustanoveními platného právního rámce, včetně sledování jejích operací až do úplného proplacení. EIB rovněž poskytuje klíčové personální služby (řídící výbor EIB a výbor EIB pro audit). V tomto ohledu je EIB oprávněna získat zpět své skutečné náklady, jež jí při řízení facility vznikly, po odečtení příjmů z běžných poplatků za ocenění, které EIB účtuje přímo klientům facility. Podrobnější informace o odměně naleznete v poznámce 23.

27 Události po rozvahovém dni

Po rozvahovém dni nenastaly žádné významné události, které by ke dni 31. prosince 2023 vyžadovaly úpravu nebo údaje ve finančních výkazech.

V souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu a jejími širšími ekonomickými důsledky banka nadále pečlivě sleduje situaci, zejména z důvodů následné revize události.